EUROPA
UBEZPIECZENIA

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku

Wrocław, 24 marca 2021

Spis treści

Definicje ... 1
Podsumowanie ... 2
Podstawa Sporządzenia ... 2
Działalność Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. ... 2
Wyniki operacyjne ... 2
System zarządzania ... 3
Profil ryzyka ... 3
Wycena dla celów wypłacalności ... 3
Zarządzanie kapitałem ... 4
A. Działalność i wyniki operacyjne ... 5
A.1. Działalność ... 5
A.1.1. Informacje ogólne ... 5
A.1.2. Istotne linie biznesowe oraz tereny geograficzne, w których Spółka prowadzi działalność ... 6
A.1.3. Istotne zdarzenia ... 6
A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej ... 7
A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej) ... 9
A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności ... 10
A.5. Wszelkie inne informacje ... 10
B. System zarządzania ... 11
B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ... 11
B.1.1. System zarządzania ... 11
B.1.2. Zasady wynagradzania ... 14
B.1.3. Istotne transakcje ... 14
B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji ... 14
B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności ... 15
B.3.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykiem ... 15
B.3.2.Uregulowanie systemu zarządzania ryzykiem ... 17
B.3.3. Organizacja zarządzania ryzykiem ... 17
B.3.4. Proces zarządzania ryzykiem ... 19
B.3.5. Własna ocena ryzyk i wypłacalności ... 19
B.3.6. Pozostałe informacje ... 20
B.4. System kontroli wewnętrznej ... 20
B.4.1. Funkcja zgodności z przepisami ... 21
B.5. Funkcja audytu wewnętrznego ... 22
B.5.1. Wdrożenie funkcji audytu wewnętrznego ... 22
B.5.2. Niezależność i obiektywność funkcji audytu wewnętrznego ... 22
B.6. Funkcja aktuarialna ... 23
B.7. Outsourcing ... 23
B.8. Inne informacje ... 24

C. Profil ryzyka ... 25
C.1. Ryzyko aktuarialne (ubezpieczeniowe) ... 26
C.2. Ryzyko rynkowe ... 27
C.2.1. Ryzyko stopy procentowej ... 28
C.2.2. Ryzyko cen akcji ... 29
C.2.3. Ryzyko walutowe ... 29
C.3. Ryzyko kredytowe ... 30
C.4. Ryzyko płynności ... 31
C.5. Ryzyko operacyjne ... 32
C.6. Pozostałe istotne ryzyka ... 32
C.6.1. Ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności ... 32
C.6.2. Ryzyko nowych zagrożeń ... 33
C.7. Inne informacje ... 34
D. Wycena do celów wypłacalności ... 35
D.1. Aktywa ... 36
D.1.1. Aktywowane koszty akwizycji ... 36
D.1.2. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ... 36
D.1.3. Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny ... 37
D.1.4. Instrumenty finansowe ... 37
D.1.5. Kwoty należne z umów reasekuracji ... 38
D.1.6. Należności ... 39
D.1.7. Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) ... 39
D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ... 39
D.2.1. Różnice między zasadami i metodami wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby określenia wypłacalności a stosowanymi na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych ... 39
D.2.2. Zasady i metody wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II ... 41
D.2.2.1. Segmentacja portfela do linii biznesowych ... 41
D.2.2.2. Opis stosowanych zasad i metod do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II ... 42
D.3. Inne zobowiązania ... 44
D.3.1. Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) ... 44
D.3.2. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników ... 44
D.3.3. Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych ... 44
D.3.4. Zobowiązania ... 44
D.3.5. Zmiany w okresie ... 44
D.4. Alternatywne metody wyceny ... 45
D.4.1. Instrumenty finansowe ... 45
D.4.2. Pozostałe aktywa i zobowiązania ... 46
D.5. Inne informacje ... 46
E. Zarządzanie kapitałem ... 47
E.1. Środki własne ... 47
E.1.1. Zarządzanie środkami własnymi ... 47
E.1.2. Struktura środków własnych ... 47
E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy ... 49
E.2.1. Metoda wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności ... 49

E.2.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności 49
E.2.3. Pokrycie wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności środkami własnymi 49
E.2.4. Uproszczenia 50
E.2.5. Parametry specyficzne i narzut kapitałowy 50
E.2.6. Minimalny wymóg kapitałowy – dane wejściowe 50
E.2.7. Zmiany wymogów kapitałowych 50
E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności 50
E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym 50
E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności 50
E.6. Wszelkie inne informacje 51
Załączniki: 52

Definicje

- Ustawa z dnia 11 września 2015r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 895 z późniejszymi zmianami), zwana dalej „Ustawą o działalności ubezpieczeniowej";
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), zwana dalej „Dyrektywą/Dyrektywą Wypłacalność II/Wypłacalność II";
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014r. uzupełniające Dyrektywę Wypłacalność II, zwane dalej „Rozporządzeniem delegowanym";
- Rozporządzenie Komisji (UE) 2019/981 z dnia 8 marca 2019r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2015/35 uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L. 161);
- Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE zwanym dalej „Rozporządzeniem wykonawczym";
- Wytyczne EIOPA, standardy techniczne, wytyczne lokalnego nadzoru powiązane z Dyrektywą Wypłacalność II zwane dalej „Regulacjami powiązanymi/Wytycznymi EIOPA";
- EIOPA ang. European Insurance and Occupational Pensions Authority- Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych;
- Ustawa z dnia 29 września 1994r.o rachunkowości zwana dalej „Ustawą o rachunkowości" (Dz. U. z 2021 r. poz. 217);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz.U. z 2016 r. poz. 562.),zwane dalej „Rozporządzeniem Ministra Finansów";
- SCR ang. Solvency Capital Requirement – Kapitałowy wymóg wypłacalności;
- MCR ang. Minimum Capital Requirement – Minimalny wymóg kapitałowy;
- Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa SA zwane dalej „TU na Życie Europa S.A./Spółką/Towarzystwem";
- SFCR ang. Solvency and Financial Condition Report – Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej, zwane dalej „sprawozdaniem";
- Sprawozdanie finansowe – sprawozdanie sporządzone za okres od 1 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2020r. oraz na dzień 31 grudnia 2020r. zgodnie z Ustawą o rachunkowości, zatwierdzone przez Zarząd w dniu 24 marca 2021r.;
- Formuła standardowa – formuła obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności określona w rozdziałach V i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- KNF – Komisja Nadzoru Finansowego;
- UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- PIU – Polska Izba Ubezpieczeń;
- PZR – Polskie Zasady Rachunkowości tj. zgodne z Ustawą o rachunkowości;
- UFK – Ubezpieczeniowy Fundusz Kapitałowy;
- Ryzyka/Grupy ubezpieczeń – ryzyka lub grupy ubezpieczeń w rozumieniu Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- KOR – Komitet Oceny Ryzyka;
- RTU – Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe;
- ORSA ang. Own Risk and Solvency Assessment – własna ocena ryzyk i wypłacalności;
- CRO ang. Chief Risk Officer – osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem;
- TFI – Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych;
- RF – Rzecznik Finansowy;
- Podatek od aktywów - podatek uiszczany na podstawie Ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1410);
- MSSF 16 - Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing;
- CAR ang. Capital Adequacy Ratio - współczynnik wypłacalności;
- Rozporządzenia Ministra Finansów z maja 2020 roku - Rozporządzenie Ministra Finansów z 14 maja 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie egzaminu dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych, czynności dystrybucyjnych zakładu ubezpieczeń oraz czynności dystrybucyjnych zakładu reasekuracji oraz Rozporządzenie Ministra Finansów z 22 maja 2020r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wniosków o wpis do rejestru agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające. Rozporządzenie wprowadza czasowo możliwość składania wniosków o wpis do Rejestru Pośredników Ubezpieczeniowych na podstawie skanów wymaganych dokumentów.

Podsumowanie

Podstawa Sporządzenia

Celem tego sprawozdania jest spełnienie wymogów art. 284 Ustawy ubezpieczeniowej o ujawnianiu sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej (Rozdział 11), Rozporządzeniem delegowanym (Rozdział XII) oraz Wytycznymi EIOPA.

Struktura niniejszego sprawozdania została przygotowana w sposób opisany w Załączniku XX Rozporządzenia delegowanego oraz zawiera formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działalność i wyniki Towarzystwa, jego system zarządzania, profil ryzyka, wycenę na potrzeby Wypłacalności II oraz zarządzanie kapitałem.

Wycena aktywów i pasywów na potrzeby Wypłacalności II dokonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie o działalności ubezpieczeniowej i Rozporządzeniu delegowanym:

- Aktywa ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust.1 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzy się zgodnie z art. 224–235 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozdziałem III tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

SCR ustalany jest zgodnie z przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziałami V i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

MCR ustalany jest zgodnie z przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania wymogów kapitałowych oraz rozdziałem VII i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

Klasyfikacja i wycena pozycji środków własnych jest zgodna z art. 238-248 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i rozdziałem IV tytułu I Rozporządzenia. Niniejsze sprawozdanie jest przedstawione w złotych („PLN"). Wszystkie wartości, podane są po zaokrągleniu do tysiąca PLN, w związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niezgodności pomiędzy poszczególnymi notami sprawozdania.

Działalność Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

TU na Życie Europa S.A. prowadzi działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie we wszystkich grupach ubezpieczeń na życie określonych Ustawą o działalności ubezpieczeniowej. Spółka prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski. Kluczowymi dla Spółki liniami biznesowymi są:

- Produkty inwestycyjne – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
- Ubezpieczenia na życie.

Zgodnie z przyjętą na lata 2017-2022 strategią biznesową Spółka planuje w dalszym ciągu rozwijać ofertę ubezpieczeniową. W szczególności, we współpracy z bankami oraz partnerami rynku finansowego wdrażane będą produkty ochronne tzw. „standalone". Spółka nadal rozwijać będzie sprzedaż z wykorzystaniem nowych kanałów, w szczególności sprzedaży direct (na własnej stronie www oraz na stronach partnerów biznesowych).

Pandemia COVID-19 wpływa na szybszy wzrost udziału kanału zdalnego w stosunku do kanału stacjonarnego. Banki wkładają dużo wysiłku by uaktywnić sprzedaż w tym kanale, jednak brak kontaktu fizycznego z klientem w procesie sprzedaży np. pożyczki gotówkowej zmniejsza skuteczność sprzedaży ubezpieczenia.

Wyniki operacyjne

Składka przypisana brutto wyniosła w 2020r. 465 459 tys. zł, co w porównaniu do kwoty 491 626 tys. zł w 2019r. stanowiło spadek o 5%. Spadek przypisu wynika głównie z niższej wartości sprzedaży ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (spadek o 28%).

Całość przypisu składki uzyskiwana jest na terytorium Polski.

Wynik techniczny w 2020r. wyniósł 19 114 tys. zł, w okresie porównywalnym wynik techniczny wyniósł 20 686 tys. zł. Spółka zakończyła 2020r. z wynikiem netto w wysokości 6 566 tys. zł, wobec 18 532 tys. zł zysku wypracowanego w roku 2019. Głównym czynnikiem mającym wpływ na spadek wyniku finansowego Spółki w roku 2020 był niższy wynik na pozostałych rodzajach działalności, który w 2020r. wyniósł (-7 105) tys. zł wobec 4 066 tys. zł w roku poprzednim. Wyższy wynik na pozostałych rodzajach działalności w poprzednim okresie był rezultatem zwrotu podatku od aktywów nadpłaconego w latach 2016-2018.

W 2020r. nie wystąpiły nietypowe zdarzenia o charakterze jednorazowym, które miałyby istotny wpływ na osiągnięty wynik finansowy.

Szczegółowe informacje na temat działalności Spółki i wyników osiągniętych w okresie za jaki sporządzone zostało sprawozdanie, tj. od 1 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2020r., oraz wyników osiągniętych w okresie porównywalnym, tj. od 1 stycznia 2019r. do 31 grudnia 2019r., przedstawiono w części A niniejszego sprawozdania.

System zarządzania

System zarządzania w Towarzystwie zapewnia skuteczne, prawidłowe i ostrożne zarządzanie prowadzoną działalnością.

Za prowadzenie spraw i reprezentację Towarzystwa odpowiada Zarząd.

Zarząd zapewnia, aby struktura organizacyjna Spółki była przejrzysta i odpowiednia do skali i charakteru prowadzonej działalności, a także aby zakresy odpowiedzialności były jasno przypisane i właściwie przydzielone do poszczególnych jednostek organizacyjnych Spółki.

W Towarzystwie wdrożony jest system regulacji wewnętrznych odnoszących się do przebiegu procesów wykonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne. W ramach struktury organizacyjnej wyodrębnione są również kluczowe dla systemu zarządzania funkcje: funkcja aktuarialna, zarzadzania ryzykiem, compliance i audytu wewnętrznego.

System zarządzania wspierany jest przez Komitety i Zespoły funkcyjne zajmujące się między innymi zagadnieniami związanymi z zarządzaniem ryzykiem, oceną ryzyka, inwestowaniem, produktami i ich dystrybucją oraz jakością danych.

W Spółce funkcjonuje system zarządzania ryzykiem oparty na modelu ERM (Enterprise Risk Management). Spółka posiada również Strategię zarządzania ryzykiem, której celem jest uregulowanie zasad zarządzania ryzykiem w Spółce, a także określenie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania, miały natomiast miejsce zmiany w składzie Zarządu oraz w zakresach odpowiedzialności Członków Zarządu.

Szczegółowe informacje na temat systemu zarządzania przedstawiono w części B niniejszego sprawozdania.

Profil ryzyka

W toku prowadzenia działalności ubezpieczeniowej Towarzystwo narażone jest na następujące istotne ryzyka:

a) ryzyka wymienione w Rozporządzeniu delegowanym:
   - ryzyka aktuarialne (ubezpieczeniowe),
   - ryzyka rynkowe,
   - ryzyka kredytowe i kontrahenta,
   - ryzyko płynności,
   - ryzyka operacyjne,

b) pozostałe rodzaje ryzyka:
   - ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności,
   - ryzyko nowych zagrożeń.

Spółka określa w regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem szczegółowe zasady identyfikacji, zarządzania, pomiaru i monitorowania ryzyk oraz ich raportowania w ramach jednostek organizacyjnych.

Największy wpływ na wielkość SCR wyznaczonego formułą standardową w okresie sprawozdawczym i w okresie porównywalnym miały ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie oraz ryzyko rynkowe.

Występująca od marca 2020r. pandemia COVID-19 wpłynęła na materializację bądź wzrost poziomu ryzyka w wielu obszarach działalności Spółki. Ryzyko nowych zagrożeń obejmuje ryzyka, które wynikają ze zmian w otoczeniu, takich jak zmiany cywilizacyjne, makroekonomiczne, demograficzne mające wpływ na Spółkę i jej produkty. Ryzyko nowych zagrożeń zostało włączone w okresie sprawozdawczym w zakres pozostałych rodzajów ryzyk identyfikowanych przez Spółkę.

Szczegółowe informacje na temat profilu ryzyka Spółki przedstawiono w części C niniejszego sprawozdania.

Wycena dla celów wypłacalności

Podstawową metodą stosowaną do wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe jest wycena rynkowa, natomiast rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są z uwzględnieniem najlepszego oszacowania opartego o przyszłe prognozowane przepływy pieniężne wynikające z umów ubezpieczenia zawartych przez Towarzystwo. Najlepsze oszacowanie powiększane jest o margines ryzyka wyznaczany metodą kosztu kapitału dopuszczonych środków własnych odpowiadających kapitałowemu wymogowi wypłacalności w przyszłości, koniecznemu do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie trwania portfela polis.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach lub przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, jest niemożliwe Spółka do wyceny aktywów i zobowiązań stosuje alternatywne metody wyceny opisane w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
W porównaniu do poprzedniego roku nie doszło do istotnych zmian w sposobie wyceny dla celów wypłacalności.

Szczegóły dotyczące metod wyceny na potrzeby Wypłacalności II oraz różnic w stosunku do wycen stosowanych na potrzeby sprawozdania finansowego przedstawiono w części D niniejszego sprawozdania.

Zarządzanie kapitałem

Obowiązkiem Spółki wynikającym z przepisów prawa jest posiadanie środków własnych w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg wypłacalności (MCR) i kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR) – rozumiany jako wskaźnik wypłacalności w wysokości 100%.

W Strategii zarządzania ryzykiem, Spółka ustala ostrożnościowo wewnętrzny limit wskaźnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności SCR środkami własnymi na poziomie 150%. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest w wysokości 180%.

Środki własne stanowiące pokrycie SCR są klasyfikowane w trzech kategoriach, w zależności od ich zdolności do absorbowania strat. W okresie sprawozdawczym i w okresie porównywalnym większość środków własnych Spółki została zaklasyfikowana do środków o najwyższej zdolności do absorbowania strat tj. do Kategorii 1. Do Kategorii 3 zaklasyfikowano Aktywo z tytułu podatku odroczonego, które stanowi 4,7% ogółu środków własnych Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2020r. Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie wymogów kapitałowych. Pozycja kapitałowa Spółki jest stabilna i utrzymuje się na wysokim poziomie. Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR (wskaźnik wypłacalności) na dzień 31 grudnia 2020r. wynosi 473,5%, podczas gdy wskaźnik ustalony na dzień 31 grudnia 2019r. wynosił 363,8%.

Środki własne na pokrycie SCR w okresie sprawozdawczym nie uległy istotnej zmianie. Do wzrostu wskaźnika przyczynił się głównie spadek SCR w podmodule ryzyka koncentracji, wynikający m.in. z niższej ekspozycji inwestycyjnej u największego pod tym względem kontrahenta Spółki. Spadek ekspozycji związany był z zapadalnością aktywów ulokowanych w instrumenty dłużne podmiotów z Grupy PZU, które z uwagi na niskie stopy procentowe nie były odnawiane.

Szczegóły dotyczące minimalnego wymogu wypłacalności (MCR), kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) oraz środków własnych na ich pokrycie przedstawiono w części E niniejszego sprawozdania.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1. Działalność

A.1.1. Informacje ogólne

TU na Życie Europa S.A. prowadzi działalność na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 2002r. Działalność operacyjną Spółka rozpoczęła w lipcu 2002r.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia–Fabrycznej Wydział VI Rejestrowy pod numerem 0000092396.

Dane kontaktowe Spółki:	Dane kontaktowe organu odpowiedzialnego za nadzór nad zakładem ubezpieczeń:
Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. ul. Gwiaździsta 62 53-413 Wrocław	Komisja Nadzoru Finansowego ul. Piękna 20 00-549 Warszawa
Dane kontaktowe organu sprawującego nadzór nad grupą, do której należy zakład:	**Dane kontaktowe biegłych rewidentów zakładu:**
Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht Marie-Curie-Str. 24-28 60439 Frankfurt	Tomasz Orłowski, biegły rewident nr 12 045 działający w imieniu PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną Audyt sp.k. ul. Polna 11 00-633 Warszawa

Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji Spółki.
Kapitał akcyjny TU na Życie Europa S.A. wynosi 307 200 tys. zł i jest podzielony na 3 072 000 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda. Wszystkie akcje są imienne zwykłe i zostały opłacone w całości.

Wykaz akcjonariuszy posiadający co najmniej 5% liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu TU na Życie Europa S.A. na dzień 31 grudnia 2020r.

Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji	Udział w kapitale	Udział w głosach na WZA
TU Europa S.A.	3 072 000	100%	100%

Poniżej przedstawiono uproszczony schemat struktury Grupy Talanx wraz z podmiotem dominującym Grupy Talanx, do której należy Spółka:

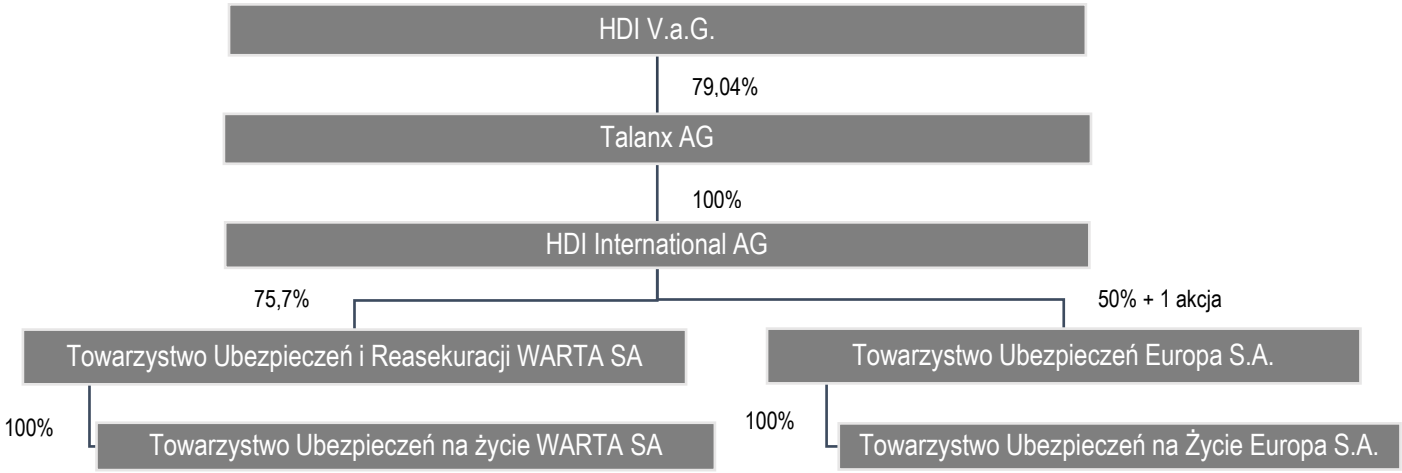

A.1.2. Istotne linie biznesowe oraz tereny geograficzne, w których Spółka prowadzi działalność

TU na Życie Europa S.A prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski.

Za istotne linie biznesowe zostały przyjęte linie dla których udział w całkowitej składce przypisanej brutto jest większy niż 20%.
1. Produkty inwestycyjne – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.
2. Ubezpieczenia na życie – ubezpieczenia stanowiące zabezpieczenie zobowiązań finansowych lub osób bliskich w przypadku śmierci Ubezpieczonego poprzez spłatę całości zobowiązania lub jego proporcjonalnej części, jeżeli ochroną ubezpieczeniową objętych jest kilku kredytobiorców. Ubezpieczenie może być oferowane również jako „standalone", gdzie określona wysokość sumy ubezpieczenia w przypadku śmierci wypłacana jest przez Ubezpieczyciela osobom uprawnionym wskazanym przez Ubezpieczonego.

A.1.3. Istotne zdarzenia

Pandemia COVID-19

Pandemia COVID-19, która dotarła do Polski w I kwartale 2020 roku, dramatycznie zmieniła sytuację w gospodarce światowej doprowadzając do spadku aktywności gospodarczej w Polsce i w jej otoczeniu. Szok popytowo - podażowy bezpośrednio związany z ograniczeniem działalności wielu branż zwiększył niepewność w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych, pogarszając wyniki finansowe i warunki rozwoju Spółki. Skutkowało to również wystąpieniem w 2020r. zwiększonej niepewności na rynkach finansowych, co szczególnie w marcu 2020r. znalazło odzwierciedlenie w istotnych wahaniach kursów walut, jak i silnej przecenie cen akcji i innych instrumentów rynku finansowego.

Dłużne papiery komercyjne stanowiły największą część lokat Spółki równą 22,3%, co stanowi wzrost do roku poprzedniego o 9,6%. Wzrost wartości portfela obligacji o 194 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego spowodowane jest zwiększeniem zaangażowania Spółki w obligacje emitentów o wysokiej wiarygodności kredytowej oraz zakupem obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Polski Fundusz Rozwoju w celu przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19.

W okresie sprawozdawczym wskaźnik rentowności lokat wyniósł 2,4%, podczas gdy w okresie porównywalnym wynosił 2,28%. W związku z rekomendacjami KNF będącymi skutkiem pandemii COVID-19 Spółka nie wypłaciła dywidendy za 2019 rok.

Obawa przed wzrostem kosztów ryzyka kredytowego skutkowała znacznym spadkiem sprzedaży produktów bankowych, co z kolei doprowadziło do spadku składki przypisanej pozyskanej przez Spółkę z sektora bancassurance.

Składki przypisane brutto wyniosły w 2020 roku 465 459 tys. zł, co w porównaniu do kwoty 491 626 tys. zł w 2019 roku stanowiło spadek o 5,3%.

W okresie sprawozdawczym Spółka nie zaobserwowała negatywnych tendencji, związanych ze wzrostem szkodowości w ubezpieczeniach na życie. Wielkość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na koniec okresu sprawozdawczego jest adekwatna do ponoszonego ryzyka i odzwierciedla pełną wartość zobowiązań Spółki.

Spółka w okresie pandemii zachowała pełną ciągłość operacyjną zapewniając utrzymanie sprawnego funkcjonowania wszystkich głównych procesów. Wdrożono rozwiązania mające na celu ograniczenie ryzyka epidemicznego zarówno w stosunku do pracowników, jak i klientów. Wśród podjętych działań m.in. rozszerzono pracę zdalną, udostępniono środki ochrony oraz promowano wśród klientów możliwość kontaktu za pomocą zdalnych kanałów.

Spółka dostosowała również warunki przeprowadzania egzaminów dla osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych oraz dystrybucyjnych przez zakład ubezpieczeń do sytuacji pandemii COVID-19 uwzględniając powiązane z tym rozporządzenia Ministra Finansów z maja 2020 roku. Wprowadzenie tych zmian umożliwiło Spółce kontynuowanie w 2020 roku rozwoju sieci sprzedaży współpracujących Agentów.

Restrukturyzacja Idea Bank S.A.

W dniu 30 grudnia 2020 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny wydał decyzję o wszczęciu przymusowej restrukturyzacji wobec Idea Bank S.A. w postaci przejęcia przedsiębiorstwa i powołania Administratora Banku. Podmiotem przejmującym został Bank Pekao S.A., który dokonał przejęcia banku z dniem 3 stycznia 2021 r. Przejęcie nastąpiło przy zastosowaniu wyłączeń wśród których znalazły się m. in prawa majątkowe związane z czynnościami faktycznymi, prawnymi lub czynami niedozwolonymi związanymi z obejmowaniem ochroną ubezpieczeniową, wykonywaniem czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego lub dystrybuowania ubezpieczeń, o których mowa w grupie 3 w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe).

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie zaobserwowała istotnych opóźnień w rozliczeniach, bądź procesach operacyjnych wynikających z realizacji przez Bank Pekao S.A. przejętych w wyniku restrukturyzacji Umów agencyjnych i Umów grupowych.

Pozew RF

W dniu 18 czerwca 2020 roku Rzecznik Finansowy wystąpił do sądu z pozwem przeciwko Millennium Bank i Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie Europa S.A.

Pozew opiera się na żądaniu nakazania zaniechania przez pozwanych stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych polegających m.in. na dezinformacji konsumentów zawierających umowę pożyczki, co do rzeczywistego charakteru ubezpieczenia, niedostosowania ubezpieczenia do potrzeb i oczekiwań klientów i braku oceny ryzyka ubezpieczeniowego. Celem Rzecznika jest doprowadzenie do zaniechania stosowania przez pozwanych nieuczciwych praktyk rynkowych i wykreślenia z wzorców umów klauzul stanowiących nieuczciwe praktyki rynkowe.

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Wyniki z działalności ubezpieczeniowej zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

	2020	2019	Zmiana %
Wynik techniczny	19 114	20 686	-8%
Pozostałe przychody	356	10 925	-97%
Pozostałe koszty	7 461	6 859	9%
Podatek dochodowy	5 442	6 220	-13%
Zysk netto	6 566	18 532	-65%

Spółka zakończyła 2020r. z wynikiem netto w wysokości 6 566 tys. zł, wobec 18 532 tys. zł zysku wypracowanego w roku 2019 (-11 966 tys. zł tj.-65%). Głównym czynnikiem mającym wpływ na rezultaty finansowe Spółki w roku 2020 były niższe pozostałe przychody o 10 569 tys. zł w porównaniu do roku poprzedniego. W 2019r. w tej pozycji został wykazany zwrot podatku od aktywów za lata 2016-2018.

W 2020r. Spółka osiągnęła łączny przypis składki brutto w wysokości 465 459 tys. zł w porównaniu do 491 626 tys. zł osiągniętych w 2019r. (-26 167 tys. zł, tj. -5%). Spadek składki jest głównie konsekwencją spadku sprzedaży ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (-30 391 tys. zł, tj. -28%).

Składkę przypisaną brutto w podziale na grupy KNF zaprezentowano w tabeli poniżej:

Składka przypisana brutto	2020	2019
Ubezpieczenia na życie	286 168	283 198
Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	79 924	110 315
Ubezpieczenia rentowe	0	0
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	99 366	98 113
Razem składka przypisana brutto	**465 459**	**491 626**

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto wyniosły w 2020r. 318 875 tys. zł. w porównaniu do 508 905 tys. zł w roku 2019. Największy udział w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych brutto zarówno w 2020 jak i w 2019 roku mają ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w podziale na grupy KNF zaprezentowano w tabeli poniżej:

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2020	2019
Ubezpieczenia na życie	41 420	41 438
Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	266 251	458 354
Ubezpieczenia rentowe	37	37
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	11 167	9 075
Razem odszkodowania i świadczenia brutto	**318 875**	**508 905**

Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto w wyniosła w 2020r. (-149 644 tys. Zł) w porównaniu do (-289 733 tys. zł) w roku 2019. Największą pozycją zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych stanowi zmiana stanu rezerwy ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Spadek zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym wynika z braku nowej sprzedaży tych produktów i zapadania portfela.

Zmianę stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto w podziale na grupy KNF zaprezentowano w tabeli poniżej:

Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	2020	2019
Ubezpieczenia na życie	22 423	-1 121
Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	-177 378	-296 922
Ubezpieczenia rentowe	-33	-98
Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4	5 345	8 407
Razem zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	**-149 644**	**-289 733**

Składki i odszkodowania w podziale na linie biznesowe przedstawia formularz S.05.01.02 „Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych" stanowiący załącznik do sprawozdania.

Koszty akwizycji i koszty administracyjne

Koszty akwizycji w 2020r. osiągnęły wartość 303 769 tys. zł, zaś w roku 2019 było to 248 293 tys. zł (wzrost o 22%). Na tę kwotę składają się przede wszystkim prowizje akwizycyjne wypłacone agentom. Wzrost kosztów akwizycji w roku 2020 w porównaniu do roku poprzedniego związany jest ze zmianą struktury sprzedaży w Millennium Banku.

Koszty administracyjne w 2020r. osiągnęły wartość 33 791 tys. zł natomiast w roku 2019 było to 36 402 tys. zł (spadek o 7%). Niższe koszty administracyjne wynikają głównie z niższych wynagrodzeń płaconych partnerom, a alokowanych w koszty administracyjne.

Koszty w podziale na linie biznesowe przedstawia formularz S.05.01.02 „Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych" stanowiący załącznik do niniejszego sprawozdania.

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Wyniki z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej) zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

Całkowity wynik z działalności lokacyjnej jest elementem wyniku technicznego Spółki i zawiera wynik z inwestycji własnych Spółki oraz wynik z lokat środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający (lokaty produktowe).

	2020	2019
Przychody z lokat	47 770	55 167
Niezrealizowane zyski z lokat	202 428	233 101
Niezrealizowane straty na lokatach	192 597	178 582
Koszty działalności lokacyjnej	13 394	27 785
Wynik z działalności lokacyjnej	**44 206**	**81 901**

Wynik z działalności lokacyjnej w podziale na kategorie lokat przedstawia tabela poniżej:

	2020	2019
Przychody z lokat bankowych	2 120	2 417
Przychody z jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych	3 730	6 607
Przychody z instrumentów dłużnych, w tym rewaloryzacja	16 096	13 801
Wyniki z aktywów UFK	23 625	59 225
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	-1 364	-1 613
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów i akcji	0	1 464
Wynik z działalności lokacyjnej	**44 206**	**81 901**

Zmiana Kapitału z aktualizacji wyceny	**2020**	**2019**
Inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu	-605	-170
Instrumenty dłużne	1 110	908
Zmiana Kapitału z aktualizacji wyceny razem	**505**	**738**

Całkowity wynik z działalności lokacyjnej w 2020r. wyniósł 44 206 tys. zł, z czego przychody z lokat wynoszą 47 770 tys. zł, niezrealizowane zyski z lokat 202 428 tys. zł, koszty działalności lokacyjnej 13 394 tys. zł a niezrealizowane straty na lokatach 192 597 tys. zł. W 2020r. największą pozycję w wyniku z działalności lokacyjnej Spółki stanowiły przychody z aktywów UFK o wartości 23 625 tys. zł. Kolejną, co do wartości przychodów, grupą były przychody z instrumentów dłużnych, które wyniosły 16 096 tys. zł.

W 2019r. całkowity wynik na działalności lokacyjnej wyniósł (-81 901 tys. zł.) z czego przychody z lokat wynoszą 55 167 tys. zł, niezrealizowane zyski z lokat 233 101 tys. zł, koszty działalności lokacyjnej 27 785 tys. zł. zaś niezrealizowane straty na lokatach 178 582 tys. zł. Najistotniejszy wpływ na osiągnięty w roku 2019 wynik z działalności lokacyjnej miały przychody z aktywów UFK o wartości 59 225 tys. zł. Kolejną, co do wartości przychodów, grupą były przychody z instrumentów dłużnych, które wyniosły 13 801 tys. zł.

Wskaźnik rentowności lokat wyniósł w 2020r. 2,40%, zaś w 2019r. kształtował się on na poziomie 2,28%.

Towarzystwo nie dokonuje bezpośrednich inwestycji sekurytyzacyjnych, a wyłącznie pośrednio z wykorzystaniem niestandaryzowanych sekurytyzacyjnych funduszy zamkniętych. W ramach prowadzonej działalności lokacyjnej, a także w odniesieniu do oferowanych przez Towarzystwo ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych nabywa certyfikaty inwestycyjne funduszy sekurytyzacyjnych zamkniętych (NSFIZ nabyte w latach poprzednich) zarządzanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Wyniki z pozostałych rodzajów działalności zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

Okres sprawozdawczy	2020	2019
Pozostałe przychody operacyjne	356	10 925
Pozostałe koszty	7 461	6 859
Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	**-7 105**	**4 066**

Pozostałe przychody operacyjne wyniosły w 2020r. 356 tys. zł natomiast w roku 2019 wynosiły 10 925 tys. zł (spadek o 97%). W 2019 roku w tej pozycji został wykazany zwrot podatku od aktywów za lata 2016-2018.

Pozostałe koszty operacyjne za rok 2020 osiągnęły poziom 7 461 tys. zł i w porównaniu z poprzednim rokiem były wyższe o 602 tys. zł. Największy udział w tej pozycji stanowi podatek od aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2020r. Spółka jest stroną istotnej umowy najmu powierzchni biurowej, z tytułu której rozpoznaje aktywa i zobowiązania zgodnie z MSSF 16. Aktywa dotyczące prawa do użytkowania z tytułu leasingu zostały zaprezentowane w pozycji „Nieruchomości, maszyny i wyposażenie wykorzystywane na użytek własny", natomiast zobowiązanie z tytułu leasingu zostało zaprezentowane w pozycji „Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych". Szczegóły dotyczące wyceny zostały ujęte w rozdziale „Wycena do celów wypłacalności".

A.5. Wszelkie inne informacje

Wszystkie istotne informacje związane z działalnością i wynikami operacyjnymi zostały uwzględnione w punktach A.1- A.4.

B. System zarządzania

B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

System zarządzania Spółki jest adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Towarzystwa.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby proces zarządzania odbywał się z pełną ochroną praw ubezpieczonych oraz z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa. System zarządzania poddawany jest regularnym przeglądom wewnętrznym, co najmniej raz w roku oraz w przypadku zaistnienia istotnych zmian w strukturze systemu zarządzania.

B.1.1. System zarządzania

Nadrzędnym dokumentem regulującym działalność Spółki jest Statut, który zawiera najważniejsze kwestie dotyczące działalności zakładu ubezpieczeń, m.in takie jak:
1. rodzaj prowadzonej działalności;
2. kapitał, prawa i obowiązki akcjonariuszy;
3. organy Spółki, ich kompetencje, zasady powoływania;
4. fundusze i rachunkowość Spółki.

W Spółce funkcjonuje regulacja wewnętrzna, która normuje zasady zarządzania, zapewniając skuteczne, prawidłowe i ostrożne zarządzanie prowadzoną działalnością.

Regulacją opisującą strukturę organizacyjną Spółki jest Regulamin Organizacyjny, który definiuje również zakres zadań i obowiązków poszczególnych jednostek organizacyjnych Spółki.

Zarząd zapewnia, aby struktura organizacyjna Spółki była przejrzysta i odpowiednia do skali i charakteru prowadzonej działalności, a także aby zakresy odpowiedzialności były jasno przypisane i właściwie przydzielone.

Walne Zgromadzenie

Zasady funkcjonowania Walnego Zgromadzenia określają przepisy prawa, Statut oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia, które regulują sposób jego zwoływania oraz przebieg. Do obowiązków Walnego Zgromadzenia należy m.in. zatwierdzanie Statutu Spółki, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego.

Rada Nadzorcza

Zasady funkcjonowania Rady Nadzorczej w Spółce określają przepisy prawa, Statut oraz Regulamin Rady Nadzorczej, które definiują jej organizację oraz szczegółowe kompetencje.

Rada Nadzorcza składa się z co najmniej trzech osób, w tym Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza Rady, którzy, powoływani są przez Walne Zgromadzenie na okres 3 lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji. Rada Nadzorcza zwoływana jest w miarę potrzeb, nie rzadziej niż cztery razy w roku obrotowym.

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy m.in. badanie i ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami jak i ze stanem faktycznym oraz ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny. Ponadto do kompetencji Rady Nadzorczej należy m.in.:
- sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, w tym nad procesem zarządzania ryzykiem;
- podejmowanie uchwał, wydawanie zaleceń i opinii oraz wnioskowanie do Walnego Zgromadzenia;
- powołanie i odwołanie Członków Zarządu Spółki;
- powierzenie jednemu z Członków Zarządu funkcji Prezesa Zarządu;
- powierzenie jednemu lub większej liczbie Członków Zarządu funkcji Wiceprezesa Zarządu;
- zatwierdzanie rocznego budżetu i biznes planu oraz planu strategicznego Spółki.

Komitet Audytu

Zasady funkcjonowania Komitetu Audytu określają przepisy prawa, Statut, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Komitetu Audytu.

Główne zadania Komitetu Audytu obejmują:
- monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania;
- monitorowanie zarządzania ryzykiem;
- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Komitet Audytu jest zobowiązany przekazać Radzie Nadzorczej wszelkie informacje pozyskane w związku z wykonywaniem swoich zadań.

Zarząd

Zarząd składa się z dwóch lub większej liczby Członków, powoływanych przez Radę Nadzorczą. Powołanie Prezesa Zarządu oraz Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem następuje za zgodą organu nadzoru. Rada Nadzorcza powierza jednemu z Członków Zarządu funkcję Prezesa Zarządu, może też powierzyć jednemu lub większej liczbie Członków Zarządu funkcję Wiceprezesa Zarządu. Członkowie Zarządu powoływani są na okres 3 lat wspólnej kadencji. Zarząd zbiera się na posiedzeniach zwoływanych przez Prezesa, a w razie jego nieobecności przez Wiceprezesa lub wyznaczonego przez Prezesa lub Zarząd Członka Zarządu. Posiedzenie może być również zwołane na pisemny uzasadniony wniosek przynajmniej jednego Członka Zarządu. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz w miesiącu. Zarząd podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy quorum wynoszącym 1/2 jego składu osobowego. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd Spółki zapewnia przekazywanie Radzie Nadzorczej wszelkich informacji i danych, które są niezbędne do wypełniania przez jej Członków funkcji nadzorczych. Zasady podziału obowiązków pomiędzy Członków Zarządu zostały jednoznacznie określone w drodze Uchwały Zarządu. Podział ten nie prowadzi do zbędnego nakładania się kompetencji Członków Zarządu lub wewnętrznych konfliktów interesów, a także obejmuje wszystkie obszary działalności Spółki.

Do obowiązków Zarządu należy m.in.:

- prowadzenie spraw Spółki oraz jej reprezentowanie;
- zarządzanie majątkiem Spółki;
- określenie Strategii Spółki oraz głównych celów działania Spółki, przedkładanie Strategii Radzie Nadzorczej, a także odpowiedzialność za jej wdrożenie i realizację;
- dbanie o efektywność i przejrzystość systemu zarządzania Spółką.

Na dzień 1 stycznia 2020r. w skład Zarządu wchodziły następujące osoby:

- Marat Nevretdinov - Wiceprezes Zarządu;
- Ewa Lipińska - Wiceprezes Zarządu;
- Maciej Kloze - Wiceprezes Zarządu;
- Marta Małek-Bernadzikowska - Członek Zarządu (odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem).

Z dniem następującym po dniu odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie Zarządu za rok 2019, tj. z dniem 4 kwietnia 2020r., Rada Nadzorcza TU na Życie Europa S.A. powołała skład Zarządu VII kadencji, który przedstawiał się następująco:

- Marat Nevretdinov - Wiceprezes Zarządu;
- Maciej Kloze - Wiceprezes Zarządu;
- Artur Chądzyński - Wiceprezes Zarządu;
- Marta Małek-Bernadzikowska - Członek Zarządu (odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem).

Jednocześnie, z dniem 3 kwietnia 2020r. ustał mandat Wiceprezesa Zarządu pani Ewy Lipińskiej w składzie Zarządu TU na Życie Europa S.A.

Do dnia sporządzenia sprawozdania skład Zarządu pozostawał niezmieniony.

Obszary nadzorowane przez Członków Zarządu na początek i koniec okresu sprawozdawczego prezentuje tabela poniżej:

Członek Zarządu	31 grudnia 2020	31 grudnia 2019
Marat Nevretdinov	• Audyt wewnętrzny • Obsługa prawna i compliance, w tym reklamacje • Strategia i rozwój biznesu • Zarządzanie sprzedażą i siecią sprzedaży • Marketing i PR • Zarządzanie zasobami ludzkimi, w tym kadry i płace • Inwestycje	• Audyt wewnętrzny • Obsługa prawna i compliance • Strategia i rozwój biznesu • Zarządzanie sprzedażą i siecią sprzedaży • Marketing i PR • Zarządzanie zasobami ludzkimi, w tym kadry i płace
Artur Chądzyński	• Rachunkowość i sprawozdawczość • Controlling • Wycena inwestycji • Zarządzanie projektami	-
Maciej Kloze	• Obsługa klientów, w tym likwidacja szkód • Obszar IT • Obsługa partnerów biznesowych • Administracja	• Obsługa klientów, w tym likwidacja szkód i reklamacje • Obszar IT • Obsługa partnerów biznesowych
Marta Małek-Bernadzikowska	• Ocena ryzyka • Zarządzanie ryzykiem • Aktuariat • Reasekuracja	• Ocena ryzyka • Zarządzanie ryzykiem
Ewa Lipińska	-	• Aktuariat • Reasekuracja • Inwestycje, w tym wycena • Rachunkowość i sprawozdawczość • Controlling • Administracja

Regulowanie działalności Spółki – prawo wewnętrzne oraz regulacje dotyczące jakości zarządzania

W Spółce istnieje system regulacji wewnętrznych odnoszących się do przebiegu procesów wykonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne. Są to wewnętrzne regulaminy, procedury, instrukcje, które opisują przebieg procesów, wyznaczają zakres odpowiedzialności poszczególnych osób, a także wskazują na elementy kontrolne. W Spółce funkcjonuje Regulamin Zarządzania Regulacjami Wewnętrznymi, którego celem jest stworzenie spójnego systemu regulacji wewnętrznych w organizacji. Regulamin określa zasady opracowywania, aktualizacji, ewidencjonowania oraz archiwizacji i udostępniania regulacji wewnętrznych.

Spółka posiada sporządzone na piśmie zasady, które podlegają regularnym przeglądom, z obszarów: zarządzania ryzykiem, audytu i kontroli wewnętrznej, outsourcingu, działalności lokacyjnej, rachunkowości, w tym w zakresie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, reasekuracji, likwidacji szkód i roszczeń, ciągłości działania, wynagrodzenia oraz przyznawania innych świadczeń, tworzenia i modyfikacji produktów ubezpieczeniowych, etyki, compliance, rozpatrywania reklamacji.

Spółka opracowuje dodatkowo pisemne zasady dla tych obszarów i procesów, które:
1. uznawane są za obszary szczególnie istotne dla działalności Spółki;
2. generują podwyższone ryzyko;
3. wymagają zaangażowania większej liczby jednostek organizacyjnych;
4. zostały wskazane przez Zarząd, Departamenty odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, zgodność z przepisami prawa oraz audyt wewnętrzny.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby wszystkie regulacje wewnętrzne obowiązujące w Spółce były spójne i aktualne oraz opracowywane z najwyższą starannością, z zapewnieniem przez ich właścicieli wysokiej jakości oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa. Spółka stosuje również, przyjęte uprzednio przez wszystkie organy Spółki, Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru oraz specyfiki Spółki.

Strategia

Spółka posiada opracowaną średnioterminową Strategię działalności, której horyzont czasowy wynosi 5 lat. Strategia Spółki, oprócz jasno zdefiniowanych celów, zawiera również misję, wizję oraz wartości, którymi Spółka kieruje się w realizacji swoich celów. Zakres Strategii Towarzystwa odnosi się do oferty produktowej, kanałów dystrybucji oraz rozwoju organizacji.

Komitety i zespoły funkcyjne w Spółce

W 2020r. w Spółce działały następujące Komitety i Zespoły: Komitet ds. Ryzyka, Komitet Inwestycyjny, Komitet Oceny Ryzyka, Komitet Produktowo-Dystrybucyjny, Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych, Sztab Zarządzania Kryzysowego, Zespół Zarządzania Zmianami IT, Zespół AML.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje

Spółka powołała osoby nadzorujące kluczowe funkcje: funkcję aktuarialną, zarządzania ryzykiem, compliance oraz audytu wewnętrznego.

Funkcje kluczowe

Funkcja zarządzania ryzykiem	Funkcja Aktuarialna	Funkcja zgodności z przepisami prawa (compliance)	Funkcja audytu wewnętrznego
Zadania przypisane do funkcji zarządzania ryzykiem są wykonywane w ramach zadań przypisanych do wskazanych pracowników dedykowanego departamentu. Odpowiedzialność za działania departamentu sprawuje jego Dyrektor, natomiast departament podlega bezpośrednio Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za zarządzanie ryzykiem. W Spółce została powołana osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem.	Zadania przypisane do funkcji aktuarialnej są wykonywane w ramach zadań przypisanych do wskazanych pracowników dedykowanego departamentu. Odpowiedzialność za działanie departamentu sprawuje jego Dyrektor, natomiast departament podlega bezpośrednio Członkowi Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem. W Spółce została powołana osoba nadzorująca funkcję aktuarialną.	Zadania przypisane do funkcji zgodności z przepisami prawa (compliance) są wykonywane przez Compliance Officerów. Zadania osoby nadzorującej funkcję Compliance pełni Dyrektor departamentu, natomiast departament podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu.	Zadania przypisane do funkcji audytu wewnętrznego są wykonywane w ramach zadań przypisanych do dedykowanego departamentu, który stanowi odrębną jednostkę organizacyjną Spółki podlegająca bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu. Odpowiedzialność za działania departamentu sprawuje jego Dyrektor, który pełni rolę osoby nadzorującej funkcję audytu wewnętrznego.

Obowiązki i zadania osób nadzorujących kluczowe funkcje:
- uczestniczy w komitetach i zespołach,;
- raportuje do organów Spółki z zakresu nadzorowanej kluczowej funkcji;
- koordynuje działania realizowane przez kluczową funkcję;

- współpracuje z innymi osobami nadzorującymi kluczowe funkcje;
- raportuje do Grupy w ramach kluczowej funkcji;
- informuje o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach i nadużyciach z zakresu nadzorowanej kluczowej funkcji;
- identyfikuje ryzyka w nadzorowanym obszarze, proponuje i monitoruje działania mitygujące.

Zmiany w systemie zarządzania w okresie sprawozdawczym

Spółka dokonuje cyklicznych, co najmniej raz w roku, przeglądów systemu zarządzania, czego efektem są adekwatne zmiany organizacyjne (w tym regulacji wewnętrznych) zwiększające ekonomikę pracy i poprawę efektywności kluczowych procesów.

Nie wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania, miały natomiast miejsce zmiany w składzie Zarządu oraz w zakresach odpowiedzialności Członków Zarządu.

B.1.2. Zasady wynagradzania

Polityka wynagrodzeń Spółki ma za zadanie zapewniać pracownikom wynagrodzenie adekwatne do ich stanowiska, kompetencji i umiejętności oraz zachęcać do realizacji celów określonych w strategii Spółki. Jednocześnie ma za zadanie zapobiec konfliktom interesów oraz eliminować potencjalny negatywny wpływ systemów wynagrodzeń na zarządzanie ryzykiem.

Spółka podczas ustalania poziomu wynagrodzenia pracowników jest zobligowana do zapewnienia, że wypłaty wynagrodzeń nie zagrażają zdolności zakładu do utrzymania odpowiedniej bazy kapitałowej wymaganej do prowadzenia działalności.

Wynagrodzenia w Spółce kształtowane są w odniesieniu do zakresu zadań oraz poziomu odpowiedzialności pracownika. System wynagradzania pracowników obejmuje elementy stałe (wynagrodzenie zasadnicze za okresy miesięczne) i zmienne (premie). Wynagrodzenie zmienne w okresie sprawozdawczym miało wyłącznie charakter uznaniowy. W ramach systemu wynagradzania Spółka zapewnia również pakiet świadczeń dodatkowych związanych z ochroną zdrowia oraz wspieraniem i promowaniem aktywności sportowej.

Wynagrodzenia pracowników nie podlegają odroczeniu z wyjątkami opisanymi poniżej.

O tym czy Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie decyduje uchwała Walnego Zgromadzenia. W październiku 2017r. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o przyznaniu wynagrodzenia dwóm Członkom Rady Nadzorczej powołanych dodatkowo do pracy w Komitecie Audytu.

Wynagrodzenie Członkom Zarządu Spółki przyznawane jest na podstawie umów o pracę zawartych pomiędzy Członkami Zarządu a Spółką reprezentowaną przez Radę Nadzorczą. Wynagrodzenie Członków Zarządu Spółki składa się z części stałej i zmiennej. Zgodnie z przyjętymi zasadami przyznawanie Członkom Zarządu wynagrodzenia w zakresie części zmiennej oraz jej wysokość uzależniona jest od spełnienia się w stosunku do danego Członka Zarządu kryteriów finansowych (wynik finansowy) i niefinansowych ustalonych w regulacji przyjętej przez Radę Nadzorczą. Ponadto wypłata części zmiennej wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki rozłożona jest na 4 lata.

Wynagrodzenie osób nadzorujących inne kluczowe funkcje przyznawane jest na podstawie umów o pracę, regulaminu wynagradzania i premiowania przyjętego przez Spółkę. Wynagrodzenie osób nadzorujących inne kluczowe funkcje obejmuje elementy stałe (wynagrodzenie zasadnicze za okresy miesięczne) i zmienne (premie). Wynagrodzenie zmienne w okresie sprawozdawczym miało wyłącznie charakter uznaniowy. Indywidualne cele zawodowe tych osób mają charakter wyłącznie jakościowy i nie są związane z osiągnięciem wskaźników finansowych. Ponadto wypłata części zmiennej rozłożona jest na 4 lata.

Spółka nie uruchomiła programów motywacyjnych opartych na uprawnieniu do akcji lub opcji na akcje.

W Spółce nie występują dodatkowe programy emerytalno-rentowe lub programy wcześniejszych emerytur dla Członków Zarządu lub Rady Nadzorczej lub innych osób nadzorujących kluczowe funkcje.

B.1.3. Istotne transakcje

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne transakcje z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z Członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Spółka, poprzez wdrożenie polityki w zakresie spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby, które faktycznie zarządzają Spółką lub pełnią inne kluczowe funkcje, zapewnia, aby osoby pełniące kluczowe funkcje posiadały kwalifikacje zawodowe, wiedzę i doświadczenie adekwatne do zajmowanego stanowiska. Ponadto osoba pełniąca kluczową funkcję w Spółce zobowiązana jest posiadać nienaganną reputację.

Do osób pełniących w Spółce kluczowe funkcje należą:
1. Członkowie Zarządu Towarzystwa;
2. Członkowie Rady Nadzorczej Towarzystwa;
3. Osoby nadzorujące w Spółce inne kluczowe funkcje, tj.:
   a) funkcję zarządzania ryzykiem;
   b) funkcję compliance;
   c) funkcję audytu wewnętrznego;
   d) funkcję aktuarialną.

Wszystkie osoby pełniące w Spółce kluczowe funkcje muszą spełniać wymagania dotyczące:
a) kwalifikacji technicznych i zawodowych;

b) wiedzy i doświadczenia (odpowiedniego dla sektora ubezpieczeniowego, finansowego lub innych rodzajów działalności);
c) wiarygodności osobistej (rękojmi/reputacji).

Przez kwalifikacje techniczne i zawodowe osób pełniących w Towarzystwie kluczowe funkcje rozumie się: wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie dla powierzonej funkcji, jakie jest wymagane dla ostrożnego zarządzania oraz należytej realizacji powierzonych zadań.

Przez kwalifikacje techniczne i zawodowe rozumie się m.in.:

a) wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa,
b) wiedzę i zrozumienie strategii Spółki,
c) znajomość systemu zarządzania,
d) znajomość języka angielskiego, o ile z uwagi na rodzaj powierzonych zadań znajomość języka angielskiego jest niezbędna,
e) w zależności od powierzonej funkcji i wynikającego z niej zakresu zadań: wiedzę branżową, zrozumienie modelu biznesowego, umiejętność interpretacji danych finansowych i aktuarialnych, wiedzę i zrozumienie prawnych uwarunkowań działania Spółki, wiedzę z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, doboru pracowników i planowania sukcesji.

Spełnianie wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych ocenia się z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, biorąc pod uwagę ryzyko związane z powierzoną funkcją, jak również zakres działalności prowadzonej przez Spółkę oraz zakres zadań powierzonych danej osobie.

Przez reputację (osobistą wiarygodność) rozumie się zaufanie zbudowane na doświadczeniu zawodowym i współpracy z klientami zewnętrznymi i wewnętrznymi, a także dochowywanie zobowiązań oraz postępowanie zgodne z formalnymi regulacjami i obowiązującymi zwyczajami.

Osoby pełniące kluczowe funkcje musi cechować odpowiedzialność, uczciwość, nieposzlakowana opinia oraz muszą wykonywać swoje działania z poczuciem obowiązku i z należytą starannością.

Weryfikacja spełniania wyżej opisanych wymogów następuje:

- przed powierzeniem pełnienia kluczowej funkcji;
- cyklicznie, raz do roku, celem zapewnienia adekwatności wymogów do realizowanych przez daną osobę zadań i zmieniającego się otoczenia rynkowego;
- każdorazowo, w przypadku:
  a) powzięcia przez Spółkę istotnych informacji, które mogą rzutować na możliwość dalszego pełnienia przez te osoby powierzonych funkcji, a dotyczących w szczególności:
     - możliwych działań sprzecznych z przepisami powszechnie obowiązującymi,
     - przejawów niewłaściwego zachowania rzutującego negatywnie na wizerunek Spółki lub tych osób,
     - faktów poddających w wątpliwość możliwość spełniania wymogów w zakresie kwalifikacji merytorycznych,
     - faktów poddających w wątpliwość zdolność do realizacji z należytą rozwagą i starannością zadań powierzonych przez Spółkę;
  b) wprowadzenia zmian dotyczących funkcji kluczowej pełnionej przez daną osobę:
     - charakterze funkcjonalnym – odnoszącym się w szczególności do istotnego rozszerzenia lub istotnej zmiany nadzorowanego obszaru działalności Spółki,
     - w zakresie wymagań merytorycznych – wynikających zwłaszcza ze zmian przepisów powszechnie obowiązujących, dotyczących nadzorowanej funkcji.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

B.3.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykiem

Enterprise Risk Management

System zarządzania ryzykiem w TU na Życie Europa S.A. opiera się na modelu ERM (Enterprise Risk Management), który wyraża się w pięciu głównych filarach:

Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna TU na Życie Europa S.A. zapewnia efektywne zarządzanie ryzykiem.

W Spółce zostały powołane jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem o jasno sprecyzowanych zadaniach oraz poszczególnym pracownikom zostały przypisane odpowiednie role i odpowiedzialności w ramach procesu zarządzania ryzykiem.

Strategia

W Spółce zapewniona jest spójność pomiędzy Strategią Spółki a systemem zarządzania ryzykiem. Przy podejmowaniu istotnych decyzji operacyjnych oraz strategicznych brany jest pod uwagę poziom akceptacji ryzyka, który stanowi element zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem. Poziom akceptacji ryzyka jest to jedno z kluczowych pojęć i oznacza taki poziom ryzyka, na podjęcie którego Spółka jest gotowa przy zachowaniu adekwatności kapitałowej.

Polityki i procedury

W Spółce procedury i zasady związane z zarządzaniem ryzykiem są uregulowane w odpowiednich regulacjach wewnętrznych. W szczególności dla każdego istotnego typu ryzyka w Spółce opracowana jest metodologia jego identyfikacji, oceny oraz pomiaru.

Systemy, dane i raporty

Mając na uwadze efektywne monitorowanie ryzyka oraz, w razie potrzeby, możliwość szybkiej i odpowiedniej reakcji na wszelkie nieprawidłowości, Spółka posiada szereg przygotowanych do tego narzędzi. Składają się one ze zintegrowanych systemów i procesów wewnętrznych oraz narzędzi informatycznych przetwarzających niezbędne dane oraz zapewniających właściwą komunikację wewnętrzną i raportowanie. Spółka dba również o jakość danych posiadając odpowiednią politykę jakości danych oraz powołując czuwającą nad tym osobę i komitet.

Kultura ryzyka

Świadomość ryzyka to bardzo istotny składnik w budowaniu harmonijnej kultury ryzyka w Spółce. Z tego powodu Spółka kładzie duży nacisk na zwiększanie koniecznej wiedzy, umiejętności i doświadczenia w zakresie zarządzania ryzykiem wśród swoich pracowników. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach wewnętrznych oraz warsztatach z zakresu ryzyka i innych istotnych elementów w działalności Spółki wpływających na poziom ryzyka.
W budowaniu kultury ryzyka szczególną rolę odgrywa Zarząd, który swoimi działaniami wyraża odpowiednie normy i wartości, jakimi powinna kierować się Spółka. Ważnym elementem w budowaniu kultury ryzyka w TU na Życie Europa S.A. jest również przejrzyste i transparentne podejście Spółki do raportowania z zakresu ryzyka poprzez ujawnianie i komunikowanie o istotnych czynnikach ryzyka poszczególnym interesariuszom.

Linie obrony

Zarządzanie ryzykiem w Spółce oparte jest na tzw. Trzech liniach obrony, które przedstawione są na poniższym schemacie:

Trzy linie obrony

Pierwsza linia obrony

dotyczy zarządzania ryzykiem w ramach poszczególnych procesów biznesowych na poziomie jednostek organizacyjnych Spółki.

Druga linia obrony

obejmuje ustanowienie funkcji zarządzania ryzykiem oraz osoby nadzorującej funkcję zarządzania ryzykiem (CRO), które wspierane są przez:

- Funkcję compliance w odniesieniu do ryzyka braku zgodności,
- Funkcję aktuarialną w ocenie jakości danych używanych do wyliczeń, adekwatności używanych metod, modeli i założeń oraz rzetelności wyliczeń, w odniesieniu do wyceny składek i tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zgodnie z kompetencjami poszczególnych jednostek,
- Komitet ds. Ryzyka oraz pracowników funkcyjnych (Oficer ds. Bezpieczeństwa IT, Manager ds. Jakości danych, Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Inspektor Ochrony Danych).

Trzecia linia obrony

dotyczy działań funkcji audytu wewnętrznego polegających na ocenie procesów zarządzania ryzykiem i procedur wewnętrznych, pod względem ich skuteczności oraz prawidłowości ich funkcjonowania, zgodnie z przyjętymi założeniami i zasadami.

B.3.2.Uregulowanie systemu zarządzania ryzykiem

Głównym dokumentem regulującym kwestie zarządzania ryzykiem jest Polityka zarządzania ryzykiem. Regulacja podlega corocznej weryfikacji oraz aktualizacji w razie istotnych zmian.

Polityka reguluje następujące kwestie:
1. Cel procesu zarządzania ryzykiem w Spółce,
2. Organizację procesu zarządzania ryzykiem, w tym role i odpowiedzialności poszczególnych osób oraz organów uczestniczących w procesie,
3. Definicję i klasyfikację ryzyka w Spółce,
4. Zasady ustalania poziomu akceptacji ryzyka,
5. Opis niektórych narzędzi wykorzystywanych w procesie zarządzania ryzykiem,
6. Zasady raportowania z zakresu ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem

Spółka posiada Strategię zarządzania ryzykiem, której celem jest uregulowanie nadrzędnych celów oraz zasad zarządzania ryzykiem w TU na Życie Europa S.A a także określenie dopuszczalnego poziomu ryzyka. Strategia określa między innymi nadrzędne zasady dotyczące dopuszczalnego poziomu w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka, wykaz ryzyk nieakceptowanych, a także wyrażone w postaci mierników jakościowych lub ilościowych maksymalne akceptowalne ekspozycje w odniesieniu do niektórych ryzyk, zwłaszcza uznanych jako szczególnie istotne i strategiczne.

Strategia jest zatwierdzana przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą oraz stanowi podstawę do uregulowania procesu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie Europa S.A. i ma przełożenie na regulacje wewnętrzne dotyczące tego obszaru.

Strategia zarządzania ryzykiem wynika ze strategii biznesowej Spółki i jest integralnym elementem prowadzonej działalności.

B.3.3. Organizacja zarządzania ryzykiem

Schemat struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem

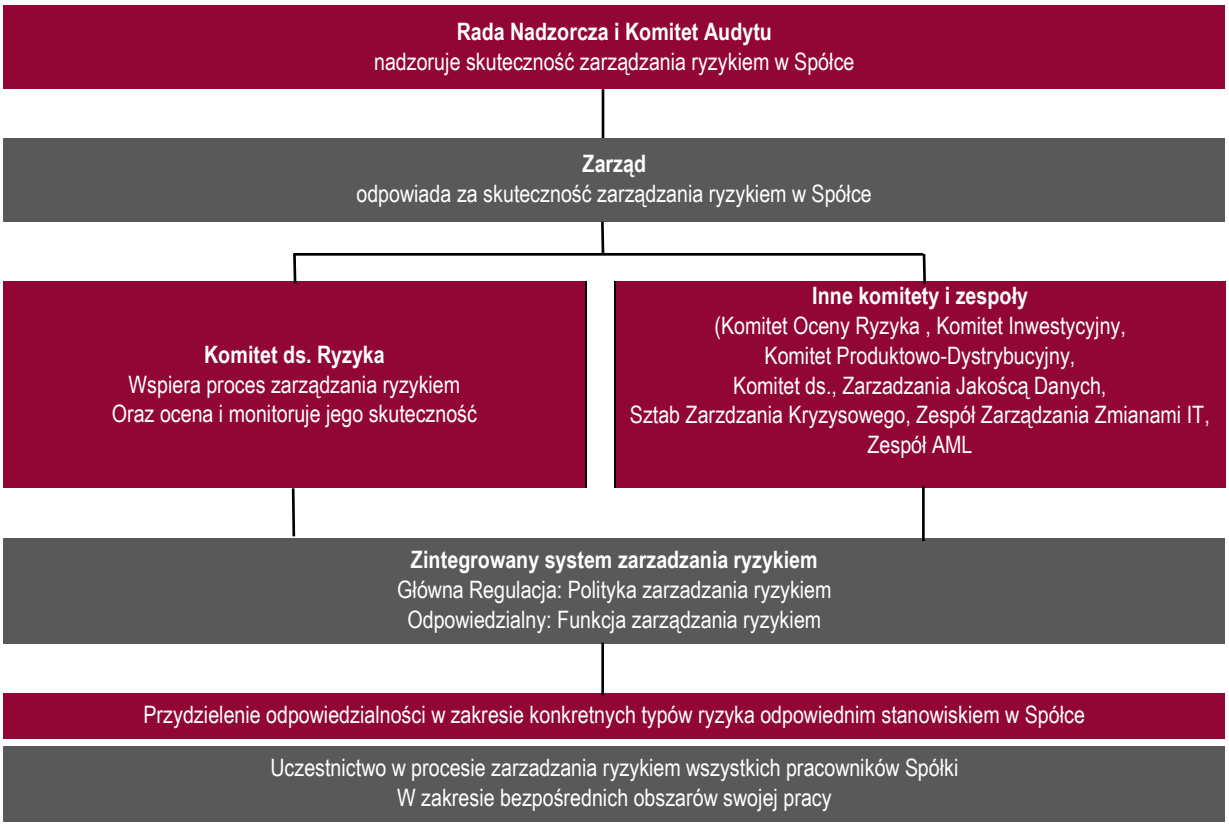

Rola Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu i Zarządu w procesie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu sprawują nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem. W tym celu organy te otrzymują:
- aktualną informację o istotnych ryzykach zidentyfikowanych w obecnej i przyszłej działalności Spółki,
- informację o skali i złożoności zidentyfikowanych ryzyk oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tymi ryzykami,
- a także inne informacje, które są niezbędne do realizowania celu określonego w punktach powyżej.

Powyższe informacje przekazywane są nie rzadziej niż raz do roku. Informacja dotycząca zarządzania ryzykiem przekazywana jest także na każde żądanie Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza, bądź też Komitet Audytu, bierze udział w ustalaniu Strategii zarządzania ryzykiem i tolerancji na ryzyko. Zadaniem Komitetu Audytu jest monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem pełni następujące role:

- odpowiada za efektywne i skuteczne zarządzanie ryzykiem w Spółce,
- powołuje osobę nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem (CRO),
- zatwierdza regulacje z zakresu zarządzania ryzykiem oraz skład Komitetu ds. Ryzyka.

Zarząd otrzymuje sprawozdania z zakresu zarządzania ryzykiem.

Zarząd jest niezwłocznie i na bieżąco informowany o wystąpieniu istotnych ryzyk, bądź też istotnych zdarzeń związanych z procesem zarządzania ryzykiem.

Zarząd Spółki poprzez kreowanie procesu zarządzania ryzykiem w Spółce uzyskuje wiedzę oraz świadomość wszystkich istotnych ryzyk, na jakie narażona jest Spółka, niezależnie od tego, czy ryzyka te są uwzględnione w obliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności i są mierzalne.

Funkcja zarządzania ryzykiem

Zadania przypisane do funkcji zarządzania ryzykiem realizowane są przez wskazanych pracowników w ramach działalności dedykowanej w Spółce jednostki organizacyjnej, która została utworzona w styczniu 2010 roku najpierw jako samodzielne stanowisko dyrektorskie, a następnie departament. Departament Ryzyka i Bezpieczeństwa Technologicznego podlega pod Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem. Dyrektor Departamentu jest osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem.

Funkcja zarządzania ryzykiem jest odpowiednio zintegrowana ze strukturą organizacyjną oraz procesami decyzyjnymi, co ma miejsce poprzez określenie w regulacjach wewnętrznych praw, obowiązków i kompetencji funkcji zarządzania ryzykiem dla poszczególnych procesów, a także uczestnictwo w zespołach i komitetach funkcjonujących w Spółce. W szczególności funkcja zarządzania ryzykiem bierze udział w ocenie projektów biznesowych w celu uwzględnienia ryzyka z nimi związanego, a także opiniuje podejmowanie decyzji biznesowych w celu wsparcia w identyfikacji i ocenie potencjalnych ryzyk, czynników ryzyka i ich wpływu na wypłacalność i profil ryzyka Spółki.

Główne zadania funkcji zarządzania ryzykiem są następujące:

- jest liderem całego procesu zarządzania ryzykiem,
- posiada całościową wizję implementacji procesu zarządzania ryzykiem w Spółce,
- zapewnia adekwatność procesu zarządzania ryzykiem do profilu działalności Spółki,
- współpracuje z funkcją aktuarialną, funkcją zgodności z przepisami oraz z innymi osobami, które zostały powołane w celu realizacji określonych celów, w tym dotyczących bezpieczeństwa Spółki,
- wspiera Właścicieli ryzyka w konstruowaniu, wybieraniu i stosowaniu narzędzi służących identyfikacji, mierzeniu oraz ograniczaniu czynników ryzyka,
- współuczestniczy w tworzeniu i aktualizacjach procedur i polityk obowiązujących w Spółce,
- koordynuje wdrażanie regulacji i wymogów grupowych dotyczących zarządzania ryzykiem,
- koordynuje proces utrzymania ciągłości biznesowej na wypadek wystąpienia zagrożeń powodujących przerwanie normalnego trybu pracy,
- aktywnie uczestniczy w podejmowaniu decyzji biznesowych w celu wsparcia w identyfikacji i ocenie potencjalnych ryzyk, czynników ryzyka i ich wpływu na wypłacalność Spółki,
- przygotowuje cykliczne (roczne, półroczne, kwartalne) raporty z zakresu ryzyka,
- wdraża kulturę zarządzania ryzykiem wśród wszystkich pracowników tak, aby każdy zatrudniony w Spółce był świadom ryzyka, z którym ma do czynienia w swojej pracy i był odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem w swoim obszarze,
- opracowuje zasady procesu własnej oceny ryzyk i wypłacalności (ORSA) oraz koordynuje proces ORSA przeprowadzany w Spółce,
- doradza Zarządowi w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem, w tym w strategicznych kwestiach jak strategia Spółki, połączenia lub przejęcia oraz duże projekty i inwestycje,
- współpracuje z innymi jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w procesie wyliczania wymogów kapitałowych,
- sprawuje nadzór nad ryzykiem operacyjnym poprzez weryfikację zdarzeń w Bazie Zdarzeń Operacyjnych oraz weryfikację realizacji działań mitygujących,
- sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Spółce. .

Komitet ds. Ryzyka

Komitet pełni funkcję wspierającą dla procesu zarządzania ryzykiem, w szczególności dla działań podejmowanych przez funkcję zarządzania ryzykiem. Komitet ds. Ryzyka ocenia i monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem w Spółce, w tym w zakresie monitorowania poziomów ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyk oraz oceny adekwatności kapitałowej Spółki. Komitet ds. Ryzyka może w szczególności formułować rekomendacje dla Zarządu TU na Życie Europa S.A. lub poszczególnych osób lub Departamentów dotyczące podjęcia określonych działań naprawczych w celu poprawy bezpieczeństwa funkcjonowania Spółki.

Komitet ds. Ryzyka opiniuje i/lub zatwierdza:

- poziom istotności,
- Mapę Ryzyka Spółki, która zawiera wycenę ryzyk,
- zmiany w ocenie profilu Spółki,
- listę istotnych czynników ryzyka oraz jej zmiany,
- Raport ORSA,
- regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

B.3.4. Proces zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem ma na celu ochronę przed zdarzeniami, wewnętrznymi jak i zewnętrznymi, które mogą negatywnie wpłynąć na realizację zakładanej strategii, perspektywy rozwoju, osiągane wyniki i sytuację finansową Spółki.

Proces zarządzania ryzykiem w TU na Życie Europa S.A. składa się z 5 elementów przedstawionych na poniższym schemacie.

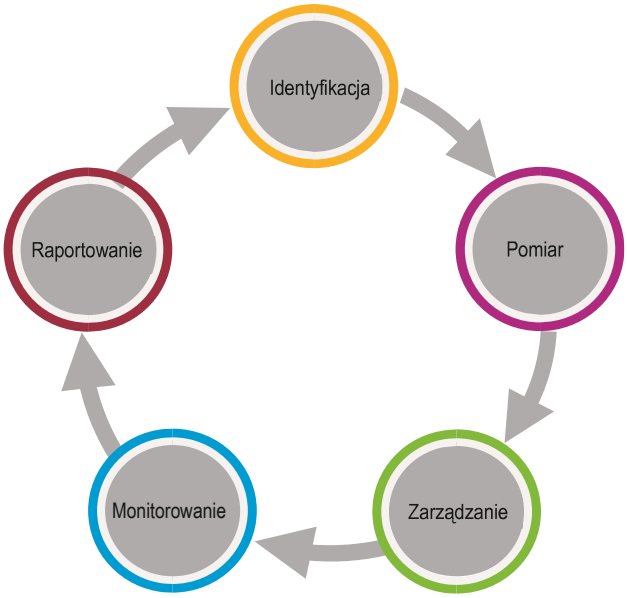

Identyfikacja

Jest to pierwszy etap zarządzania ryzykiem, który polega na określeniu i nazwaniu każdego ryzyka, na które narażona jest Spółka w różnych obszarach swojej działalności takich jak wdrażanie produktów, obsługa klientów, administrowanie umowami, realizacja szkód, działalność inwestycyjna, a także we wszystkich czynnościach operacyjnych. Identyfikacja polega również na określeniu źródeł danego ryzyka, jego przyczyny oraz skutków.

Pomiar

W tym etapie dokonywane jest dogłębne przeanalizowanie ryzyka poprzez ocenienie jego istotności oraz zmierzenie jego realnego wpływu na działalność Spółki. Najczęściej pomiar dokonywany jest poprzez podanie wartości straty jaką może spowodować ryzyko, a także prawdopodobieństwa jego wystąpienia.

Zarządzanie

Bazując na wynikach poprzednich czynności Spółka wybiera działania możliwie najlepiej odpowiadające na dane ryzyko, skutkujące zabezpieczeniem Spółki przed nim bądź ograniczeniem jego dotkliwości. Podejmowane decyzje wynikają z poziomu akceptacji ryzyka i mogą prowadzić przykładowo do transferu ryzyka (poprzez reasekurację), akceptacji ryzyka wraz z określeniem limitów ekspozycji, podjęciu specyficznych działań takich jak kontrola, outsourcing, dywersyfikacja, odpowiedni układ procesów i odpowiedzialności, plany awaryjne, wsparcie ekspertów.

Monitorowanie

Polega na stałym monitorowaniu poziomów danych ryzyk, skuteczności podjętych działań a także kontrolowaniu czy nie zostały przekroczone ustalone poziomy alarmowe oraz limity tolerancji.

Raportowanie

Umożliwia efektywne informowanie o ryzykach osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji biznesowych bądź organizacyjnych w Spółce. Służy temu system raportów cyklicznych, raportów ad hoc, a także właściwie ułożony przepływ informacji i komunikacji wewnętrznej.

B.3.5. Własna ocena ryzyk i wypłacalności

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Spółka przeprowadza własną ocenę ryzyka i wypłacalności (proces ORSA).

Podstawowym celem procesu ORSA jest powiązanie profilu ryzyka, zarządzania ryzykiem oraz wielkości kapitału Spółki w taki sposób, aby wielkość posiadanego kapitału była odpowiednia w stosunku do ponoszonego przez Spółkę ryzyka. Opracowany przez Spółkę proces prospektywnej oceny własnych ryzyk, dostosowany do jej struktury organizacyjnej i systemu zarządzania ryzykiem, obejmuje odpowiednie i adekwatne techniki, oraz uwzględnia charakter, skalę i złożoność ryzyk właściwych dla jej działalności, w całym okresie planowania.

Spółka określa następujące strategiczne cele związane z zarządzaniem ryzykiem oraz wypłacalnością:
1. Posiadanie kapitałów w wysokości adekwatnej do ponoszonego przez Spółkę ryzyka.
2. Minimalny wskaźnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności SCR środkami własnymi, wyliczonymi wg Dyrektywy Wypłacalność II wynosi 150% dla Spółki. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest na poziomie 180%.
3. Spółka regularnie bada zgodność i wdraża wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej (wypłacalności) dostosowując je do skali prowadzonej działalności.

Proces ORSA realizowany jest w Spółce w sposób ciągły, w trakcie całego roku. Jego finalne podsumowanie następuje w IV kwartale danego roku, zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem. Proces ORSA koordynuje funkcja zarządzania ryzykiem, natomiast uczestniczą w nim poszczególne jednostki organizacyjne Spółki zgodnie z przypisanymi odpowiedzialnościami.

Spółka zdefiniowała przesłanki i zasady przeprowadzania procesu ORSA w sytuacji istotnych zmian w profilu ryzyka.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności opiera się na kluczowych elementach działalności i obejmuje między innymi:
1. Ocenę ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności przy uwzględnieniu specyficznego profilu ryzyka, zatwierdzonych limitów tolerancji ryzyka oraz strategii działalności zakładu,
2. Ciągłą zgodność z wymogami kapitałowymi oraz wymogami odnoszącymi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych określonymi w dyrektywie Wypłacalność II,
3. Istotność, z którą profil ryzyka Spółki odbiega od założeń leżących u podstaw kapitałowego wymogu wypłacalności, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Spółka przygotowuje raport z każdego procesu ORSA. Raport podlega opiniowaniu przez Członków Komitetu ds. Ryzyka a następnie przekazywany jest do Zarządu w celu jego zatwierdzenia. Ostatni Raport został zatwierdzony przez Zarząd w dniu 15 grudnia 2020 roku oraz przekazany do organu nadzoru w dniu 21 grudnia 2020 roku.

W ramach procesu ORSA, Spółka bada m.in. ocenę ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi. Spółka badanie to wykonuje co najmniej raz do roku na etapie tworzenia planu finansowego i obejmuje horyzont adekwatny do okresu planowania. Spółka w 2020 roku przygotowała dwa scenariusze stresowe, które składały się z kilku zdarzeń które mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na wypłacalność. Zgodnie z przeprowadzoną oceną perspektywiczną pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, według Dyrektywy Wypłacalność II, w Spółce będzie na bezpiecznym poziomie w latach 2021-2025 w każdym z przyjętych wariantów. W szczególności pokrycie to nie spada poniżej 150% czyli progu wyznaczonego w Strategii zarządzania ryzykiem jako minimalny limit dla współczynnika wypłacalności.

Jako element procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2020 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka. Przy uwzględnieniu ich wyników współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej 150%, co stanowi potwierdzenie, że kapitały Spółki są adekwatne do ponoszonego ryzyka oraz, że nie istnieją znane Spółce czynniki zagrażające jej wypłacalności.

Rezultaty Procesu ORSA wspierają podejmowanie strategicznych i operacyjnych decyzji w ramach poziomu akceptacji ryzyka przy jednoczesnym uwzględnianiu profilu ryzyka, wypłacalności oraz wrażliwości na warunki skrajne (stresowe). Spółka zapewnia pełną integrację pomiędzy systemem zarządzania ryzykiem i wypłacalnością a Strategią działalności Spółki co jest realizowane zarówno na etapie opracowywania Strategii Spółki, jej aktualizacji, wyznaczania celów operacyjnych a także bieżącej działalności Spółki, w szczególności w zakresie wdrażania produktów, realizacji polityki lokacyjnej. Odbywa się to w szczególności poprzez analizę wpływu podejmowanych decyzji na profil ryzyka i pozycję kapitałową Spółki. W wyniku integracji systemów, podejmowane są również działania i decyzje mające na celu poprawę bezpieczeństwa Spółki.

B.3.6. Pozostałe informacje

W okresie sprawozdawczym system zarządzania ryzykiem był systematycznie rozwijany adekwatnie do potrzeb i zmian w organizacji i otoczeniu. Proces zarządzania ryzykiem podlega corocznej ocenie przez audyt wewnętrzny. Ocena procesu przedkładana jest Zarządowi w terminie do końca I kwartału następującego po rocznym okresie, który podlegał ocenie. Proces weryfikowany jest pod kątem zgodności z podstawowymi założeniami wynikającymi z przyjętej w Spółce Strategii oraz Polityki zarządzania ryzykiem. Dotychczas oceny dokonane przez audyt wewnętrzny wskazywały, że proces zarządzania ryzykiem w Spółce realizowany był w sposób prawidłowy.

B.4. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje w szczególności procedury administracyjne i księgowe, organizację kontroli wewnętrznej, odpowiednie ustalenia w zakresie sporządzania raportów na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej zakładu oraz funkcję zgodności z przepisami.

System kontroli wewnętrznej dostosowany jest do struktury organizacyjnej Spółki i stanowi element systemu zarządzania Spółką obejmując:
- mechanizmy kontroli wewnętrznej – tj. wszystkie środki kontroli wewnętrznej mające na celu zapobieganie błędom, które są wbudowane w systemy informatyczne i procedury operacyjne Spółki oraz, w zależności od potrzeb, mogą być zdefiniowane w odrębnych regulacjach wewnętrznych. Obejmują one m.in. limity, uprawnienia dostępu oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem, podział obowiązków, kompetencji i odpowiedzialności, ustalony obieg i ewidencje dokumentów oraz zasady ich weryfikacji i zatwierdzania, ustalony obieg informacji, czynności samokontroli, dokumentowanie i rejestrowanie czynności oraz odstępstw, weryfikacje funkcjonowania, nadzór,
- szacowanie nieosiągnięcia celów kontroli wewnętrznej w poszczególnych procesach Spółki, poprzez określenie potencjalnych zagrożeń realizacji oraz ich skutków,
- badanie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Spółki oraz zawartymi umowami, zgodnie z postanowieniami Polityki Compliance,
- kontrole wewnętrzne realizowane w ramach I i II Linii Obrony przez kierowników jednostek organizacyjnych i pozostałych pracowników Spółki w przypadku, których obowiązek kontrolny wynika z pełnionej funkcji lub z zakresu obowiązków służbowych,
- kontrole instytucjonalne realizowane w ramach III Linii Obrony przez audyt wewnętrzny, stanowiący wydzieloną organizacyjnie, wyspecjalizowaną i niezależną jednostkę Spółki,

- ustalone mechanizmy monitorowania i raportowania.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej jednostki organizacyjne Spółki zobowiązane są identyfikować ryzyko:

- związane z każdą operacją, transakcją, produktem czy usługą,
- wynikające ze struktury organizacyjnej Spółki,
- związane z funkcjonowaniem podmiotów zależnych, podlegające monitorowaniu przez Spółkę.

Ryzyko identyfikuje się zgodnie z zasadami ustalonymi w Polityce zarządzania ryzykiem, a projektowane i stosowane działania kontrolne są proporcjonalne do poziomu zidentyfikowanego ryzyka i istotności realizowanego procesu.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie rozwiązań:

- zapobiegających nieprawidłowościom,
- wykrywających oraz raportujących nieprawidłowości,
- korygujących ujawnione nieprawidłowości i minimalizujących ich skutki.

Do podstawowych celów systemu kontroli wewnętrznej należą:

- wspomaganie zarządzania Spółką,
- właściwa kontrola ryzyk, skoncentrowana w szczególności na ryzykach istotnych oraz funkcjonowaniu skutecznych i efektywnych działań pozwalających na ich unikanie, eliminację lub ograniczanie znaczenia w działalności Spółki,
- zwiększanie efektywności i wydajności operacji,
- ochrona majątku oraz zapewnienie oszczędnego i wydajnego wykorzystywania zasobów Spółki,
- sporządzanie wiarygodnych informacji finansowych i pozafinansowych,
- zapewnienie zgodności postępowania z obowiązującymi przepisami prawa, planami, zawartymi umowami oraz regulacjami wewnętrznymi Spółki.

Zarząd Spółki odpowiada za wdrożenie, monitorowanie, utrzymanie i efektywność funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, dostosowanego do charakteru i profilu ryzyka oraz skali działalności Spółki, a także za bieżące wprowadzanie niezbędnych korekt oraz usprawnianie systemu. Kierownicy jednostek organizacyjnych zobowiązani są zapewnić, że wszyscy pracownicy podległej jednostki zostali zapoznani z zasadami funkcjonowania i znaczeniem systemu kontroli wewnętrznej w ich pracy oraz w realizacji celów Spółki, a także zapewnić iż dobrze znają swoje role, obowiązki i zadania związane z kontrolą wewnętrzną. Kierownicy jednostek odpowiadają także za operacyjne wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej w podległej jednostce organizacyjnej.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Zarząd Spółki wyznacza obszary działalności lub poszczególne procesy i czynności przeznaczone do stałego monitorowania oraz okresowej weryfikacji, a także jednostki organizacyjne Spółki, którym powierzane są obowiązki z tym związane. Ustala także zasady funkcjonowania systemu informacji zarządczej (sprawozdań, raportów, analiz, itp.), umożliwiającego podejmowanie decyzji na poszczególnych szczeblach zarządzania.

Komitet Audytu Spółki sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz okresowo ocenia adekwatność i skuteczność tych systemów lub ich elementów.

B.4.1. Funkcja zgodności z przepisami

Funkcja compliance (funkcja zgodności z przepisami) stanowi część systemu zarządzania, zapewniającego prawidłowe i ostrożne zarządzanie Spółką.

W dniu 6 czerwca 2012 roku zostało utworzone Biuro Compliance jako osobna jednostka organizacyjna, które w marcu 2013 roku zostało przekształcone w Departament Compliance. We wrześniu 2016 roku w skutek zmian organizacyjnych departament połączono z Departamentem Prawnym tworząc nową jednostkę organizacyjną: Departament Prawny i Compliance.

Dyrektor Departamentu Prawnego i Compliance, będący osobą nadzorującą funkcję compliance oraz Departament, realizaujący zadania należące do funkcji compliance stanowią wsparcie dla Dyrektora Departamentu Ryzyka i Bezpieczeństwa Technologicznego w zakresie ryzyk braku zgodności w ramach Drugiej Linii Obrony, zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem. W strukturze organizacyjnej Spółki Departament Prawny i Compliance jest niezależną jednostką organizacyjną i podlega pod dedykowanego w tym zakresie Członka Zarządu. Zarząd odpowiada za ustanowienie stale i efektywnie działającej jednostki realizującej funkcję compliance (Departament Prawny i Compliance) oraz sprawuje nadzór nad jej funkcjonowaniem.

Funkcja compliance ma zapewniony bezpośredni kontakt oraz możliwość bezpośredniego raportowania do Rady Nadzorczej Spółki.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności jest to proces identyfikowania, oceny, monitorowania i ograniczania skutków ryzyka braku zgodności z:

- przepisami prawa,
- wytycznymi regulatorów,
- regulacjami wewnętrznymi,
- przyjętymi standardami postępowania.

Proces zarządzania ryzykiem compliance jest realizowany poprzez:

- bieżącą identyfikację i monitoring ryzyka compliance we wszystkich obszarach działalności TU na Życie Europa S.A.,
- ocenę ryzyka compliance i sporządzanie mapy ryzyka compliance oraz koordynowanie realizacji planów naprawczych,
- ustanowienie i aktualizację Polityki Compliance,
- informowanie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu ds. Ryzyka o nieakceptowalnych ryzykach compliance,
- wspieranie Zarządu w relacjach z regulatorami i organizacjami konsumenckimi w zakresie zgodności z przepisami prawa i standardami,
- przygotowywanie bieżących raportów na potrzeby innych jednostek organizacyjnych Spółki, dedykowanych Komitetów, Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu oraz akcjonariuszy Spółki,
- monitoring realizacji zaleceń formułowanych w wyniku przeprowadzanych kontroli compliance,
- wskazywanie niezbędnych rozwiązań, w związku ze zmianą przepisów prawa lub innych uregulowań,

- bieżący monitoring zmian w rekomendacjach, wytycznych regulatorów oraz rejestrze niedozwolonych klauzul umownych w zakresie dotyczącym działalności Spółki i informowanie pracowników Spółki o powyższych zmianach,
- zarządzanie systemem regulacji wewnętrznych TU na Życie Europa S.A., w tym rejestrem regulacji wewnętrznych,
- zwiększanie świadomości na temat compliance wśród pracowników, promowanie postaw etycznych, szkolenia z zakresu etyki i compliance,
- zapobieganie mobbingowi i nadużyciom, w tym zarządzanie systemem whistleblowing w Spółce,
- monitoring i analizę skarg Klientów oraz pism kierowanych z instytucji zewnętrznych i regulatorów dotyczących obszaru compliance,
- monitoring ryzyka utraty reputacji – we współpracy z Rzecznikiem Prasowym oraz Zespołem Marketingu i Komunikacji,
- zarządzanie procesem outsourcingu,
- zarządzanie działaniami związanymi z realizacją wymogów FATCA oraz CRS,
- zarządzaniem działaniami związanymi z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- przygotowywanie informacji na temat zmian prawa;
- wydawanie opinii prawnych lub stanowiska w kwestiach zgodności z prawem.

Departament Prawny i Compliance wspiera inne jednostki organizacyjne Spółki w działaniach mających na celu identyfikację, ocenę i mitygowanie ryzyka compliance w zakresie ich działalności.

Ustanowiona przez Zarząd Spółki Polityka Compliance opisuje zadania Funkcji compliance, organizację Departamentu Prawnego i Compliance pod względem realizacji Funkcji compliance oraz proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w TU na Życie Europa S.A. Polityka podlega corocznej weryfikacji pod kątem jej aktualności.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

B.5.1. Wdrożenie funkcji audytu wewnętrznego

Departament Audytu Wewnętrznego (DAW) utworzony w dniu 01.01.2009r. to wyodrębniona w ramach systemu kontroli wewnętrznej, niezależna i obiektywna działalność zapewniająca i doradcza audytorów wewnętrznych, mająca na celu przysporzenie wartości i usprawnienie procesów oraz dokonywanie w sposób systematyczny i uporządkowany oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania, w tym w szczególności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. DAW podlega organizacyjnie bezpośrednio Prezesowi Zarządu (Członkowi Zarządu, któremu powierzono pełnienie funkcji Prezesa Zarządu), zaś funkcjonalnie Komitetowi Audytu Spółki. Kierowanie pracami Departamentu zostało powierzone Dyrektorowi DAW, który zgodnie z przyjętymi w grudniu 2015r. przez Zarząd Spółki wytycznymi określającymi wymogi dla osób pełniących funkcje kluczowe, został powołany jako osoba nadzorująca funkcję audytu wewnętrznego. Spółka przyjęła Strategię Audytu Wewnętrznego oraz Regulamin Audytu Wewnętrznego, określające zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego. Regulacje są okresowo przeglądane i uaktualniane.

Dyrektor DAW raportuje do Komitetu Audytu m.in. o realizacji planu audytu, zasobach i budżecie DAW. Okresowo przekazuje Komitetowi Audytu i Zarządowi informacje o wynikach audytów wewnętrznych, wydanych zaleceniach i ich istotności oraz o statusie ich realizacji. Po zakończeniu roku Dyrektor DAW sporządza sprawozdanie z działalności DAW w danym roku, które przekazywane jest również do Komitetu Audytu i Zarządu.

B.5.2. Niezależność i obiektywność funkcji audytu wewnętrznego

Departament Audytu Wewnętrznego (DAW) jest oddzielną, niezależną jednostką organizacyjną Spółki i podlega funkcjonalnie Prezesowi Zarządu, który odpowiada za zapewnienie DAW odpowiednich warunków do wykonywania zadań oraz za zagwarantowanie, że zakres działalności DAW nie będzie ograniczany, a powstałe w jej wyniku raporty będą właściwie rozpatrywane. Dyrektor DAW jest powoływany i odwoływany na wniosek Prezesa Zarządu po uzyskaniu opinii Komitetu Audytu i zgody Rady Nadzorczej.

Pracownicy DAW (audytorzy wewnętrzni) mają nieograniczony dostęp do informacji, dokumentów, majątku i pracowników Spółki. O próbach ograniczenia dostępu informowany jest Prezes Spółki, a w uzasadnionych przypadkach także Przewodniczący Komitetu Audytu (KA). Dyrektor DAW ma bezpośredni dostęp do Członków Zarządu i możliwość kontaktowania się z Członkami KA oraz prawo wnioskowania do Prezesa Zarządu lub Przewodniczącego KA o wniesienie do porządku obrad Zarządu lub KA kwestii związanych z działalnością DAW oraz funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej w Spółce, a także do uczestniczenia w posiedzeniach tych organów, w szczególności w przypadku omawiania tematów wnioskowanych przez Dyrektora DAW.

Dyrektor DAW oraz audytorzy wewnętrzni nie pełnią żadnych funkcji operacyjnych.

Audytorzy mają obowiązek powstrzymać się od angażowania w czynności lub działalność niezgodną z interesem Spółki lub, która mogłaby naruszyć ich niezależność czy obiektywizm w wykonywaniu obowiązków. Zobowiązani są także do powstrzymania się od realizacji zadania zapewniającego w danym obszarze, jeżeli byli odpowiedzialni za realizację czynności w tym obszarze w okresie nie krótszym niż 12 ostatnich miesięcy.

Uwzględniając zasoby osobowe DAW oraz wiedzę i doświadczenie poszczególnych audytorów Dyrektor DAW dąży do cyklicznej rotacji audytorów wykonujących zadanie w danym obszarze.

Konflikt interesów

W przypadku wystąpienia przyczyny mogącej wpłynąć na bezstronność przeprowadzenia zadania audytowego, audytorzy zobowiązani są do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie swojego przełożonego. Dyrektor DAW zobowiązany jest wyłączyć audytora z udziału w zadaniu audytowym, jeżeli zagrożona będzie obiektywność jego przeprowadzenia.

B.6. Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna została powołana przez Zarząd Spółki od dnia 1 stycznia 2016 roku uchwałą z grudnia 2015 roku. W skład funkcji aktuarialnej wchodzą pracownicy Departamentu Aktuarialnego. Osobą nadzorującą funkcję aktuarialną jest Aktuariusz Spółki podlegający pod dedykowanego w tym zakresie członka Zarządu. Obowiązki i zadania funkcji określa Polityka zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym, która jest przeglądana i okresowo uaktualniana.

Funkcja aktuarialna przy wykonywaniu swoich zadań współpracuje na bieżąco z funkcją zarządzania ryzykiem, Departamentem Ryzyka i Bezpieczeństwa Technologicznego, Departamentem Rachunkowości, Biurem Kontrolingu oraz Zespołem Sprawozdawczości i Zarządzania Ryzykiem Rynkowym. Aktuariusz nadzorujący funkcję aktuarialną uczestniczy w posiedzeniach Komitetu ds. Ryzyka oraz Komitetu Inwestycyjnego. Osoby pełniące funkcję aktuarialną biorą udział w posiedzeniach innych komitetów powołanych w Spółce.

Aktuariusz co najmniej raz w roku informuje Zarząd Spółki o wiarygodności i adekwatności ustalonych wartości rezerw techniczno- ubezpieczeniowych.

Aktuariusz na bieżąco informuje Zarząd Spółki i funkcję zarządzania ryzykiem o ryzykach zidentyfikowanych w procesie tworzenia rezerw wraz z propozycją działań mitygujących wskazane ryzyka.

Aktuariusz na bieżąco informuje Zarząd Spółki, funkcję zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego i compliance o ujawnionych nieprawidłowościach w zakresie wykorzystanych danych lub metod przyjętych do wyliczenia rezerw albo ujawnienia faktów wskazujących na naruszenie przepisów prawa lub możliwość popełnienia przestępstwa.

Główne zadania funkcji aktuarialnej są następujące:

- ustalanie co kwartał wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności;
- wyznaczanie co kwartał kapitałowego wymogu wypłacalności dotyczącego ryzyka aktuarialnego;
- zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (funkcja aktuarialna co najmniej raz w roku bada przyjęte i stosowane metody wyceny poszczególnych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych);
- ocena co najmniej raz w roku, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównywanie co najmniej raz w roku najlepszych oszacowań w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- nadzorowanie ustalania co kwartał wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
- wyrażanie co najmniej raz w roku opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
- wyrażanie co najmniej raz w roku opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
- bieżąca współpraca przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
  - modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
  - własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółki;
- ustalanie co miesiąc wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów rachunkowości;
- bieżąca współpraca i raportowanie do grupowej funkcji aktuarialnej akcjonariusza.

W przypadku, gdy zakres zadań funkcji aktuarialnej jest poszerzony o inne zadania i działania nieprzypisane wprost funkcji aktuarialnej, w Spółce funkcjonują odpowiednie procedury zapewniające, że w takiej sytuacji nie występuje konflikt interesów.

B.7. Outsourcing

Spółka wdrożyła Procedurę outsourcingu regulującą proces wyboru partnerów, zawierania umów outsourcingu, warunków i ograniczenia zlecania czynności w tym w szczególności czynności ubezpieczeniowych oraz monitorowania i kontroli zawartych umów i zleceń.

W Procedurze outsourcingu zostały uregulowane m.in:

- kryteria kwalifikowania funkcji lub czynności jako ważnej lub podstawowej,
- proces wyboru podmiotu, któremu Spółka zamierza zlecić wykonywanie czynności,
- proces oceny podmiotów świadczących na rzecz Spółki usługi w zakresie outsourcingu,
- zapewnienie, że pośredni jak i bezpośredni konflikt interesów pomiędzy usługodawcą a Spółką jest identyfikowany i odpowiednio zarządzany,
- zakres dozwolonych i zabronionych czynności, które mogą być zlecane,
- zdefiniowanie struktury umowy oraz jej obowiązkowych postanowień,
- proces analizowania potrzeb, celów w zakresie outsourcingu,
- proces analizowania ryzyk związanych z outsourcingiem danego procesu,
- zakres informacji, które należy zawrzeć w pisemnej umowie z usługodawcą, w szczególności zapewnienie, że umowa outsourcingu zapewnia prowadzenie przez Spółkę działalności ubezpieczeniowej zgodnie z przepisami prawa,

- plany awaryjne związane z prowadzoną działalnością, uwzględniające strategię wyjścia dotyczące podstawowych lub ważnych czynności lub funkcji podlegających outsourcingowi.

Spółka zapewnia, że outsourcing ważnych działań operacyjnych nie prowadzi do istotnego pogorszenia jakości systemu zarządzania Spółki, nadmiernego zwiększania ryzyka operacyjnego ani pogorszenia w zakresie świadczonych usług ubezpieczeniowych poprzez:

- bieżącą analizę jakości świadczonych usług,
- bieżącą analizę efektywności świadczonych usług,
- zawarcie w umowach outsourcingu mechanizmów kontrolnych,
- odpowiednio działający system kontroli wewnętrznej w zakresie zleconych na zewnątrz czynności,
- przeprowadzanie audytu wewnętrznego w zakresie zleconych czynności,
- określenie konsekwencji niewywiązywania się z warunków wykonywania zleconych usług,
- bieżącą analizę reklamacji klientów,
- raportowanie o prowadzonych sprawach sądowych przez kancelarie prawne z wyszczególnieniem realizowanych czynności.

Spółka wdrożyła mechanizmy kontrolne zapewniające niezwłoczne informowanie organu nadzoru o zawarciu umowy outsourcingu funkcji ważnych i podstawowych, a także o istotnej zmianie w tym outsourcingu. W wewnętrznej aplikacji informatycznej funkcjonuje również mechanizm informujący automatycznie funkcję zgodności z przepisami o podpisanej umowie outsourcingu. Dodatkowo system codziennie przypomina o konieczności wysłania odpowiedniej informacji do organu nadzoru.

Spółka przynajmniej raz w roku dokonuje przeglądu Procedury outsourcingu oraz dostosowuje wskazane zasady do istotnych zmian w systemie zarządzania lub obszarze outsourcingu.
Spółka m.in. zleca czynności, które są częścią istotnych procesów operacyjnych i są to:

- prowadzenie spraw sądowych,
- obsługę i monitorowanie umów ubezpieczenia po ich zawarciu.

Zlecane czynności stanowią uzupełnienie czynności realizowanych przez jednostki organizacyjne w Spółce i dotyczą obsługi części portfela ubezpieczeniowego Spółki. Wszystkie podmioty działające na zlecenie Spółki mają siedzibę w Polsce.

B.8. Inne informacje

Wszystkie istotne informacje związane z systemem zarządzania zostały uwzględnione w punktach B.1.-B.7.

C. Profil ryzyka

Spółka definiuje ryzyko jako zidentyfikowane, mierzalne zdarzenie, czynnik bądź zjawisko wewnętrzne lub zewnętrzne, które negatywnie wpływa lub potencjalnie może wpłynąć w sposób bezpośredni lub pośredni na realizację poszczególnych celów Spółki. Termin ten nie ogranicza się do zdarzeń ubezpieczeniowych i obejmuje zdarzenia bądź zjawiska ze wszystkich obszarów działalności Spółki.

W TU na Życie Europa S.A. wyodrębnione są następujące kategorie ryzyka:

a) Ryzyka wymienione w Rozporządzeniu delegowanym:
   - ryzyka aktuarialne (ubezpieczeniowe),
   - ryzyka rynkowe
   - ryzyka kredytowe i kontrahenta
   - ryzyko płynności,
   - ryzyka operacyjne,

b) Pozostałe rodzaje ryzyka:
   - ryzyko prawne i braku zgodności,
   - ryzyko nowych zagrożeń.

Spółka określa w regulacjach dotyczących zarzadzania ryzykiem szczegółowe zasady identyfikacji, pomiaru, zarządzania, raportowania i monitorowania ryzyk istotnych.

W uzasadnionych przypadkach ryzyko może zostać ograniczone poprzez ustanowienie limitów. Limity mogą dotyczyć w szczególności ekspozycji na określone aktywa, rodzaje ubezpieczeń, wartość sprzedaży określonych umów/produktów.

Pandemia COVID-19 wpłynęła na materializację bądź wzrost poziomu ryzyka w wielu obszarach działalności Spółki. Wpływ ten przejawiał się zarówno w sposób bezpośredni, w wyniku zwiększonej liczby zachorowań i zgonów spowodowanych rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, jak i w sposób pośredni wynikający z szeregu działań podjętych przez m.in. rządy i instytucje państwowe w celu walki z pandemią.

COVID-19 miał wpływ na poniższe kategorie ryzyk:

a) Ryzyko ubezpieczeniowe:
   - Wyższy współczynnik szkodowości dla niektórych kategorii produktów ubezpieczeniowych (ubezpieczenia na życie i czasowej niezdolności do pracy)
   - Zwiększony poziom zwrotów składek, zwłaszcza w przypadku produktów inwestycyjnych

b) Ryzyko rynkowe:
   - Zmiany struktury terminowej stop procentowych oraz zmiany poziomów spreadów kredytowych spowodowanych decyzjami NBP

c) Ryzyko kredytowe:
   - Wzrost ryzyka upadłości emitentów papierów wartościowych i pośredników ubezpieczeniowych
   - Negatywny wpływ czynników makroekonomicznych na wybrane branże gospodarki (sektor bankowy)

d) Ryzyko operacyjne:
   - Nieefektywność procesu ciągłości działania (w szczególności dotyczy to możliwości i wydajności pracy zdalnej)
   - Ryzyko ograniczenia dostępności zasobów niezbędnych do działalności operacyjnej

e) Inne ryzyka:
   - Nieosiągnięcie celów biznesowych (pogorszenie czynników makroekonomicznych, negatywny wpływ na sektor bankowy, zmiany prawne),
   - Wzrost Ryzyka niepewności geopolitycznej (pandemia dowiodła, że w przypadku pojawienia się nowych globalnych zagrożeń można wprowadzić pewne ograniczenia wpływające na gospodarkę światową).

W połowie roku 2020 w Spółce przeprowadzony został prospektywny test stresu mający na celu zbadanie wpływu hipotetycznego scenariusza załamania gospodarczego wywołanego drugą falą koronawirusa na wypłacalność Spółki. Przyjęte do testu założenia, wskazane zostały przez KNF i przewidywały m. in. zapaść na rynkach finansowych, wzrost bankructw przedsiębiorstw oraz wzrost rezygnacji z umów. Wyniki testu w żaden sposób nie zagroziły wypłacalności Spółki utrzymując współczynnik wypłacalności (CAR) na bardzo bezpiecznym poziomie. Dodatkowo Spółka na samym początku pandemii oraz później w jej trakcie badała przy pomocy scenariuszy obecny i przyszły jej wpływ na ryzyko nieosiągnięcia celów biznesowych w 2020 roku. Żaden ze scenariuszy nie doprowadzał do niewypłacalności Spółki.

Opis istotnych koncentracji ryzyka, na które narażona jest Spółka

Istotne koncentracje ryzyka Spółka identyfikuje w obszarze ryzyk aktuarialnych (ubezpieczeniowych) oraz ryzyka kredytowego. W ryzykach rynkowym nie występują istotne koncentracje ryzyka. W ryzyku płynności Spółka zidentyfikowała ograniczenia płynności dla wybranych funduszy zamkniętych wprowadzone przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych, które zostały nabyte przez Spółkę w związku z oferowaniem produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych. Ze względu na fakt, że ekspozycja na ryzyko operacyjne jest trudno mierzalna, nie występują identyfikowalne koncentracje ryzyka operacyjnego.

Ryzyko koncentracji ubezpieczeniowej jest ograniczane poprzez dywersyfikację oferty produktowej oraz uniezależnienie zysków Spółki od jednej linii produktowej. Ponadto, ryzyko to jest rozpoznawane dzięki regularnie (comiesięcznie) sporządzanej informacji zarządczej prezentującej w szczególności wolumeny sprzedażowe i rentowność poszczególnych grup produktowych oraz realizację podstawowych parametrów (np. przypis, zmiana stanu rezerw, wynik techniczny) w porównaniu do wielkości zakładanych w planie. Regularne raportowanie do Zarządu pozwala podejmować określone decyzje zarządcze np. ograniczające sprzedaż produktów ubezpieczeniowych w danej linii produktowej lub zaostrzające kryteria underwritingowe (kryteria oceny ryzyka ubezpieczeniowego) w celu utrzymania pożądanej równowagi ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe w Spółce.

Na dzień 31 grudnia 2020r., dla produktów innych niż ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, istotne ryzyko ubezpieczeniowe związane było z Ubezpieczeniami na życie powiązanymi z kredytami konsumpcyjnymi i samochodowymi, które stanowiło 81,3% pozostałego portfela posiadanego przez Spółkę.

Poza tym działalność Spółki w obrębie produktów innych niż ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym koncentruje się w obrębie ubezpieczeń na życie powiązanych z kredytami hipotecznymi bądź ubezpieczeniami na życie oferowanymi przedsiębiorcom.

Grupa produktów	Najlepsze oszacowanie rezerwy składek brutto	Udział %
Ubezpieczenia na życie powiązane z kredytem hipotecznym	28 378	11,8%
Ubezpieczenia na życie powiązane z kredytami konsumpcyjnymi i samochodowymi	194 765	81.3%
Ubezpieczenia na życie dla przedsiębiorców	5 687	2,4%
Produkty oszczędnościowe	10 742	4,5%
Inne	7	0,0%
Razem	**239 579**	**100,0%**

W obszarze ryzyka kredytowego Spółka identyfikuje podwyższone ryzyko koncentracji aktywów w związku z lokowaniem środków finansowych Spółki w formie depozytów terminowych w bankach oraz obligacji korporacyjnych. Towarzystwo ogranicza ryzyko koncentracji poprzez stanowienie wewnętrznych limitów określających maksymalny udział wszystkich lokat (w tym obligacji) złożonych w jednym podmiocie lub grupie kapitałowej. Limity koncentracji w zakresie inwestycji aktywów finansowych określane są przez Komitet Oceny Ryzyka i podlegają cyklicznej weryfikacji zgodnie z zasadami określonymi w Spółce oraz zatwierdzonymi przez Zarząd Towarzystwa. Spełnienie powyższych limitów podlega regularnej analizie, jak również każdorazowo przed podjęciem decyzji o dokonaniu inwestycji.

Poniższa tabela zawiera trzy największe ekspozycje na dzień 31 grudnia 2020r. wobec grup kapitałowych z tytułu depozytów terminowych oraz obligacji korporacyjnych, z wyłączeniem aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań Spółki z tytułu ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

	Wartość wg Wypłacalności II	% udział w sumie wartości aktywów
Podmiot A	80 358	8,27%
Podmiot B	72 897	7,50%
Podmiot C	55 487	5,71%

W następnych punktach znajduje się opis kategorii ryzyka, na które narażona jest Spółka w swojej działalności wraz z informacją o wynikach testów warunków skrajnych lub analiz wrażliwości w odniesieniu do istotnych, mierzalnych ryzyk i zdarzeń. Istotność poszczególnych czynników ryzyka ustalana jest w Spółce na podstawie dotkliwości ich negatywnych skutków oraz prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Za czynniki istotne przyjmuje się wszystkie zdarzenia, dla których maksymalna, możliwa strata finansowa przekracza 10% funkcjonującego w Spółce i ustalanego na początku każdego roku kalendarzowego, poziomu istotności. W roku 2020 poziom istotności wynosił 13 mln złotych.

C.1. Ryzyko aktuarialne (ubezpieczeniowe)

Ryzyko ubezpieczeniowe związane jest z niepewnością wynikającą z przyjętego do ubezpieczenia portfela pojedynczych ryzyk, polegająca na możliwości wystąpienia zdefiniowanego w warunkach ubezpieczenia zdarzenia ubezpieczeniowego. Z uwagi na jednoczesne występowanie wielu czynników niepewności (czynników ryzyka), często powiązanych ze sobą różnorodnymi relacjami, w praktyce ryzyko ubezpieczeniowe dzieli się na kategorie badane oddzielnie i poddawane procesowi wnioskowania statystycznego.

Podstawowym ryzykiem ubezpieczeniowym jest możliwa rozbieżność pomiędzy rzeczywistym poziomem szkód ubezpieczeniowych a ich planem, oszacowanym metodami aktuarialnymi (statystycznymi), w momencie tworzenia produktu ubezpieczeniowego. Ponieważ planowanie przyszłych szkód czerpie zarówno z historycznych danych statystycznych, jak i racjonalnego wnioskowania dotyczącego przewidywanego rozwoju produktu, również wynikającego z dotychczasowych doświadczeń, jest wobec tego wrażliwe na czynniki zmieniające się w czasie.

Ze względu na charakter ubezpieczeń na życie istotne czynniki ryzyka, na które narażone są te produkty to ryzyka śmiertelności, niezdolności do pracy i zachorowalność, ryzyko ponoszonych kosztów, ryzyko rezygnacji z umowy oraz różne ryzyka rynkowe, jak ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko zmiany instrumentów finansowych wbudowanych w inwestycyjny produkt ubezpieczeniowy. Dodatkowym istotnym ryzykiem ubezpieczeniowym, na które narażona jest Spółko jest ryzyko katastroficzne czyli ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw, związanych z ekstremalnymi lub nieregularnymi zdarzeniami.

Identyfikacja

Identyfikacja ryzyka ubezpieczeniowego rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i trwa przez cały cykl życia produktu, aż do wygaśnięcia zobowiązań wobec ubezpieczonych z niego wynikających. W pierwszym kroku Spółka analizuje warunki ubezpieczenia pod kątem ryzyka aktuarialnego przyjmowanego na ich podstawie oraz identyfikuje potencjalne ryzyka związane z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania. Przed podjęciem decyzji o wdrożeniu/modyfikacji produktu przeprowadzana jest dodatkowo analiza jego wpływu na wymogi kapitałowe oraz przeprowadzana jest ocena ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów. W trakcie życia produktu identyfikacja ryzyka odbywa się również poprzez weryfikację i walidację zmian w produktach, monitorowanie już istniejących produktów oraz ciągłą analizę polityki underwritingowej, taryfikacyjnej, tworzenia rezerw i reasekuracyjnej oraz procesu obsługi szkód i świadczeń.

Pomiar

Pomiar ryzyka aktuarialnego polega na identyfikacji czynników, których realizacja może skutkować wystąpieniem szkód oraz analizie elementów ryzyka w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia. Celem oceny ryzyka jest określenie reguł selekcji i limitowania ryzyk przyjmowanych do ubezpieczenia w celu ograniczenia przyszłej szkodowości oraz ryzyka antyselekcji. Ocena ryzyka aktuarialnego obejmuje również działania związane z reasekuracją zidentyfikowanych ryzyk. Do pomiaru ryzyka aktuarialnego wykorzystuje się analizy wybranych wskaźników, metody scenariuszowe, dane statystyczne, miary eskpozycji i wrażliwości oraz wiedzę ekspercką pracowników.

Zarządzanie

Spółka zarządza ryzykiem ubezpieczeniowym poprzez definiowanie dopuszczalnych poziomów akceptacji ryzyka dla poszczególnych kategorii ryzyka bądź linii produktowych, określenie reguł selekcji i limitowania ryzyk przyjmowanych do ubezpieczenia, wytyczne dotyczące taryfikacji produktów, monitorowanie i limitowanie kumulacji ryzyka ubezpieczeniowego badanego według określonych kryteriów, monitorowanie pojawiających się problemów. Regularnie przeprowadza się również analizy adekwatności stosowanych założeń dotyczących przyjętych założeń szkodowych i kosztowych, analizuje zmiany w schemacie rezygnacji z umowy przez ubezpieczającego oraz związane z tym trendy oraz bada wrażliwość prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z zawartymi polisami ubezpieczeniowymi na zmianę tych założeń.

Dodatkowo Spółka ogranicza przyjmowane ryzyko ubezpieczeniowe między innymi poprzez cedowanie ryzyka na inne wiarygodne podmioty – reasekuratorów dbając jednocześnie o bezpieczeństwo pokrycia reasekuracyjnego. Spółka rozpoznaje potrzeby reasekuracji biernej dla oferowanych produktów, mając na uwadze w szczególności następujące cele:

- ochrona portfeli przed dużymi jednostkowymi szkodami,
- pomoc partnerów reasekuracyjnych przy wdrażaniu nowych linii biznesowych,
- stabilizację wyników Spółki w czasie.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pokrycia reasekuracyjnego Spółka współpracuje z renomowanymi partnerami reasekuracyjnymi o silnej kondycji finansowej, mierzonej międzynarodowymi ratingami siły finansowej.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego polega na cyklicznej analizie poziomu ryzyka i określeniu stopnia wykorzystania ustalonych poziomów akceptacji ryzyka oraz limitów.

Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku aktuarialnym i wspiera zarządzanie ryzykiem aktuarialnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka aktuarialnego.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2020 roku wyliczenia testu warunków skrajnych dotyczący ryzyka kumulacji ryzyka (realizacja umów o największym sumach ubezpieczenia). Test zamieszczony w raporcie ORSA został przeprowadzony na datę 30 czerwca 2020 roku. W wyniku testu współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 150%.

Dodatkowo w ramach procesu ORSA mając na uwadze ocenę ograniczeń stosowanych modeli i założeń funkcja aktuarialna przeprowadziła wg stanu na 30 czerwca 2020 roku analizę wrażliwości zmiany wybranych parametrów na wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, tj.:

- wzrost o 20% parametrów kosztowych innych niż inflacja,
- zwiększenie inflacji wynagrodzeń o 3 p.p. oraz inflacji kosztów innych niż wynagrodzenia do poziomu 3,5%,
- wzrost zakładanych współczynników umieralności o 20%,
- wzrost zakładanych współczynników zachorowalności i niepełnosprawności o 20%.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe nie wykazują istotnej wrażliwości na zmianę wymienionych parametrów za wyjątkiem parametrów cen akcji na najlepsze oszacowanie rezerw, które dotyczą w głównej mierze produktów UFK na ryzyku klienta.

C.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność, iż stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Towarzystwo bądź przyjmą wartości różniące się od pierwotnie zakładanych, albo z natury są nieprzewidywalne i ich przyszłej wartości nie da się dokładnie określić. Ryzyko to może powodować powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji. Ryzyko rynkowe oprócz ryzyk wymienionych powyżej obejmuje także ryzyko cen akcji, które w przypadku TU na Życie Europa S.A. dotyczy przede wszystkim aktywów finansowych, wyodrębnionych po zastosowaniu metody opartej na ocenie ze względu na pierwotne ryzyko, które nie zostały zaklasyfikowane jako narażone na inne kategorie ryzyka.

Działalność inwestycyjną w Spółce precyzuje szereg regulacji zatwierdzonych przez Zarząd Spółki. Działalność lokacyjna podlega nadzorowi Rady Nadzorczej, Zarządu oraz Komitetu Inwestycyjnego, które otrzymują cyklicznie informacje na temat realizowanej działalności lokacyjnej.

W celu efektywnego zarządzania ryzykiem rynkowym Towarzystwo lokuje środki finansowe zgodnie z zasadą ostrożnego inwestora, a więc wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, których ryzyko może właściwie określić, mierzyć, monitorować, którym może właściwie zarządzać, które może właściwie kontrolować

i prowadzić sprawozdawczość w zakresie ryzyka i które może właściwie uwzględnić przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności. Realizacja zasady ostrożnego inwestora odbywa się poprzez implementację mechanizmów opisanych poniżej.

Towarzystwo opracowało własny zestaw kluczowych wskaźników ryzyka dostosowanych do zasad zarządzania ryzykiem inwestycyjnym i strategii biznesowej. Kluczowe wskaźniki ryzyka opisane są w Polityce zarządzania ryzykiem.

Dodatkowo w ramach polityki inwestycyjnej Spółka ustanowiła limity w odniesieniu do poszczególnych klas aktywów, których realizacja podlega stałemu monitoringowi przez jednostki odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem Spółki.

W przypadku nabywania instrumentów generujących ekspozycję na ryzyko kredytowe Spółka dokonuje analizy kondycji finansowej emitenta, a także weryfikacji łącznej ekspozycji Zakładu Ubezpieczeń na dany podmiot lub grupę kapitałową.

Spółka ponadto opracowała Politykę zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta, w ramach której wyznaczono maksymalne limity ekspozycji kredytowej (obejmującej zarówno ekspozycję z działalności inwestycyjnej jak i ubezpieczeniowej).

Uzupełnieniem systemu zarządzania ryzykiem kredytowym jest stały monitoring jakości kredytowej emitentów posiadanych instrumentów finansowych.

W odniesieniu do produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych oferowanych przez Spółkę klientom detalicznym zasada ostrożnego inwestora realizowana jest poprzez implementację Rekomendacji dla zakładów ubezpieczeń dotyczących systemu zarządzania produktem oraz badania adekwatności produktu. W szczególności Spółka przed włączeniem instrumentu do oferty produktowej prowadzi badanie instrumentu finansowego, który ma stanowić element tworzonego produktu.

Analiza taka obejmuje przede wszystkim weryfikację z zakresu płynności i charakteru instrumentu finansowego, skali i prawdopodobieństwa osiągnięcia zysków przez docelową grupę Klientów. W przypadku funduszy inwestycyjnych, które mają stanowić element projektowanego/ modyfikowanego produktu, dodatkowo badaniu podlega efektywność inwestycji względem ustalonego benchmarku lub grupy porównawczej. Ocena funduszy inwestycyjnych pod tym kątem służy wyselekcjonowaniu najefektywniejszych i najlepiej zarządzanych funduszy. Powyższe badanie prowadzone jest na bazie dotychczas osiąganych wyników, a w przypadku braku odpowiedniego zakresu danych historycznych, analizie podlega aktywo referencyjne instrumentu (np. benchmark dla funduszu inwestycyjnego).

Informacje na ten temat udostępniane są klientom przed zawarciem umowy ubezpieczenia w ramach dokumentu KIID (Kluczowe informacje dla inwestorów), a następnie podlegają aktualizacji na bazie regularnego monitoringu prowadzonego przez Spółkę.

C.2.1. Ryzyko stopy procentowej

Identyfikacja

Źródłem ryzyka stopy procentowej są uwarunkowania rynkowe i nieustannie zmieniający się kształt krzywej dochodowości jak również poziom rynkowych stóp procentowych. Narażone na ryzyko stopy procentowej są głównie obligacje skarbowe oraz obligacje korporacyjne o stałej stopie wyceniane wg wartości godziwej. Inwestycje w dłużne papiery Skarbu Państwa ocenione są jako najbardziej bezpieczne, jednak stosowana wycena wg wartości godziwej powoduje, że oprócz zysków odsetkowych Towarzystwo narażone jest na ryzyko zmiany bieżącej wartości kapitału obligacji.

Pomiar

Głównym narzędziem przyjętym do oceny ryzyka stopy procentowej jest duration portfela papierów dłużnych. Wartość duration jest obliczana i analizowana każdorazowo przed podjęciem decyzji o dokonaniu inwestycji w instrument narażony na ryzyko stopy procentowej. Dodatkowo Spółka sporządza szczegółowe raporty z analizą duration portfela inwestycji własnych z kwartalną częstotliwością.

Zarządzanie

Struktura lokat kształtowana jest w oparciu o oczekiwane zmiany stóp procentowych. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej ograniczone jest udziałem lokat narażonych na to ryzyko w całym portfelu lokat, a także poprzez ustalanie takiego czasu trwania lokat, który nie spowoduje znaczącej straty w przypadku niekorzystnego kierunku zmian stopy procentowej.

Monitorowanie i raportowanie

W ramach monitorowania poziomu skuteczności zastosowanych technik ograniczania ryzyka stopy procentowej Towarzystwo w cyklach kwartalnych dokonuje obliczenia maksymalnej straty z tytułu narażenia na ryzyko stopy procentowej przy założeniu realizacji scenariuszy warunków skrajnych, obejmujących wzrost stóp procentowych o 100, 150 oraz 200 punktów bazowych.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka stopy procentowej.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2020 roku analizę wrażliwości w obszarze ryzyka stopy procentowej dla określonych paramentów zmienności. Wyliczenia zostały przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2020 roku.

Prowadzone analizy wrażliwości obejmowały scenariusz wzrostu i spadku rynkowych stóp procentowych o 100, 150 oraz 200 punktów bazowych oraz badanie wpływu tego czynnika na zmianę wartości bilansowej aktywów narażonych na ryzyko stopy procentowej.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że dla opisanych wyżej scenariuszy wzrostu rynkowych stóp procentowych, aktywa narażone na ryzyko stopy procentowej nie generują istotnej zmiany środków własnych.

Spółka nie przeprowadzała dodatkowych testów stresu w obszarze ryzyka stopy procentowej.

C.2.2. Ryzyko cen akcji

Identyfikacja

Ryzyko cen akcji rozumiane jest jako niekorzystna zmiana cen rynkowych lub parametrów rynkowych wpływających na wycenę instrumentów finansowych posiadanych przez Towarzystwo. Identyfikacja poziomu ryzyka cen akcji dokonywana jest na etapie podejmowania decyzji o dokonaniu inwestycji w kontekście ustalonej strategii inwestycyjnej i podlega akceptacji zgodnie ze ścieżką decyzyjną określoną w odpowiednich regulacjach obowiązujących w Spółce.

Pomiar

Pomiar ekspozycji Spółki na ryzyko cen akcji realizowany jest w ramach ustalonych limitów na poszczególne rodzaje aktywów generujące ryzyko cen akcji. Dodatkowo Spółka kwartalnie dokonuje pomiaru poziomu ponoszonego ryzyka w ramach testów warunków skrajnych przy uwzględnieniu trzech scenariuszy spadku wartości aktywów narażonych na ryzyko cen akcji w rezultacie spadku cen instrumentów o 5%, 10% oraz 20%.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem cen akcji realizowane jest poprzez kontrolę ekspozycji oraz limitowanie zaangażowania w akcjach narażonych na wahania cen rynkowych.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie ryzyka cen akcji polega na cyklicznej analizie poziomu ryzyka w oparciu o kontrolę wykorzystania limitów oraz prowadzonych analiz wrażliwości.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka cen akcji.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2020 roku analizy wrażliwości w obszarze ryzyka cen akcji w odniesieniu do jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Towarzystwo. Analizę przeprowadzono na datę 30 czerwca 2020 roku. Prowadzone analizy wrażliwości uwzględniały scenariusze spadku wartości ww. instrumentów finansowych o 5%, 10% oraz 20% oraz badanie wpływu tego czynnika na zmianę wartości bilansowej aktywów narażonych na ryzyko cen akcji.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że dla opisanych wyżej scenariuszy spadku wartości cen, aktywa narażone na ryzyko cen akcji nie generują istotnej zmiany środków własnych.

Spółka nie przeprowadzała dodatkowych testów stresu w obszarze ryzyka cen akcji.

C.2.3. Ryzyko walutowe

Identyfikacja

Ryzyko walutowe to ryzyko strat wynikające ze zmian kursów walutowych, w takim zakresie, w jakim przyszłe przepływy gotówki z aktywów oraz zobowiązań w walutach obcych nie są odpowiednio do siebie dopasowane.

W Spółce nie występują identyfikowalne koncentracje ryzyka walutowego.

Pomiar

Pomiar poziomu ekspozycji na ryzyko walutowe realizowany jest poprzez regularne analizowanie stanu aktywów i zobowiązań wg waluty. Dodatkowo Spółka cyklicznie analizuje poziom maksymalnej straty wynikającej z niekorzystnej zmiany kursu posiadanych pozycji walutowych w ramach realizacji scenariuszy warunków skrajnych.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega na monitorowaniu i zabezpieczaniu pozycji walutowych aktywów i pasywów Towarzystwa. Główną zasadą ograniczania ryzyka walutowego związanego z produktami ubezpieczeniowymi jest lokowanie pozyskanej składki w walucie, w jakiej liczone są rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

W przypadku pojawienia się otwartych pozycji walutowych Towarzystwo podejmuje działania celem niezwłocznego zabezpieczenia ich poprzez zajęcie odpowiedniej pozycji w instrumentach pochodnych lub dokonanie inwestycji w walucie zobowiązania.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie ryzyka walutowego polega na zestawieniu aktywów i zobowiązań wg waluty i wykonywane jest raz na kwartał. Dodatkowo w ramach analizy kluczowych wskaźników ryzyka w cyklu kwartalnym badana jest maksymalna strata w przypadku realizacji scenariusza spadku wartości aktywów denominowanych w walutach obcych o 30% na skutek niekorzystnej zmiany kursów walut.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka walutowego.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2020 roku analizy wrażliwości w obszarze ryzyka walutowego. Analizę przeprowadzono na datę 30 czerwca 2020 roku. Spółka prowadząc analizy wrażliwości bada wartość maksymalnej straty w przypadku realizacji scenariusza spadku wartości aktywów denominowanych w walutach obcych o 30% na skutek niekorzystnej zmiany kursów walut.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wykazała, że dla opisanego wyżej scenariusza maksymalna strata nie wpływa istotnie na obniżenie środków własnych.

Spółka nie przeprowadzała dodatkowych testów stresu w obszarze ryzyka walutowego.

C.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe odzwierciedla możliwe straty w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań finansowych przez kontrahentów i dłużników lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej.

Ryzyko kredytowe obejmuje także ryzyko koncentracji aktywów oraz ryzyko spreadu kredytowego.

Ryzyko koncentracji to ryzyko zwiększonej ekspozycji na straty ze względu na koncentrację inwestycji na jednym obszarze geograficznym, w jednym sektorze gospodarki, w jednym podmiocie lub podmiotach powiązanych.

Ryzyko spreadu kredytowego oznacza wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie spreadów kredytowych w odniesieniu do struktury czasowej stóp procentowych papierów wartościowych pozbawionych ryzyka lub wahania ich zmienności.

Identyfikacja

Na ryzyko kredytowe kontrahenta mają wpływ w szczególności następujące czynniki ryzyka:

a) niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania przez reasekuratora,
b) niewykonanie zobowiązania lub nienależyte wykonanie, w szczególności poprzez nieregulowanie płatności w związku z pogorszeniem się sytuacji finansowej partnera, z którym Spółka współpracuje lub zamierza podjąć współpracę,
c) ryzyko obniżenia ratingu: ryzyko negatywnego wpływu zmiany prawdopodobieństwa przyszłego niedotrzymania zobowiązania przez podmiot zobowiązany na bieżącą wartość umowy z takim podmiotem,
d) ryzyko straty finansowej wynikającej z braku spłaty zobowiązania lub negatywnych zmian w ocenie zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych (znajdujących się w portfelu inwestycyjnym Spółki), dłużników (np. hipotecznych) lub innych partnerów (np. w ramach umów reasekuracyjnych, umów dot. instrumentów pochodnych lub depozytów terminowych) i pośredników, u których Spółka posiada wierzytelności.

Identyfikacja ryzyka kredytowego ma miejsce na etapie podejmowania decyzji inwestycyjnych i biznesowych poprzez analizę ich wpływu na poziom ryzyka kredytowego Spółki wynikającego z produktu i rodzaju rozliczeń z kontrahentem a także identyfikację czynników determinujących jego poziom.

Pomiar

Spółka dokonuje pomiaru ryzyka kredytowego poprzez określenie wartości ekspozycji dla danego podmiotu i rodzaju zaangażowania z uwzględnieniem stosowanych technik ograniczających ryzyko takich jak zabezpieczenia. Istotnym elementem pomiaru jest również dokonywana ocena zdolności kredytowej kontrahenta z wyłączeniem reasekuratorów. Wynikiem tego jest nadanie klasy ryzyka, której przyporządkowany jest maksymalny możliwy limit zaangażowania. W Spółce ustala się poziom istotności kontrahenta rozumiany jako suma zaangażowania ryzyka kredytowego, który dla Banków wynosi 500 tys. zł a dla pozostałych podmiotów 100 tys zł.

Zarządzanie

W Spółce funkcjonuje Komitet Oceny Ryzyka, który pełni funkcję opiniodawczą lub decyzyjną dla oceny ryzyka kredytowego w ramach gwarancji, inwestycji, oceny kontrahenta oraz indywidualnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego wniosków ponadstandardowych w zakresie umów ubezpieczenia. Działalność KOR obejmuje również dystrybucję limitów zaangażowania w ramach ryzyka kredytowego kontrahenta.

W Spółce wyznaczane są limity zaangażowania dla poszczególnych kontrahentów w ramach działalności ubezpieczeniowej i inwestycyjnej na ryzku Spółki.

Każdy kontrahent, u którego występuje ryzyko kredytowe podlega ocenie zdolności kredytowej na podstawie zasad obowiązujących w Spółce. W ramach oceny kontrahenta nadawana jest ocena przyporządkowana danej klasie ryzyka.

Każda klasa ryzyka ma wyznaczony maksymalny limit zaangażowania, który jest dystrybuowany przez KOR w zależności od oceny kondycji i oszacowanego ryzyka kredytowego.

Metody zabezpieczania się przed ryzykiem kredytowym zarówno dla pojedynczego kontrahenta jak i łącznego zaangażowania polegają między innymi na:

- badaniu wiarygodności kredytowej Kontrahenta przed podpisaniem umowy,
- ustanowieniu limitów zaangażowania Spółki wobec kontrahenta,
- zabezpieczeniu materialnym lub prawnym Spółki przed ryzykiem kredytowym kontrahenta,
- monitorowaniu wiarygodności kredytowej kontrahenta w trakcie trwania współpracy na podstawie umowy,
- transferze ryzyka kredytowego kontrahenta, przede wszystkim poprzez uzyskiwanie gwarancji lub poręczeń ze strony innych instytucji mogących udzielić takowych poręczeń,
- monitoringu współpracy z kontrahentem,
- jasnym ustaleniu odpowiedzialności wewnątrz Spółki za podejmowane decyzje w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta.

Ponadto, w celu ograniczenia ryzyka kredytowego kontrahentów reasekuracyjnych Spółka wprowadziła i regularnie monitoruje limity koncentracji ryzyka dla każdego partnera reasekuracyjnego, ograniczając tym samym nadmierną koncentrację ryzyka u pojedynczego kontrahenta.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie ryzyka kredytowego dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce a także przez dedykowaną jednostkę organizacyjną. Raporty przekazywane są wyznaczonym osobom, Członkom Komitetu ds. Ryzyka, a także Zarządowi Spółki.

W cyklach kwartalnych monitorowana jest realizacja limitów zaangażowania i pomiar ekspozycji. Monitoring oceny zdolności kredytowej kontrahenta dokonywany jest nie rzadziej niż raz w roku dla podmiotów z przekroczonym poziomem istotności.

Zmiany w okresie

Spółka zweryfikowała zasady dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta. Wypracowane zostały zmiany w zakresie procesów wewnętrznych na etapie przyjmowania ryzyka, wewnętrznej oceny kontrahentów, w szczególności podmiotów należących do grup kapitałowych oraz zasad wyznaczania limitów ekspozycji. Spółka nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka kredytowego.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2020r. wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka kredytowego. Dotyczyły one następujących scenariuszy:

1. Ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością emitentów obligacji korporacyjnych;
2. Bankructwo instytucji finansowej, w której TU na Życie Europa S.A. ma największą koncentrację aktywów oraz największą ważoną łączną ekspozycję.

Testy, których wyniki zostały zamieszczone w raporcie ORSA, zostały przeprowadzone jednokrotnie na datę 30 czerwca 2020r. W ramach testu stresu dotyczącego bankructwa instytucji finansowej (punkt 2 powyżej) Spółka przeprowadziła analizy scenariuszowe wrażliwości braku możliwości odzyskania wypłaconych prowizji w przypadku zwrotu składki. Dla żadnego z dokonanych testów i scenariuszy współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 150%.

C.4. Ryzyko płynności

Celem nadrzędnym zarządzania płynnością jest minimalizowanie ryzyka utraty płynności Towarzystwa poprzez zapewnienie zdolności do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Identyfikacja

Identyfikacja ryzyka płynności odbywa się poprzez regularną analizę prognozowanych przepływów pieniężnych związanych z działalnością Spółki w kontekście posiadanych aktywów płynnych, których uwolnienie nie spowoduje niekorzystnego wpływu na wynik finansowy Spółki.

Pomiar

Ocena oraz pomiar ryzyka płynności to kompleksowe monitorowanie i prognozowanie przepływów pieniężnych związanych z poszczególnymi grupami ubezpieczeń, jakie prowadzi Towarzystwo, przede wszystkim w celu minimalizacji prawdopodobieństwa i rozmiarów nieprzewidywalnych wypłat.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje także dopasowanie struktury aktywów i pasywów (Asset Liability Management).

Dopasowywanie aktywów i pasywów polega na dokładnym budowaniu struktury aktywów i pasywów Spółki tj. koordynowaniu wszelkich decyzji po stronie pasywów z działaniami w obszarze aktywów i odwrotnie. Niedopasowanie może spowodować utratę płynności finansowej Towarzystwa lub konieczność nagłej sprzedaży części inwestycji, co mogłoby skutkować obniżeniem rentowności (w szczególności w przypadku pokrywania zobowiązań krótkoterminowych z inwestycji długoterminowych). Należy podkreślić, że odpowiednio dopasowana struktura aktywów i pasywów pozwala na osiągnięcie wyższej stopy zwrotu przy tym samym poziomie ryzyka.

Dopasowanie aktywów i pasywów ma zastosowanie do kontroli średnioterminowego ryzyka płynności. Głównym narzędziami stosowanymi do dopasowywania aktywów i pasywów są bieżące raporty płynności. Dodatkowo w cyklu miesięcznym Towarzystwo monitoruje wartość współczynnika ALM Value at Risk.

Dopuszcza się możliwość celowego niedopasowania aktywów i pasywów. Sytuacja taka jest możliwa szczególnie w sytuacji kiedy terminy zapadalności aktywów są krótsze niż terminy zapadalności zobowiązań. Decyzję w tym zakresie podejmuje Komitet ds. Ryzyka.

Towarzystwo zarządza ponadto ryzykiem płynności poprzez limitowanie niedopasowania aktywów i pasywów.

Monitorowanie i raportowanie

W cyklach kwartalnych Spółka przeprowadza testy warunków skrajnych, w celu oceny adekwatności stosowanych narzędzi do zarządzania ryzykiem płynności oraz przygotowuje analizę dopasowania przyszłych zobowiązań do struktury zapadalności aktywów.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji, natomiast zidentyfikowała ograniczenia płynności dla wybranych funduszy zamkniętych wprowadzone przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych, które zostały nabyte przez Spółkę w związku z oferowaniem produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2020r. analizę wrażliwości w obszarze ryzyka płynności. Analizę przeprowadzono na datę 30 czerwca 2020r. Analizowany scenariusz dotyczył potencjalnych strat oraz utraconych odsetek w rezultacie przedterminowego zerwania lokat terminowych w związku z koniecznością uwolnienia w ciągu dwóch dni gotówki w kwocie stu milionów złotych.

Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazała, że nagłe i przedterminowe zerwanie lokat terminowych o wartości 100 mln nie powoduje istotnego wpływu na środki własne Spółki.

Spółka nie przeprowadzała dodatkowych testów stresu w obszarze ryzyka płynności, ponieważ nie identyfikuje istotnego czynnika ryzyka w tym obszarze.

Oczekiwany zysk z przyszłych składek

Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek ustalona na dzień 31 grudnia 2020r. zgodnie z art. 260 ust. 2 Rozporządzenia delegowanego wynosi 2 906 tysięcy złotych.

C.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne związane jest z możliwością wystąpienia/poniesienia strat na skutek błędów wynikających z niewłaściwego ułożenia i przebiegu procesów wewnętrznych, bądź też błędów ludzkich, zdarzeń zewnętrznych lub też wadliwego działania systemów. W tej kategorii mieszczą się również takie zdarzania jak fraudy wewnętrzne, oszustwa osób trzecich, naruszenie lub brak zachowania wewnętrznych procedur, awarie i błędy systemów informatycznych a także katastrofy naturalne, ataki terrorystyczne.

Skutkiem zdarzeń operacyjnych mogą być straty finansowe, utrata przychodów, utrata reputacji, a także przerwy i opóźnienia w realizacji procesów Spółki czy też zwiększenie kosztów funkcjonowania Spółki. Spółka w szczególny sposób dostrzega ryzyko utraty własności intelektualnej i wyciek danych z uwagi na zagrożenie atakami hackerskimi i inne działania zewnętrzne w obszarze IT. Istotnymi czynnikami ryzyka operacyjnego są również potencjalne błędy w dokumentacji ubezpieczeniowej, niewłaściwa lub niezgodna z umową obsługa zawartych umów oraz przestępczość ubezpieczeniowa.

Ze względu na fakt, że ekspozycja na ryzyko operacyjne jest trudno mierzalna w sposób ilościowy nie występują identyfikowalne koncentracje ryzyka operacyjnego.

Identyfikacja

W celu identyfikacji ryzyka operacyjnego Spółka rejestruje i analizuje informacje związane z faktycznymi zdarzeniami operacyjnymi.

Ponadto, Spółka dokonuje identyfikacji potencjalnych zdarzeń operacyjnych, które mogą wpływać na jej funkcjonowanie w aspekcie przebiegu procesów oraz realizacji celów biznesowych i ryzyka związanego z ich osiągnięciem. Szczególną rolę odgrywają pracownicy na poszczególnych szczeblach organizacyjnych, zwracając uwagę na możliwe zagrożenia związane z ich codziennymi obowiązkami, zadaniami czy projektami.

Pomiar

W Spółce funkcjonuje aplikacja do rejestrowania, pomiaru, monitorowania oraz zarządzania ryzykiem operacyjnym, w której wszyscy pracownicy mogą rejestrować zaistniałe zdarzenia z tego obszaru. Rejestrowane zdarzenia podlegają wewnętrznej ocenie i monitoringowi, określane są również dla nich działania mitygujące.

Ponadto, każda jednostka organizacyjna Spółki dokonuje okresowego przeglądu procesów i zadań występujących w jej działalności i na tej podstawie opracowuję mapę ryzyka (z uwzględnieniem ryzyk operacyjnych). Obowiązkiem właściciela mapy ryzyka jest identyfikacja, pomiar i ocena poszczególnych czynników ryzyka a także podejmowanie działań mitygujących i ocena ich skuteczności.

Spółka dokonuje również samooceny zidentyfikowanych zagrożeń w zakresie ryzyka operacyjnego. Dokonywana jest ocena prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów oraz określane są również potencjalne skutki ich wystąpienia.

Zarządzanie

W celu ograniczania ryzyka operacyjnego Spółka stosuje system kontroli wewnętrznej, na który składają się procedury wewnętrzne zawierające wbudowane mechanizmy kontrolne, kontrole funkcjonalne a także działania komórki odpowiedzialnej za audyt wewnętrzny. Spółka posiada również plany awaryjne na wypadek scenariuszy kryzysowych oraz stale rozwija posiadane systemy informatyczne. Plany awaryjne na wypadek sytuacji kryzysowych są cyklicznie testowane oraz weryfikowane i w razie konieczności aktualizowane.

W Spółce prowadzone są również, w sposób ciągły, działania mające na celu udoskonalanie procesów wewnętrznych, a także rozwój i edukację pracowników.

Szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym określone są w dedykowanej regulacji.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie ryzyka operacyjnego dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce.

W szczególności obejmuje system monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka oraz zdarzeń zarejestrowanych w ramach aplikacji służącej do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Na podstawie zebranych informacji tworzone są raporty, które przedstawiają statystyki i efekty podjętych działań ograniczających ryzyko. Na ich podstawie wyciągane są również wnioski służące do podejmowania dalszych działań zarządczych na odpowiednich poziomach decyzyjnych lub wprowadzane są dodatkowe mechanizmy kontrolne.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym nastąpiła weryfikacja Polityki Ciągłości Działania. Spółka nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka operacyjnego.

Testy stresu

Testy stresu dla ryzyka operacyjnego dokonywane są w sposób jakościowy. Spółka identyfikuje zagrożenia, dla których rozpatrywane są potencjalne skutki (w ujęciu wartościowym i jakościowym) w kontekście wpływu na dostępność budynków, zasobów informatycznych, utraty danych a także możliwość realizacji procesów. Dotyczą one między innymi działania sił wyższych (katastrofy naturalne, pożary), działań ludzi (osób trzecich oraz pracowników), a także zagrożeń technologicznych. Powyższa analiza przeprowadzana jest raz w roku. W jej wyniku Spółka identyfikuje scenariusze katastroficzne, operacyjne oraz biznesowe. Dla wyodrębnionych scenariuszy Spółka opracowuje plany awaryjne, które są testowane zgodnie z wewnętrznymi zasadami.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

C.6.1. Ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności

Ryzyko prawne to ryzyko braku spełniania aktualnych wymogów prawnych, ryzyko związane ze zmianami w prawie, orzecznictwie i regulacjach mających istotny wpływ na działalność Spółki, a także ryzyko niekorzystnych dla Spółki wyroków. Spółka definiuje ryzyko braku zgodności jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych,

administracyjnych lub konieczności zapłaty kar finansowych, odszkodowań bądź też utraty reputacji w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, rekomendacji, wykraczaniem poza przyjęte normy wewnętrzne i standardy etyczne lub brakiem świadomości zagrożeń związanych z prowadzoną działalnością.

Spółka w szczególny sposób dostrzega ryzyko prawne i braku zgodności związane z produktami UFK w związku z brakiem szczegółowego uregulowania prawnego dla tej grupy produktów, zmianami regulacyjnymi w tym obszarze, postępowaniami UOKiK w zakresie pobieranych opłat, działalnością kancelarii odszkodowawczych oraz pozwami zbiorowymi jakie zostały wytoczone przeciwko ubezpieczycielom, w tym TU na Życie Europa SA. W szczególności znowelizowana Ustawa o działalności ubezpieczeniowej wprowadziła zmiany i nowe wymogi odnośnie produktów UFK, głównie w zakresie obowiązków informacyjnych, zasad odstąpień od umów i kosztów z tym związanych, a także nałożyła obowiązek dokonywania analizy potrzeb klientów.

Identyfikacja

W Spółce dokonywana jest identyfikacja obszarów wrażliwych, które w szczególności są narażone na ryzyko prawne oraz braku zgodności. W tym celu Departament Prawny i Compliance współpracuje ze wszystkimi pracownikami Spółki, zwłaszcza z osobami zarządzającymi jednostkami organizacyjnymi, które są współodpowiedzialne za identyfikowanie ryzyka braku zgodności w obszarze swojej działalności. Prowadzony jest również bieżący monitoring zmian w prawie oraz w otoczeniu prawnym mającym wpływ na działalność Spółki a także monitoring rejestru klauzul abuzywnych.

Pomiar

W Spółce dokonywany jest pomiar oraz ocena ryzyka prawnego i ryzyka braku zgodności poprzez ustalanie potencjalnych skutków realizacji ryzyka. Mogą to być skutki związane z poniesieniem strat finansowych (sankcje prawne lub administracyjne, konieczności zapłaty kar finansowych lub odszkodowań) bądź też związane z utratą reputacji.

Zarządzanie

Wśród działań podejmowanych w celu ograniczania przedmiotowego ryzyka wyróżnia się:

- Wdrożenie wytycznych i rekomendacji poprzez przyjęcie odpowiednich regulacji wewnętrznych;
- Określenie wymagań dotyczących zasad współpracy oraz ich weryfikacja i rozwój;
- Prowadzenie prac w celu dostosowania produktów ubezpieczeniowych i modeli współpracy do obowiązujących wytycznych;
- Przeprowadzanie kontroli w zakresie ryzyka prawnego i braku zgodności;
- Stosowanie adekwatnych działań naprawczych wobec stwierdzonych nieprawidłowości;
- Wskazywanie niezbędnych rozwiązań, w związku ze zmianą przepisów prawa lub innych uregulowań;
- Zwiększanie świadomości wśród pracowników, promowanie postaw etycznych, szkolenia z zakresu etyki i compliance, przygotowywanie informacji dla pracowników nt. zmian prawa.

Monitorowanie i raportowanie

Spółka prowadzi działania polegające na odpowiednim monitorowaniu i kontroli realizacji obowiązków wszystkich obszarów działalności Spółki pod kątem ryzyka prawnego i compliance.

Monitorowane i egzekwowane są również wyniki realizacji zaleceń powstałych wskutek kontroli przeprowadzanych przez Departament Prawny i Compliance.

Na bieżąco sprawdzana jest praktyka rynkowa pod kątem przyjmowanych interpretacji i stosowanych rozwiązań oraz rejestr klauzul abuzywnych.

Na podstawie przeprowadzanych monitoringów sporządzane są bieżące raporty, na podstawie których podejmowane są działania zarządcze w zakresie przedmiotowego ryzyka. Ponadto funkcja zgodności z przepisami opracowuje cykliczne raporty przekazywane m.in. innym funkcjom kluczowym, Członkom Komitetu ds. Ryzyka a także Zarządowi Spółki.

Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian w klasyfikacji i identyfikacji istotnych ryzyk, jak również nie zidentyfikowała nowych istotnych ryzyk w obszarze ryzyka prawnego i ryzyka braku zgodności.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2020r. wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka prawnego i braku zgodności. Dotyczyły one następujących scenariuszy:

1. Zwrot opłat likwidacyjnych pobranych w ramach ubezpieczeń z UFK,
2. Wzrost wartości spraw i rezerw sądowych,
3. Ryzyko potencjalnych kar regulatorów (otrzymanie maksymalnej kary pieniężnej pośród wszystkich zapisanych wprost w regulacjach prawnych obowiązujących cały rynek ubezpieczeniowy).

Testy, których wyniki zostały zamieszczone w raporcie ORSA, zostały przeprowadzone na datę 30 czerwca 2020r. W ramach testu stresu dotyczącego zwrotu opłat likwidacyjnych (punkt 1 powyżej) Spółka przeprowadziła analizy scenariuszowe wrażliwości obrazujące wpływ parametrów testu dotyczące przyjętego okresu przedawnienia oraz ilości polis wziętych pod uwagę . W ramach testu dotyczącego wzrostu wartości spraw i rezerw sądowych (punkt 2 powyżej) Spółka przeprowadziła natomiast analizy scenariuszowe obrazujące wpływ parametrów testu w zakresie przyjętego współczynnika wzrostu ilości spraw sądowych oraz wysokości utworzonych rezerw na wynik testu. Dla żadnego z dokonanych testów i scenariuszy współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 150%.

C.6.2. Ryzyko nowych zagrożeń

Ryzyko nowych zagrożeń to ryzyka, które wynikają ze zmian w otoczeniu takich jak zmiany cywilizacyjne, makroekonomiczne, demograficzne mające wpływ na Spółkę i jej produkty.

Identyfikacja

W związku z globalnymi zmianami, które zaszły w ostatnich latach, Spółka identyfikuje ryzyko niepewności geopolitycznej związanej z czynnikami politycznymi i geograficznymi, w tym takimi jak:

- Globalne ocieplenie;
- Zanieczyszczenie środowiska;
- Wystąpienie epidemii;
- Członkostwo w organizacjach międzynarodowych.

Pomiar

W Spółce dokonywany jest pomiar oraz ocena ryzyka nowych zagrożeń poprzez ustalanie potencjalnych skutków realizacji ryzyka. Mogą to być skutki związane z poniesieniem strat finansowych związanych z prowadzonym biznesem.

Zarządzanie

W związku z występowaniem czynników politycznych i geograficznych wprowadzane są różne ograniczenia i zasady, które w istotny sposób wpływają na funkcjonowanie Spółki i jej głównych kontrahentów. Spółka musi dostosować się do wprowadzanych regulacji, co skutkuje szeregiem działań operacyjnych. Ponadto mają one istotny wpływ na przychody i koszty ponoszone przez Spółkę.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie tego ryzyka dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce.
W szczególności obejmuje system monitorowania otoczenia zewnętrznego, sytuacji politycznej i ekonomicznej w Polsce i w Europie. W przypadku wystąpienia istotnych zdarzeń, które mogłyby skutkować materializacją tego ryzyka kwestie te omawiane są na posiedzeniach Komitetu ds. Ryzyka. Spółka dodatkowo monitoruje zmiany regulacyjne i prawne w tym obszarze.

Zmiany w okresie

W 2020r. ryzyko to uległo podwyższeniu, z uwagi na efekty wystąpienia pandemii COVID-19, takie jak wprowadzenie ograniczeń dotyczących działalności gospodarczej niektórych sektorów, ograniczeń w obszarze społeczno-gospodarczym oraz wpływ na funkcjonowanie rynków finansowych.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2020r. wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka nowych zagrożeń. Testy dotyczyły następujących scenariuszy:

1. Ryzyko geopolityczne prowadzące do głębokiego zawirowania na rynkach finansowych;
2. Prospektywnego testu warunków skrajnych zakładającego, że druga fala pandemii COVID-19 wywoła kryzys gospodarczy, którego efekty będą widoczne w pierwszej połowie 2021r.

Testy, których wyniki zostały zamieszczone w raporcie ORSA, zostały przeprowadzone odpowiednio na datę 30 czerwca 2020r. oraz 31 grudnia 2020r. Współczynnik wypłacalności nie spadł poniżej wewnętrznego limitu wypłacalności, który wynosi 150%.

C.7. Inne informacje

Informacje dodatkowe dotyczące certyfikatów inwestycyjnych

W latach 2019-2020 Komisja Nadzoru Finansowego wydała trzy decyzje o cofnięciu krajowym Towarzystwom Funduszy Inwestycyjnych zezwolenia na wykonywanie działalności, nadając im rygor natychmiastowej wykonalności. Towarzystwa te zarządzały funduszami inwestycyjnymi, których certyfikaty inwestycyjne zostały nabyte przez Spółkę w związku z oferowanymi ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi.

Do czasu sporządzenia niniejszego sprawozdania wszystkie fundusze inwestycyjne, których certyfikaty nabyła Spółka zostały przejęte przez TFI posiadające zezwolenia na wykonywanie działalności. W okresie pomiędzy cofnięciem zezwoleń dla TFI a przejęciem zarządzania funduszami przez inne TFI operacje dotyczące certyfikatów inwestycyjnych (wykupy, wyceny) uległy zawieszeniu i/lub czasowemu odroczeniu. Spółka nadal obserwuje zawieszenia wykupów certyfikatów inwestycyjnych wybranych funduszy inwestycyjnych wynikające z niewystarczającej płynności aktywów w nich zgromadzonych i w związku z tym operacje dotyczące UFK powiązanych z tymi funduszami inwestycyjnymi ulegają analogicznym przesunięciom w czasie. Łączna wartość aktywów zgromadzona w przedmiotowych funduszach inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2020r. wynosi 19 503 tys., co stanowi 1,6% Aktywów netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający.

Kara nałożona przez KNF

Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 13 listopada 2020r. nałożyła na Spółkę karę pieniężną w wysokości 1,5 miliona złotych, za:

- brak zapewnienia skutecznego zarządzania aktywami i zobowiązaniami w odniesieniu do produktu UFK DEBT & EQUITY II (co stanowi naruszenie art. 56 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 2 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej);
- lokowanie środków finansowych w aktywa, których ryzyka Towarzystwo nie mogło właściwie określić, mierzyć oraz którym nie mogło właściwie zarządzać w odniesieniu do produktu UFK DEBT & EQUITY II (co stanowi naruszenie art. 276 ust. 1 w związku z art. 276 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej).

Spółka nie zgadza się z decyzją i złożyła do KNF wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania rozpatrywanie wniosku jest w toku.

D. Wycena do celów wypłacalności

Niniejszy rozdział zawiera informacje dotyczące wyceny istotnych pozycji bilansowych oraz porównanie zasad wyceny zgodnej z Dyrektywą Wypłacalność II w stosunku do zasad wyceny stosowanych do sporządzenia sprawozdania finansowego.

Pozycje uznaje się za istotne, jeśli ich pominięcie lub zniekształcenie może, pojedynczo lub razem, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie bilansu sporządzonego zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność II (bilans ekonomiczny). Do wyceny stosuje się założenie kontynuacji działalności.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań w bilansie ekonomicznym jest wycena w wartości godziwej. Ustalana jest ona według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

Kryterium, na podstawie którego określa się czy rynek jest aktywny, jest liczba zrealizowanych na nim transakcji w ciągu ostatnich trzech miesięcy od daty wyceny – jeśli liczba transakcji jest wyższa, bądź równa 5, wówczas badany rynek można uznać za rynek aktywny.

Źródłem danych na temat liczby przeprowadzonych transakcji na instrumentach finansowych jest GPW, Catalyst oraz ASO Bondspot. W przypadku braku transakcji na tych rynkach analiza opiera się na informacjach udostępnianych na platformie informacyjnej Bloomberg, źródło LCPR (ceny pochodzące od zewnętrznych dostawców informacji). W przypadku braku możliwości potwierdzenia aktywności rynku na podstawie któregokolwiek z wyżej wymienionych źródeł, wówczas uznaje się, że dany instrument finansowy nie posiada aktywnego rynku.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe Spółka wycenia aktywa i zobowiązania przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice.

Korekty te odzwierciedlają czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązania, w tym wszystkie następujące czynniki:

a) charakter lub lokalizację danego składnika aktywów lub zobowiązań;
b) stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danym składnikiem aktywów lub zobowiązań;
c) obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowane dane używane do wyceny.

W przypadku braku aktywnego rynku dla wycenianego instrumentu finansowego, w pierwszej kolejności dokonuje się analizy rynku mającej na celu znalezienie instrumentu finansowego o podobnych parametrach, wyemitowanego przez tego samego emitenta. Następnie sprawdzana jest marża kredytowa podobnego aktywa na dzień sporządzanej wyceny. Kolejnym krokiem w tym etapie wyceny jest wyznaczenie stopy dyskontowej składającej się z marży kredytowej podobnego aktywa oraz stóp wolnych od ryzyka, określonych na podstawie krzywej dochodowości sporządzanej przez EIOPA. Otrzymane stopy dyskontowe służą do wyznaczenia bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych wycenianego instrumentu finansowego.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach lub przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań jest niemożliwe Spółka do wyceny aktywów i zobowiązań stosuje alternatywne metody wyceny opisane w punkcie D.4.

Uzgodnienie bilansu sporządzonego na potrzeby sprawozdania finansowego z bilansem sporządzonym na potrzeby Wypłacalności II prezentuje tabela poniżej:

Aktywa	Nota	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Reklasyfikacja	Przeszacowanie	Wartość wg Wypłacalność II
Aktywowane koszty akwizycji	D.1.1.	98 662	0	-98 662	0
Wartości niematerialne i prawne		936	0	-936	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	D.1.2.	41 400	0	1 432	42 832
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	D.1.3	1 951	0	2 544	4 495
Lokaty		2 201 944	0	-2 524	2 199 419
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)		*1 618*	*0*	*-882*	*736*
Instrumenty finansowe	*D.1.4.*	*2 200 325*	*0*	*-1 642*	*2 198 684*
Kwoty należne z umów reasekuracji	D.1.5.		357	-105	251
Należności	D.1.6.	44 124	-16 958	-44	27 122
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		49 689	0	-341	49 348
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	D.1.7.	5 236	-3 155	-1 531	549
Aktywa ogółem		**2 443 941**	**-19 757**	**-100 168**	**2 324 016**

Zobowiązania	Nota	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Reklasyfikacja	Przeszacowanie	Wartość wg Wypłacalność II
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	D.2.	1 659 502	16 146	-96 749	1 578 899
Udział reasekuratora w rezerwach technicznych	D.1.5.	-376	376	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	D.3.1.	9 438	7 509	0	16 947
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	D.3.2.	1 150	-987	0	163
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	D.1.2.	11 861	0	0	11 861
Zobowiązania finansowe	D.3.3.	0	0	3 131	3 131
Zobowiązania	D.3.4.	36 395	-12 895	-314	23 187
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)		30 041	-29 908	-133	0
Zobowiązania ogółem		**1 748 011**	**-19 757**	**-94 065**	**1 634 188**
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami		**695 931**	**0**	**-6 105**	**689 828**

Aktywa i zobowiązania w kolumnie *Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych* pochodzą z bilansu Sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2020r. i zostały zaprezentowane w powyższym zestawieniu w najbardziej odpowiednich pozycjach – bez dokonania korekt jakie byłyby wymagane aby dostosować wartości ze Sprawozdania finansowego do formatu i zasad prezentacji obowiązujących wg Dyrektywy Wypłacalność II. Suma aktywów w kolumnie *Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych* w powyższym zestawieniu uzgadnia się z sumą aktywów ujętych w bilansie w Sprawozdaniu finansowym.

D.1. Aktywa

D.1.1. Aktywowane koszty akwizycji

W bilansie ekonomicznym koszty akwizycji podlegają wyzerowaniu. Aktywowane koszty akwizycji w Sprawozdaniu finansowym obejmują poniesione w okresie sprawozdawczym pośrednie i bezpośrednie koszty akwizycji w części przypadającej na następne okresy sprawozdawcze. Aktywowane koszty akwizycji podlegają rozliczeniu w czasie proporcjonalnie do długości trwania umów ubezpieczenia, których dotyczą lub proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka z tych umów.

D.1.2. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zasady ustalania odroczonego podatku dochodowego w Sprawozdaniu finansowym i w bilansie sporządzanym na potrzeby Wypłacalności II są analogiczne. Wartość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie ekonomicznym, w stosunku do wartości wykazanych w Sprawozdaniu finansowym różnią się ze względu na różnice w wycenie bilansowej aktywów i zobowiązań, dla których ustalana jest ich wartość podatkowa. Efekt zmiany zarówno przejściowych różnic opodatkowaniu, jak i przejściowych różnic podlegających odliczeniu, w związku ze zmianą wartości aktywów/pasywów zgodnie z zasadami wyceny Wypłacalność II, przedstawia się w kwocie netto jako zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie ekonomicznym.

Z uwagi na fakt, że aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są niższe niż rezerwy z tego tytułu, wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego pozostaje taka sama w bilansie statutowym i ekonomicznym.

Zgodnie z prognozowanymi wynikami finansowymi Spółka planuje osiąganie zysku w kolejnych latach, który pozwoli na realizację aktywa z tytułu podatku dochodowego. Spółka przewiduje, że odwrócenie się różnic przejściowych ustalonych na potrzeby wypłacalności zrealizuje się w okresie 9 lat.

Poniższa tabela prezentuje źródła powstawania ujemnych i dodatnich różnic przejściowych na dzień 31 grudnia 2020r.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego	Wartość bilansowa
1. Aktywa wynikające z możliwych do potrącenia różnic przejściowych określonych zgodnie z zasadami rachunkowości związanych z:	41 400
- aktywami finansowymi	*22 030*
- rezerwami i zarachowanymi kosztami	*19 151*
- pozostałymi różnicami	*219*
2. Aktywa wynikające z nierozliczonych strat podatkowych	0
3. Aktywa wynikające z różnic między wyceną dla celów wypłacalności a wyceną dla celów rachunkowości związanych	1 432
– rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi i aktywowanymi kosztami akwizycji	*363*
- aktywami finansowymi	*312*
- pozostałymi różnicami	*756*
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dla celów wypłacalności, razem:	**42 832**
Kwota niewykorzystanych ulg i strat podatkowych z poprzednich lat, dla których nie uznano aktywów	0

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Wartość bilansowa
1. Rezerwy wynikające z możliwych do potrącenia różnic przejściowych określonych zgodnie z zasadami rachunkowości związanych z:	11 861
- aktywami finansowymi	*11 861*
- pozostałymi różnicami	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dla celów wypłacalności, razem:	**11 861**

D.1.3. Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Do celów statutowych, rzeczowe aktywa trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Nieruchomości wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonej o wartość naliczonego umorzenia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Grunty własne, prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz inwestycje budowlane i zaliczki na poczet inwestycji nie podlegają amortyzacji. Prawo wieczystego użytkowania gruntu wycenia się według wartości nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla celów Wypłacalności II, w ramach tej pozycji bilansu Spółka ujmuje również aktywa z tytułu prawa do użytkowania nieruchomości wykorzystywanych na potrzeby własne, spełniających definicję umowy leasingu zgodnie z MSSF 16. W związku z klasyfikacją umów najmu nieruchomości jako umów leasingu operacyjnego dla celów sprawozdawczości statutowej, tego typu aktywa nie występują w bilansie sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości, co powoduje różnicę w stosunku do bilansu ekonomicznego.

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki transportu będące własnością Spółki oraz prawa do użytkowania przedmiotu leasingu. Wartość godziwą środków transportu będących własnością Spółki określa się za pomocą metody porównawczej poprzez odniesienie do obserwowalnych cen rynkowych, z uwzględnieniem współczynników korygujących. Składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się w wartości początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Przeszacowanie rzeczowych aktywów do wartości godziwej wynosi 2 544 tys. zł, w tym: wzrost z tytułu ujęcia prawa do użytkowania w wysokości 3 007 tys. zł. oraz spadek z tytułu przeszacowania pozostałych aktywów w kwocie 463 tys. zł.

D.1.4. Instrumenty finansowe

W poniższej tabeli zaprezentowano instrumenty finansowe, dla których wartość ze sprawozdania finansowego różni się od wartości wg Wypłacalności II:

	Wartość ze sprawozdania finansowego	Wartość wg Wypłacalność II	Różnica z wyceny
Obligacje korporacyjne i komunalne	384 330	382 841	-1 489
Listy zastawne	111 395	110 859	-536
Depozyty terminowe	54 571	54 954	383
Razem	**550 296**	**548 654**	**-1 642**

Różnica w prezentowanych wyżej wartościach wynika z wyceny wartości godziwej obligacji korporacyjnych, listów zastawnych oraz depozytów terminowych sklasyfikowanych w Sprawozdaniu finansowym jako pożyczki i należności, które na potrzeby sprawozdania finansowego wyceniono według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla tych instrumentów jako wycenę godziwą przyjmuję się wycenę modelową, uwzględniającą bieżącą sytuację rynkową oraz sytuację kredytową emitenta.

D.1.5. Kwoty należne z umów reasekuracji

Różnice w założeniach i metodologii wyznaczania kwot należnych z umów reasekuracji (udziałów reasekuratora w rezerwach) w obu standardach wyliczeń są analogiczne do różnic wskazanych w odpowiednich rezerwach brutto. Dodatkową różnicą jest konieczność uwzględnienia w najlepszym oszacowaniu rezerw korekty z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez reasekuratora. Korekta ta powoduje obniżenie wartości udziałów reasekuratora w rezerwach.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale reasekuratora wyznaczane na potrzeby sprawozdań finansowych opierają się na zapisach Rozporządzenia Ministra Finansów, które co do zasady zakładają inną metodologię wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, niż zastosowane do wyznaczenia kwot należnych z umów reasekuracji. Różnicą wynikającą z zapisów ww. rozporządzenia jest brak możliwości uwzględnienia w większości rodzajów rezerw zmiany wartości pieniądza w czasie.

Udział reasekuratora w rezerwie składek i rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego dla celów rachunkowych wyznaczane są na pokrycie przewidywanych przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i zawartych umów reasekuracyjnych. Udział reasekuratora w rezerwie składek dla celów rachunkowych wyznacza się jako składkę przypisaną na udziale reasekuratora przypadającą na przyszłe miesięczne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana lub w relacji do stopnia ryzyka przewidywanego w następnych okresach sprawozdawczych. Co więcej, podstawą naliczenia tej rezerwy jest wartość składki przypisanej na udziale reasekuratora. Metodologia wyznaczania rezerwy składek na udziale reasekuratora dla celów rachunkowych nie bierze pod uwagę dokładnej wartości przyszłych kosztów, odszkodowań czy regresów-pozycje te są uwzględniane przy wycenie rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego na udziale reasekuratora, którą tworzy się jako uzupełnienie rezerwy składek na pokrycie przyszłych szkód, świadczeń i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i reasekuracyjnych.

Metodologia wyznaczania kwot należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerwy składek, opiera się na zdyskontowanych przewidywanych przyszłych przepływach pieniężnych wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracyjnych. Nie opiera się więc ona na rozłożeniu składki przypisanej na udziale reasekuratora w czasie, lecz na bardziej zaawansowanej metodzie modelowania przyszłych zobowiązań i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracyjnych. Konieczne jest więc przyjęcie w niej innych, bardziej szczegółowych założeń, niż przy wyznaczaniu rezerwy na potrzeby sprawozdań finansowych. Istotnym czynnikiem różnicującym oba rodzaje rezerw jest przyjęcie w kwotach należnych z umów reasekuracji dla celów wypłacalności prawdopodobieństwa rezygnacji z ubezpieczenia przez ubezpieczającego i związanym z tym zwrotem składki od reasekuratora za niewykorzystany okres ochrony.

Dodatkowo w kwotach należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerwy składek zostały ujęte należności i zobowiązania wynikające z posiadanych umów reasekuracyjnych, których termin płatności przypada po dacie bilansowej, a które w sprawozdaniu finansowym prezentowane są w pozycjach:

- Należności z tytułu reasekuracji;
- Zobowiązania z tytułu reasekuracji.

Dla produktów objętych umowami reasekuracyjnymi z rezerwą ubezpieczeń na życie w sprawozdaniu statutowym stosuje się co do zasady takie same metodologie jak w kwotach należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerwy składek (metody aktuarialne), z tym że:

- w rezerwach dla celów rachunkowych nie uwzględnia się założeń o rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia;
- parametry dotyczące śmiertelności/zachorowalności ustalane są na wyższym poziomie ufności niż 50%;
- stosuje się jedną stopę techniczną do dyskonta zobowiązań, a nie strukturę terminową stóp wolnych od ryzyka;
- stosuje się inną metodologię wyznaczania parametrów kosztowych;
- nie uwzględnia się przyszłych wypłat z tytułu udziałów w zyskach;
- nie uwzględnia się korekty z tytułu ryzyka upadku reasekuratora.

Przyjęta metodologia wyznaczania kwot należnych z umów reasekuracji dotyczących rezerw szkodowych jest co do zasady spójna z metodami stosowanymi do wyznaczenia udziałów reasekuratora rezerw dla celów rachunkowych. Zastosowane różnice to wprowadzenie w najlepszym oszacowaniu na udziale reasekuratora uwzględnienia zmiany wartości pieniądza w czasie, które to jest niedozwolone w rezerwach na cele finansowe oraz wprowadzenie w udziale reasekuratora rezerwy na szkody zgłoszone, lecz niewypłacone korekty z tytułu historycznego wskaźnika odmów szkód. Zmiany te powodują obniżenie wartości kwot należnych z umów reasekuracji dotyczących najlepszego oszacowania rezerw szkodowych.

Kwoty należne z umów reasekuracji dotyczące najlepszego oszacowania rezerwy składek kalkulowane są według metodologii najlepszego oszacowania brutto z uwzględnieniem zapisów odpowiednich zawartych umów reasekuracji i obejmują:

- udziały reasekuratora w odszkodowaniach i kosztach ich likwidacji;
- udział reasekuratora w przypisie składki;
- prowizje reasekuracyjne.

Kwoty należne z umów reasekuracji dotyczące najlepszego oszacowania rezerw szkodowych wyznaczane są analogicznie dla rezerw brutto, z tą różnicą, że podstawą naliczeń jest portfel objęty umową reasekuracyjną.

Kwoty należne z umów reasekuracji dotyczące najlepszego oszacowania rezerw szkodowych wyznaczane są jako historyczny współczynnik udziału reasekuratora w wypłaconych odszkodowaniach dla danej linii biznesowej i najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej brutto dla danej linii biznesowej.

Kwoty należne z umów reasekuracji wskazane powyżej korygowane są o ryzyko związane z niewykonaniem zobowiązania przez reasekuratora. Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez reasekuratora wyznacza się opierając się na podstawie ocen kredytowych dokonanych przez zewnętrzne instytucje ratingowe.

D.1.6. Należności

Do wyceny należności w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartościach należności wykazanych w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym wynika z ujęcia części należności w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerwy składek podlega ta część należności, która jest związana z umowami ubezpieczenia i dla których termin rozliczenia przypada po dacie bilansowej.

D.1.7. Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

Pozostałe aktywa bilansu ekonomicznego obejmują należności z tytułu udziału reasekuratorów w szkodach ustalone jako udział reasekuratora w wartości szkody wypłaconej. Wycena należności z tytułu udziału w szkodach w sprawozdaniu finansowym jest analogiczna.

Pozostałe aktywa w sprawozdaniu finansowym obejmują poniesione wydatki odroczone zgodnie z zasadą memoriału. Wydatki, dla których postanowienia umowne przewidują zwrot kosztów, w przypadku niewykonania usług lub niewykonania tych usług w umownym zakresie, przeniesiono do należności i wyceniono według zasad wyceny dla należności obowiązujących w bilansie ekonomicznym. Pozostałe odroczone wydatki o charakterze bezzwrotnym podlegają wyzerowaniu w bilansie ekonomicznym.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.2.1. Różnice między zasadami i metodami wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby określenia wypłacalności a stosowanymi na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyznaczane na potrzeby sprawozdania finansowego opierają się na zapisach Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, które co do zasady zakładają inną metodologię wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, niż zastosowane do wyznaczenia rezerw na potrzeby wypłacalności opartych o przyszłe przepływy pieniężne. Różnicą wynikającą z zapisów ww. rozporządzenia jest brak możliwości uwzględnienia w większości rodzajów rezerw zmiany wartości pieniądza w czasie.

Tabela poniżej prezentuje porównanie rezerw brutto ustalonych na potrzeby sprawozdania finansowego oraz dla celów wypłacalności wg stanu na dzień 31 grudnia 2020r.:

Rezerwy wg sprawozdania finansowego	Wartość wg sprawozdania finansowego	Wartość wg Wypłacalność II	Rezerwy wg Wypłacalność II
Rezerwa składek, rezerwa ubezpieczeń na życie, rezerwa ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1 541 677	1 455 943	Najlepsze oszacowanie rezerw składki
Rezerwa na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	117 825	114 263	Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych
		8 693	Margines ryzyka
Razem	**1 659 502**	**1 578 899**	**Razem**

Poniższa tabela prezentuje porównanie rezerw ustalonych na potrzeby sprawozdania finansowego oraz dla celów wypłacalności w podziale na linie biznesowe wg stanu na 31 grudnia 2020r:

Istotne i pozostałe linie biznesowe	Wartość wg Wypłacalność II			Wartość wg sprawozdania finansowego
	RTU dla celów wypłacalności	w tym: najlepsze oszacowanie	w tym: margines ryzyka	
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe	1 297 420	1 294 824	2 596	1 329 567
Pozostałe ubezpieczenia na życie	281 479	275 382	6 097	329 935
Razem	**1 578 899**	**1 570 206**	**8 693**	**1 659 502**

Linia: Pozostałe ubezpieczenia na życie:

Produkty z rezerwą składek w sprawozdaniu finansowym

Rezerwa składek wraz z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego wyznaczone dla celów rachunkowych wyznaczane są na pokrycie przewidywanych przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Rezerwę składek dla celów rachunkowych wyznacza się jako składkę przypisaną przypadającą na przyszłe miesięczne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana lub w relacji do stopnia ryzyka przewidywanego w następnych okresach sprawozdawczych. Dla wszystkich produktów, w których wyznaczana jest rezerwa składek stosowana jest metoda tworzenia rezerwy składki w proporcji do okresu ubezpieczenia, na który przypada przypis (pro rata temporis). Co więcej, podstawą naliczenia tej rezerwy jest wartość składki przypisanej brutto niepomniejszonej o poniesione zewnętrzne koszty akwizycji. Metodologia wyznaczania rezerwy składek do celów sprawozdań finansowych nie bierze pod uwagę dokładnej wartości przyszłych kosztów czy odszkodowań – pozycje te są uwzględniane przy wycenie rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego, którą tworzy się jako uzupełnienie rezerwy składek na pokrycie przyszłych szkód, świadczeń i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia.

Metodologia wyznaczania najlepszego oszacowania rezerwy składek, opiera się na zdyskontowanych przewidywanych przyszłych przepływach pieniężnych wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Nie opiera się więc ona na rozłożeniu składki przypisanej w czasie, lecz na bardziej zaawansowanej metodzie modelowania przyszłych zobowiązań i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Konieczne jest więc przyjęcie w niej innych, bardziej szczegółowych założeń, niż przy wyznaczaniu rezerwy na potrzeby sprawozdań finansowych. Na potrzeby wyznaczenia najlepszego oszacowania przyjęto bardziej szczegółowy podział produktów do jednorodnych grup ryzyka niż stosowane przy określaniu rozkładów ryzyka rezerwy składek na cele sprawozdań finansowych. Istotnym czynnikiem różnicującym oba rodzaje rezerw jest przyjęcie w rezerwach dla celów wypłacalności prawdopodobieństwa rezygnacji z ubezpieczenia przez ubezpieczającego i związanym z tym zwrotem składki za niewykorzystany okres ochrony.

Dodatkowo w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek zostały ujęte należności i zobowiązania wynikające z zawartych umów ubezpieczenia, których termin płatności przypada po 31 grudnia 2020r.:

- Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich;
- Należności od pośredników ubezpieczeniowych;
- Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich.

Gdyby rezerwę składek dla celów rachunkowych skorygować o wielkość naliczonych aktywowanych kosztów akwizycji, to oba rodzaje rezerwy składek różniłyby się głównie o prognozowaną wielkość przyszłego zysku Spółki wynikającego z zawartych umów ubezpieczenia po uwzględnieniu prognozowanego zwrotu składki dla ubezpieczającego w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia.

Produkty z rezerwą ubezpieczeń na życie w Sprawozdaniu finansowym

Dla produktów z rezerwą ubezpieczeń na życie w sprawozdaniu statutowym stosuje się co do zasady takie same metodologie jak w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek (metody aktuarialne), z tym że:

- w rezerwach dla celów rachunkowych nie uwzględnia się założeń o rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia;
- parametry dotyczące śmiertelności/zachorowalności ustalane są na wyższym poziomie ufności niż 50%;
- stosuje się jedną stopę techniczną do dyskonta zobowiązań, a nie strukturę terminową stóp wolnych od ryzyka;
- stosuje się inną metodologię wyznaczania parametrów kosztowych;
- nie uwzględnia się przyszłych wypłat z tytułu udziałów w zyskach.

Linia: Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe

W przypadku ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym przy wyznaczaniu rezerwy ubezpieczeń na życie w sprawozdaniu statutowym stosuje się co do zasady takie same metodologie jak w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek (metody aktuarialne), z tym że:

- w rezerwach dla celów rachunkowych nie uwzględnia się założeń o rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia;
- parametry dotyczące śmiertelności/zachorowalności ustalane są na wyższym poziomie ufności niż 50%;
- stosuje się jedną stopę techniczną do dyskonta zobowiązań, a nie strukturę terminową stóp wolnych od ryzyka;
- stosuje się inną metodologię wyznaczania parametrów kosztowych;
- może być ujemna, co oznacza, że ujmowany jest w jej wyliczeniu cały przyszły prognozowany przepływ pieniężny związany z prognozowanym zyskiem Spółki.

Oprócz rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia i rezerwy ubezpieczeń na życie istotną cześć rezerwy w sprawozdaniu finansowym stanowi w tej linii biznesowej rezerwa ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający. Tworzy się ją w wysokości wartości lokaty, dokonanej zgodnie z postanowieniami zawartej umowy ubezpieczenia na życie, co oznacza, że na jej wartość nie ma wpływu ani rodzaj ani data przyszłego świadczenia tylko obecna wartość jednostek uczestnictwa.

Wszystkie linie biznesowe:

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych

Przyjęta metodologia wyznaczania rezerw szkodowych jest co do zasady spójna z metodami stosowanymi do wyznaczenia rezerw szkodowych dla celów rachunkowych. Zastosowane różnice to wprowadzenie w najlepszym oszacowaniu uwzględnienia zmiany wartości pieniądza w czasie, które jest zabronione w rezerwach wyznaczanych dla celów rachunkowych oraz wprowadzenie w rezerwie na szkody zgłoszone, lecz niewypłacone korekty z tytułu historycznego wskaźnika odmów szkód. Zmiany te powodują obniżenie wartości rezerw szkodowych.

Margines ryzyka

Przy wyznaczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowych nie wyznacza się w sposób jawny dodatkowego narzutu na rezerwy wynikającego z kosztów utrzymania środków własnych przeznaczonych na pokrycie wymogów wypłacalności. Rezerwy co do zasady mają być tworzone w sposób bezpieczny pozwalający na pokrycie wszystkich przyszłych kosztów i zobowiązań zakładu ubezpieczeń.

D.2.2. Zasady i metody wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odpowiadają kwocie jaką aktualnie, według stanu na 31 grudnia 2020r., Spółka musiałaby zapłacić, gdyby miała natychmiast przenieść swoje zobowiązania z tytułu ubezpieczeń do innego zakładu ubezpieczeń.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest równa sumie najlepszego oszacowania rezerw i marginesu ryzyka. Najlepsze oszacowanie zostało wyznaczone brutto, bez odliczania kwot należnych z tytułu reasekuracji. Ze względu na brak zobowiązań ubezpieczeniowych w walutach innych niż złoty polski wszystkie rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zostały wyznaczone w złotych polskich.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na 31 grudnia 2020r. przedstawia tabela poniżej (dane w tys. zł.):

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie brutto		Margines ryzyka
	rezerwa składki	rezerwa szkodowa	
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe	1 216 364	78 460	2 596
Pozostałe ubezpieczenia na życie	239 579	35 803	6 097
Razem	**1 455 943**	**114 263**	**8 693**

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora na 31 grudnia 2020r. przedstawia tabela poniżej (dane w tys. zł.):

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie brutto	
	rezerwa składek	rezerwa szkodowa
Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe	0	0
Pozostałe ubezpieczenia na życie	62	189
Razem	**62**	**189**

D.2.2.1. Segmentacja portfela do linii biznesowych

Na potrzeby wyznaczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka dokonała segmentacji swoich zobowiązań ubezpieczeniowych do jednorodnych grup ryzyka według posiadanych linii biznesowych:

- Wszystkie produkty sprzedawane w ramach 3 grupy ustawowej działu I zostały zakwalifikowane do linii biznesowej *Ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczeń na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe;*
- Produkty strukturyzowane sprzedawane w ramach 1 grupy ustawowej działu I zostały rozdzielone na dwie linie biznesowe:
  - część opcyjna (instrument pochodny), której ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczony została wydzielona i zaklasyfikowana do linii biznesowej Ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczeń na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe;
  - pozostała część produktu została przydzielona do linii biznesowej Pozostałych ubezpieczeń na życie;
- Produkty oszczędnościowe sprzedawane w ramach 1 grupy ustawowej działu I zostały zakwalifikowane do linii biznesowej Pozostałych ubezpieczeń na życie;
- Pozostałe produkty ochronne nie wymienione powyżej, sprzedawane w ramach 1, 4 i 5 grupy ustawowej, zastały zakwalifikowane w całości do linii biznesowej;
- Pozostałych ubezpieczeń na życie.

Ze względu na konstrukcję produktów ochronnych niemożliwy był podział tych produktów na produkty dotyczące ubezpieczeń na życie i produkty dotyczące ubezpieczeń zdrowotnych (ryzyka ze sobą są powiązane, ponieważ wypłata szkody z jednego ryzyka zazwyczaj kończy ochronę ubezpieczeniową całej polisy).

Dodatkowo na potrzeby określenia założeń i metodologii wyznaczania najlepszego oszacowania Spółka podzieliła portfel ubezpieczeń na jednorodne grupy ryzyka ze względu na rodzaj ubezpieczonego ryzyka, zachowanie się klientów oraz ponoszone koszty związane z obsługą ubezpieczeń.

D.2.2.2. Opis stosowanych zasad i metod do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II

Najlepsze oszacowanie - metodologia

Najlepsze oszacowanie wyznacza się w podziale na:

- najlepsze oszacowanie rezerwy składek (dotyczące przyszłych zdarzeń ubezpieczeniowych);
- najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych.

Najlepsze oszacowanie - rezerwa składek brutto

Najlepsze oszacowanie rezerwy składek odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej z przyszłych przepływów pieniężnych, przy uwzględnieniu zmiany wartości pieniądza w czasie (dyskonto). Najlepsze oszacowanie rezerwy składek wyznaczane jest z dokładnością do każdej polisy ubezpieczeniowej. Prognozowane przepływy pieniężne uwzględniają:

- przyszłe składki należne po dacie bilansowej;
- nieopłacone składki należne przed datą bilansową, z terminem płatności po dacie bilansowej;
- odszkodowania/świadczenia;
- koszty obsługi;
- koszty likwidacji;
- koszty akwizycji;
- koszty działalności inwestycyjnej;
- zwroty składek dla ubezpieczonych z uwzględnieniem prawdopodobieństwa upadku podmiotu pośredniczącego w sprzedaży;
- niezapłacone koszty akwizycji wynikające ze składki należnej na datę bilansową, z terminem płatności po dacie bilansowej.

Najlepsze oszacowanie rezerwy składek uwzględnia przyszłe, oczekiwane zachowania osoby ubezpieczonej dotyczące rezygnacji z polisy w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych brutto

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych Spółka wyznacza w podziale na:

- najlepsze oszacowanie dotyczące szkód zaistniałych i zgłoszonych, ale niewypłaconych;
- najlepsze oszacowanie dotyczące szkód zaistniałych, ale niezgłoszonych (IBNR).

Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne odnoszące się do szkód zgłoszonych, ale niewypłaconych oparte są na indywidualnej informacji o wielkości zgłoszonego roszczenia, skorygowanej prawdopodobieństwem jego wypłaty i kosztochłonności procesu likwidacji dla danej linii biznesowej.

Najlepsze oszacowanie rezerw na szkody zaistniałe, ale niezgłoszone wyznacza się dla każdej linii biznesowej z dokładnością do danego produktu ubezpieczeniowego z uwzględnieniem zmiany wartości pieniądza w czasie oraz powiększa się o szacowane koszty likwidacji roszczeń. Podstawą do wyznaczania rezerwy są świadczenia należne w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego (wynikające z sumy ubezpieczenia), prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, współczynniki opisujące ujawnianie się zdarzenia ubezpieczeniowego w kolejnych miesiącach od momentu wystąpienia szkody oraz suma rezerwy ubezpieczeń na życie wyznaczonej do celów rachunkowych i rezerwy składki netto na datę bilansową. Dodatkowo dla każdej umowy, która zakończyła się przed 01.01.2021r., gdzie ryzykiem ubezpieczeniowym było dożycie ubezpieczonego do końca okresu ochrony, w przypadku niezgłoszenia się ubezpieczonego po odbiór świadczenia, w ramach rezerwy IBNR zawiązywana jest rezerwa na świadczenia zapadłe niezgłoszone. Rezerwa na świadczenia zapadłe niezgłoszone jest tworzona metodą indywidualną, w wysokości kwoty należnej ubezpieczonemu w przypadku dożycia zgodnie z warunkami ubezpieczenia lub umową ubezpieczenia.

Założenia stosowane do wyznaczenia najlepszego oszacowania

Przyszłe przepływy finansowe uwzględniają wyznaczone na bazie danych historycznych Spółki opóźnienie między datą zajścia szkody a datą wypłaty świadczenia do ubezpieczonego.

Dla wszystkich linii biznesowych przyszłe przepływy pieniężne opierają się na miesięcznym prawdopodobieństwie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, prawdopodobieństwie rezygnacji ubezpieczonego z polisy oraz sumy ubezpieczenia bądź dla wybranych produktów średniej wielkości wypłaconego świadczenia.

Założenia przyjęte do wyznaczenia najlepszego oszacowania opierają się, za wyjątkiem założeń o stopach inflacji i struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka, na danych wewnętrznych.

Stopę inflacji dotyczącą wynagrodzeń i stopę inflacji dotyczącą pozostałych kosztów wyznaczono na podstawie informacji z Raportu o inflacji Narodowego Banku Polskiego. Przyjęto strukturę terminową stopy wolnej od ryzyka opublikowaną przez EIOPA według stanu na 31 grudnia 2020r.

Założenia kosztowe opierają się na systemie alokacji kosztów stosowanym w Spółce i są wyliczane w rozbiciu na linie biznesowe określone w stosowanym w Spółce systemie alokacji kosztów, zaś dla każdej z tej linii dodatkowo w podziale na koszty dotyczące wynagrodzeń oraz pozostałe koszty. Jednorodne grupy ryzyka opisane w rozdziale D.2.2.1 klasyfikowane są do odpowiednich linii biznesowych systemu alokacji kosztów.

Na podstawie danych historycznych Spółki wyznaczono, w ramach jednorodnej grupy ryzyka, na poziomie ufności 50%, funkcje względnej śmiertelności/zachorowalności modyfikujące stosowane przez Spółkę tablice zachorowalności oraz tablice trwania życia za 2018r. opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny. Dla innowacyjnych produktów, w których Spółka nie posiada danych historycznych, argumenty funkcji względnej śmiertelności zostały założone na podstawie oceny eksperckiej.

W przypadku ubezpieczeń z malejącą sumą ubezpieczenia zależną od salda powiązanego kredytu na potrzeby określenia bieżącej wartości tego salda przyjęto otrzymaną od pośredników/agentów informację o średniej stopie oprocentowania kredytów oraz długości trwania kredytu.

Na podstawie danych historycznych Spółki, dla produktów z historycznie istotnym wskaźnikiem rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia, wyznaczono krzywe opisujące prawdopodobieństwo rezygnacji osoby ubezpieczonej z dalszej ochrony ubezpieczeniowej w każdym miesiącu trwania polisy. W przyszłych przepływach

pieniężnych dotyczących rezygnacji z ubezpieczenia uwzględniono, zgodnie z zapisami umów ubezpieczeniowych, częściowy zwrot wypłaconych kosztów akwizycji oraz prawdopodobieństwo upadku dystrybutora polisy.

W projekcjach przyszłych przepływów pieniężnych Ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zakładana jest zmiana wartości tych funduszy zgodna ze strukturą terminową stopy wolnej od ryzyka opublikowaną przez EIOPA według stanu na 31 grudnia 2020r.

W przypadku nowych produktów ubezpieczeniowych, dla których dane historyczne są niewystarczające, przyjęto założenia zastosowane przy taryfikacji produktu ubezpieczeniowego.

Przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania nie założono przyszłych działań Zarządu.

Uproszczenia

W procesie wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka zdecydowała się na zastosowanie uproszczeń, które w ocenie Spółki mają nieistotny wpływ na ostateczną wartość rezerw.

Spółka zastosowała następujące uproszczenia w procesie wyznaczania:

a) najlepszego oszacowania rezerwy składek:
   - założenie wpływu środków od/do reasekuratora z tytułu wypłaconych odszkodowań/ naliczonych składek w dacie zajścia szkody/wymagalności składki brutto do ubezpieczającego;
   - brak uwzględnienia przyszłych działań Zarządu;
   - brak uwzględnienia opóźnienia między datą rejestracji przez Spółkę informacji o rezygnacji ubezpieczonego z polisy, a datą przelewu do niego środków z tytułu zwrotu składki za niewykorzystany okres ochrony;
   - brak uwzględnienia w przepływach pieniężnych zajścia zdarzeń o charakterze katastroficznym;
   - deterministyczny model rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia;
   - deterministyczny model projekcji przyszłych wartości aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;

b) najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej:
   - podejście czynnikowe do wyznaczenia udziału reasekuratora w rezerwach szkodowych.

Margines ryzyka

Margines ryzyka wyznacza się jako uzupełnienie najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w celu zapewnienia, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiada kwocie, jaką Spółka zażądałaby za przejęcie swoich zobowiązań ubezpieczeniowych i wywiązanie się z nich. Margines ryzyka wyznacza się jako koszt kapitału dopuszczonych środków własnych odpowiadających kapitałowemu wymogowi wypłacalności, koniecznemu do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie trwania portfela polis. Spółka przyjęła koszt kapitału równy 6%.

Margines ryzyka opiera się na wyliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności wyznaczonego formułą standardową. Spółka prognozuje wartość każdego z modułu ryzyk wchodzących w skład formuły standardowej. Metodologia wyznaczania poszczególnych projekcji podmodułów ryzyka na potrzeby wyliczenia marginesu ryzyka uzależniona jest od stopnia istotności/czasochłonności wyznaczania projekcji danego podryzyka w całej wartości ryzyk, które zgodnie z wymogami powinny zostać ujęte w wyliczeniu.

Dla produktów związanych z ubezpieczeniami na życie związanymi z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym Spółka margines ryzyka wyznacza wykonując pełne obliczenie przyszłych wymogów bez stosowania uproszczeń dla aktywów niepodlegających analizie Look through approach. Przyszłe wymogi kapitałowe dla pozostałych produktów zostały wyznaczone przy pomocy uproszczeń, za wyjątkiem ryzyka wzrostu kosztów, które zostały wyznaczone dokładnie.

Ze względu na nieistotność wymogu kapitałowego związanego z ryzykiem rewizji rent ryzyko to zostało pominięte przy wyznaczaniu marginesu ryzyka. Margines ryzyka jest alokowany na poszczególne linie biznesowe przez wyznaczenie kapitałowego wymogu wypłacalności przy założeniu, że zakład ubezpieczeń nie ma innych linii biznesowych. Następnie na bazie udziału SCR danej linii biznesowej w sumie SCR wyznaczonych dla wszystkich linii biznesowych określany jest współczynnik udziału danej linii biznesowej w marginesie ryzyka. Całościowy margines ryzyka alokowany jest na poszczególne linie biznesu zgodnie z tak otrzymanymi współczynnikami.

Opis istotnych zmian w odpowiednich założeniach przyjętych w ramach obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

W 2020r. Spółka przeprowadziła analizę walidacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyznaczonych na 31.12.2019r. oraz analizę polegającą na weryfikacji czy nowy materiał statystyczny pozyskany przez Spółkę w sposób istotny wpływa na prognozowaną wartość przyszłych przepływów pieniężnych. W wyniku przeprowadzonych analiz dla wybranych linii biznesowych Spółka zmieniła poniższe założenia, które mają istotny wpływ na poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych:

- założenia kosztowe dotyczące kosztochłonności procesu likwidacji oraz założonych wskaźników inflacji (wzrost lub spadek wskaźnika kosztów w zależności od faktycznej kosztochłonności procesu);
- założenia dotyczące wskaźnika rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia.

Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Metodologia wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przyjęta przez Spółkę wiąże się z ryzykiem niepewności szacunków ich wartości. Niepewność ta wynika w głównej mierze z ryzyka, że przyjęte założenia okażą się w przyszłości odbiegać od faktycznych parametrów. W ocenie Spółki następujące przyjęte założenia mają wpływ na niepewność szacunków:

- przyjęta alokacja kosztów do poszczególnych linii biznesowych;
- przyjęte na bazie danych historycznych modyfikacje tablic trwania życia/zachorowalności;
- przyjęty wskaźnik odmowy wypłaty szkody;
- przyjęte współczynniki rozwoju szkód;
- przyjęte rozkłady i wskaźniki rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia;

- niepewność prognozy zachowania się w przyszłości aktywów finansowych, od których zależą przychody Spółki;
- wpływ czynników makroekonomicznych mających wpływ na poziom rezygnacji z umów ubezpieczeniowych;
- zmiany w otoczeniu prawnym powiązane z oferowanymi produktami.

Dodatkowo przyjęte modele i uproszczenia mają wpływ na niepewność prawidłowego szacunku rezerw.

D.3. Inne zobowiązania

D.3.1. Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)

W szczególności w pozycji pozostałych rezerw wykazuje się rezerwę na niewykorzystane urlopy, rezerwy na wynagrodzenia o charakterze premii oraz rezerwy na straty z tytułu toczących się postępowań i roszczeń stron trzecich.

Do wyceny pozostałych rezerw w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartości „Pozostałych rezerw (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)" w sprawozdaniu finansowym i sprawozdaniu sporządzonym na potrzeby Wypłacalności II wynika z ujęcia części rezerw w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerw technicznych podlega ta część rezerw na koszty, która jest związana z umowami ubezpieczenia.

D.3.2. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników

Zasady ustalania zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników w sprawozdaniu finansowym i w bilansie sporządzanym na potrzeby Wypłacalności II są analogiczne.

Odprawy emerytalne są wypłacane przez Spółkę jednorazowo, w momencie przejścia pracownika na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. W wyliczeniach zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych zastosowano metodę liniowego nabywania uprawnień do świadczeń (Projected Unit Credit Metod).

D.3.3. Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych

W pozycji zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych wykazywane są zobowiązania wynikające z umów najmu nieruchomości spełniających definicję kontraktów leasingowych zgodnie z MSSF 16. Obejmują one przewidywane płatności z tytułu umów najmu na rzecz leasingodawców, którzy nie są instytucjami kredytowymi. Do celów statutowych Spółka klasyfikuje umowy najmu nieruchomości jako umowy leasingu operacyjnego. W związku z tym, zgodnie z Ustawą o Rachunkowości, Spółka nie rozpoznaje w bilansie zobowiązań z tytułu umów leasingu (o których mowa w MSSF 16), co powoduje różnicę w stosunku do bilansu ekonomicznego.

Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, w tym stałych opłat leasingowych pomniejszonych o należne zachęty leasingowe, zmiennych opłat leasingowych, które zależą od indeksu lub stawki, kwot, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej, ceny wykonania opcji kupna, jeżeli jest prawdopodobne, że zostanie ona wykorzystana oraz kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli istnieje możliwość skorzystania z takiej opcji. Opłaty leasingowe dyskontuje się stopą procentową leasingu, jeżeli można ją łatwo ustalić lub krańcową stopą procentową leasingobiorcy. Krańcową stopę leasingobiorcy wyznacza się jako sumę stopy wolnej od ryzyka.

D.3.4. Zobowiązania

Pozostałe zobowiązania obejmują w szczególności przeterminowane kwoty należne ubezpieczającym oraz innym podmiotom związanym z działalnością ubezpieczeniową (np. pośrednikom), które nie są ujęte w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych. W pozycji tej wykazywane są również zobowiązania publiczno-prawne, kwoty należne pracownikom i innym kontrahentom z tytułu w usług wykonanych na rzecz Spółki.

Do wyceny pozostałych zobowiązań w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartościach zobowiązań wykazanych w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym wynika z ujęcia części zobowiązań w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerw technicznych podlega ta część zobowiązań, która jest związana z umowami ubezpieczenia i dla których termin rozliczenia przypada po dacie bilansowej.

D.3.5. Zmiany w okresie

W okresie sprawozdawczym nie było zmian w stosowanych podstawach ujmowania innych zobowiązań lub w szacunkach.

D.4. Alternatywne metody wyceny

D.4.1. Instrumenty finansowe

W odniesieniu do aktywów finansowych, dla których nie występuje aktywny rynek zastosowano alternatywne metody wyceny opisane poniżej. Każdorazowo w przypadku wyceny z wykorzystaniem alternatywnych metod wyceny Spółka sporządza dokumentację dotyczącą założeń leżących u podstaw danej metody wyceny.

TU na Życie Europa S.A regularne porównuje adekwatność wyceny, poprzez kalibrowanie marży kredytowej stosowanej do wyceny na podstawie dostępnych cen rynkowych obligacji o podobnej charakterystyce oraz porównywanie wyceny godziwej z wyceną ustaloną metodą skorygowanej ceny nabycia w przypadku obligacji, listów zastawnych oraz depozytów bankowych.

Obligacje korporacyjne oraz listy zastawne

Alternatywna wycena papierów wartościowych dokonywana jest poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej krzywej rynkowych stóp procentowych powiększonych o marżę kredytową. W przypadku, gdy istnieją przesłanki do korekty pierwotnego poziomu marży kredytowej wynikającej ze zmiany wiarygodności kredytowej emitenta (np. zmiana oceny ratingowej emitenta wydana przez zewnętrzną agencję ratingową lub wewnętrzną jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za badanie ryzyka kredytowego w Spółce), Spółka może dokonać stosownej korekty odzwierciedlającej wartość godziwą wycenianego instrumentu.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na możliwość wykorzystania alternatywnych modeli wyceny, a także zważywszy na zmienność kluczowych parametrów wyceny, takich jak stopy procentowe oraz ocena ryzyka kredytowego kontrahenta, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku sprzedaży takich aktywów może się różnić od ceny wyznaczonej z wykorzystaniem alternatywnej metody wyceny sporządzonej przez Spółkę.

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania

Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne wycenia się według wartości ustalonej przez fundusz inwestycyjny na podstawie wartości aktywów netto tego funduszu, przypadających na jednostkę lub certyfikat. Wyceny jednostkowe są obliczane i publikowane przez poszczególne Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych. Źródłem informacji o cenach są strony internetowe TFI i wiadomości otrzymywane od TFI, Analizy Online S.A. oraz terminal Bloomberg.

Przyjęte przez Towarzystwo zasady wyceny najlepiej odwzorowują wartość godziwą instrumentów finansowych z uwagi na fakt, iż kurs wyceny jest kursem po jakim zainteresowany inwestor może nabyć lub zbyć dane jednostki uczestnictwa od emitenta.

Towarzystwo przyjęło założenie, iż emitent, będący pomiotem podlegającym szczególnemu nadzorowi, wykorzystuje do wyznaczenia wartości godziwej jednostek uczestnictwa potwierdzone rynkowo dane.

Dodatkowo fundusze inwestycyjne są podmiotami, których sprawozdania statutowe podlegają obowiązkowemu badaniu przeprowadzanemu przez firmę audytorską oraz ryzyko wyceny minimalizowane jest poprzez niezależną funkcję kontrolną sprawowaną przez depozytariusza funduszu.

Spółka identyfikuje niepewność dokonanych wycen z uwagi na:

- możliwość przeprowadzenie błędnej wyceny przez emitenta;
- stosowanie odmiennych zasad wyceny od obowiązujących w zakładach ubezpieczeń;
- zmienności kursów walut;
- zmienności otoczenia makro i mikro ekonomicznego.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla depozytów terminowych w celu ustalenia ich wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. W tym celu wyznaczane są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe dla każdego zawartego kontraktu. Następnie przepływy te są dyskontowane średnią rynkową stopą procentową, jaka możliwa jest do uzyskania na rynku w dniu wyceny dla depozytów o analogicznym horyzoncie czasowym w bankach posiadających podobną wiarygodność kredytową.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na możliwość zastosowania alternatywnego modelu wyceny, a także z uwagi na zmienność parametrów modelu wyceny, takich jak rynkowe stopy procentowe oraz ocena ryzyka kredytowego kontrahenta, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku w przypadku zamknięcia depozytu przed pierwotnie ustalonym terminem zapadalności może się różnić od wyceny wyznaczonej z wykorzystaniem alternatywnej metody wyceny.

Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie

W celu wyliczenia wartości godziwej pożyczek kwalifikowanych jako pożyczki udzielone i należności własne wyznaczane są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe. Przepływy te są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy wolnej od ryzyka na dzień wyceny (krzywa stóp wolnych od ryzyka publikowana przez EIOPA) oraz marży ustalonej w umowie pożyczki. W przypadku, gdy istnieją przesłanki do zmiany marży kredytowej wynikającej ze zmiany wiarygodności kredytowej podmiotu, któremu została udzielona pożyczka, Spółka może dokonać stosownej korekty odzwierciedlającej wartość godziwą wycenianego instrumentu.

Istnieje ryzyko, że z uwagi całkowity brak rynku wtórnego dla pożyczek, jak również z uwagi na zmienność kluczowych parametrów wykorzystywanych w procesie wyceny, takich jak rynkowe stopy procentowe oraz ocena ryzyka kredytowego kontrahenta, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia w przypadku przedterminowej spłaty pożyczki może się różnić od ceny wyznaczonej z wykorzystaniem alternatywnej metody wyceny.

Strukturyzowane papiery wartościowe

Wartość godziwa strukturyzowanych papierów wartościowych ustalana jest na podstawie wyceny kontrahentów. Wycena strukturyzowanych papierów wartościowych wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego, otrzymywana od kontrahentów podlega weryfikacji na podstawie powszechnie stosowanych modeli do wyceny opcji (m.in. model Blacka-Scholesa) lub modelu wyceny opracowanego wewnętrznie przez Towarzystwo lub przez niezależny wyspecjalizowany podmiot zewnętrzny.
Istnieje ryzyko, że z uwagi na zmienność rynkową kluczowych parametrów wyceny, w tym w szczególności kształt krzywej stóp procentowych oraz poziom notowań zmienność aktywów bazowych wpływających na wycenę wbudowanych instrumentów pochodnych, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku wtórnym może się różnić od wyceny podanej uprzednio przez kontrahenta.

Instrumenty pochodne

Wartość godziwa opcji ustalana jest na podstawie wyceny kontrahentów (cena kupna). Wycena opcji wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego, otrzymywana od kontrahentów podlega weryfikacji na podstawie powszechnie stosowanych modeli do wyceny opcji (m.in. model Blacka-Scholesa) lub modelu wyceny opracowanego wewnętrznie przez Towarzystwo lub przez niezależny wyspecjalizowany podmiot zewnętrzny.

Istnieje ryzyko, że z uwagi na zmienność rynkową kluczowych parametrów wyceny, w tym w szczególności poziom notowań oraz zmienność aktywów bazowych instrumentu pochodnego, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku wtórnym może się różnić od wyceny podanej uprzednio przez kontrahenta.

Aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym

Aktywa dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym obejmują depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych, strukturyzowane papiery wartościowe, jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, instrumenty pochodne oraz obligacje korporacyjne wyceniane są w wartości godziwej.

Wartość godziwa tego portfela aktywów odzwierciedla cenę, po której Towarzystwo może zbyć te aktywa na rynku wtórnym, bazując na podpisanych umowach w zakresie rynku wtórnego. Istnieje ryzyko, że z uwagi na zmienność rynkową kluczowych parametrów wyceny, w tym w szczególności kształt krzywej stóp procentowych oraz poziom notowań i zmienność aktywów bazowych wpływających na wycenę wbudowanych instrumentów pochodnych, rzeczywista cena możliwa do osiągnięcia na rynku wtórnym może się różnić od wyceny podanej uprzednio przez kontrahenta. Niepewność ta jest zminimalizowana w przypadku jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania.

D.4.2. Pozostałe aktywa i zobowiązania

W odniesieniu do pozostałych aktywów i zobowiązań, dla których nie występuje aktywny rynek zastosowano alternatywne metody wyceny opisane poniżej.

Należności

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla należności w celu ustalenia ich wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. Do wyceny należności krótkoterminowych stosowane jest uproszczenie polegające na pominięciu efektu dyskonta. Ze względu na krótkoterminowy charakter większości należności nie ma istotnych różnic w wycenie przy zastosowaniu powyższej metody w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym.

Niepewność wyceny poszczególnych rodzajów należności wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy, założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących, a także z ryzykiem kredytowym kontrahenta, ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Dodatkowo niepewność dotyczy przewidywanych kosztów windykacji i przychodów z odzyskiwania należności. Powyższa niepewność oznacza, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego i sytuacji kredytowej kontrahentów wartości należności ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Zobowiązania

W celu ustalenia wartości godziwej zobowiązań zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. Do wyceny zobowiązań krótkoterminowych stosowane jest uproszczeniu polegające na pominięciu efektu dyskonta. Ze względu na krótkoterminowy charakter większości zobowiązań nie ma istotnych różnic w wycenie przy zastosowaniu powyższej metody w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym.

Większość zobowiązań jest ustalona w oparciu o otrzymane od kontrahentów faktury lub umowy, z których wynikają kwoty do zapłaty co powoduje, że niepewność wyceny zobowiązań jest niska.

Niepewność wyceny zobowiązań w walutach obcych oraz zobowiązań długoterminowych wiąże się z ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Powyższa niepewność oznacza, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego wartości zobowiązań ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami. Spółka nie posiada istotnych zobowiązań w walutach obcych oraz zobowiązań długoterminowych, w związku z tym niepewność związana z wyceną zobowiązań w walutach obcych oraz zobowiązań długoterminowych jest niska i nie ma istotnego wpływu na szacunek wyceny.

Pozostałe rezerwy

Do wyceny pozostałych rezerw w wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej.

Niepewność wyceny pozostałych rezerw wiąże się z ryzykiem stopy procentowej oraz trafności przyjętych przez Spółkę założeń w zakresie prognozowanych wypłat. Powyższa niepewność oznacza, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego oraz przyjęcia odmiennych założeń, wartości pozostałych rezerw ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.

Szacunki i założenia przyjęte do wyceny bazują na doświadczeniu wynikającym z analizy danych historycznych, danych możliwych do zaobserwowania na rynku oraz szeregu innych czynników, które zgodnie z najlepszą wiedzą kierownictwa Spółki, w danej sytuacji wydają się zasadne. Szacunki i założenia podlegają okresowej weryfikacji i mogą ulec zmianie, na skutek przyszłych zdarzeń, wynikających ze zmian otoczenia. Spółka regularnie porównuje adekwatność wyceny, poprzez porównywanie rzeczywistych wypłat z wartościami wypłat przyjętymi do prognozy i nie stwierdziła istotnych rozbieżności.

D.5. Inne informacje

Wszystkie istotne informacje zawarto w punktach D.1.-D.4.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1. Środki własne

E.1.1. Zarządzanie środkami własnymi

Celem Spółki jest gospodarka kapitałowa gwarantująca wypłacalność Spółki.

W ramach gospodarki kapitałowej Spółka koncentruje się na dążeniu do zachowania stałej wypłacalności i ciągłej zdolności wywiązywania się ze wszystkich zobowiązań poprzez utrzymywanie takiego poziomu środków własnych, który umożliwi Spółce przyjęcie na siebie nieoczekiwanej dużej szkody w określonym horyzoncie czasu i zapewni terminową wypłatę odszkodowań i świadczeń dla osób uprawnionych.

Adekwatność kapitałowa zapewniana jest poprzez posiadanie kapitałów adekwatnych do ponoszonego przez Spółkę ryzyka w szczególności poprzez realizację wymogów w zakresie pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego oraz kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi wyliczonymi zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie Wypłacalność II oraz regulacjach powiązanych (wytyczne EIOPA, standardy techniczne, wytyczne lokalnego nadzorcy).

Obowiązkiem Spółki jest posiadanie środków własnych w wysokości nie niższej niż minimalny i kapitałowy wymóg wypłacalności.

Zarząd Spółki może wyznaczyć bardziej ostrożny (wyższy) minimalny wewnętrzny poziom wskaźnika wypłacalności, niż wymagane przepisami prawa. Wewnętrzny poziom współczynnika wypłacalności określony jest w strategicznych celach i wynosi 150%. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest w wysokości 180%.

W Spółce wyznaczone są osoby i jednostki organizacyjne odpowiedzialne w zakresie wyliczania, raportowania i monitorowania współczynników zapewniających adekwatność kapitałową, w tym zasady raportowania w przypadku ewentualnego spadku współczynnika poniżej ustalonych minimalnych poziomów.

Symulacje współczynnika wypłacalności obejmują horyzont adekwatny do okresów planowania. Wyliczając wymóg kapitałowy dla przyszłych okresów, Spółka określa przyszłe wymogi kapitałowe w oparciu o plany sprzedażowe poszczególnych produktów oraz symulację bilansu ekonomicznego. Spółka bada, co najmniej raz w roku, adekwatność kapitałową zgodnie z Wypłacalność II (współczynnik wypłacalności) na etapie tworzenia planu finansowego w perspektywie 5 kolejnych lat.

Podejmując rekomendacje w sprawie podziału zysku za dany rok Spółka bierze pod uwagę konieczność zapewnienia adekwatności kapitałowej i wypłacalności Spółki w perspektywie ujętej w planie finansowym.

Przy podejmowaniu decyzji o wdrażaniu produktów ubezpieczeniowych Spółka uwzględnia wymóg kapitałowy generowany przez dany produkt, zgodnie z wymogami Wypłacalność II (wyliczany jest wymóg kapitałowy według Wypłacalność II generowany przez każdy wdrażany produkt).

Spółka identyfikuje główne czynniki zagrażające zapewnieniu pełnej wypłacalności i podejmuje działania w celu ich ograniczania poprzez ciągłe modyfikowanie i aktualizowanie procesów i procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem adekwatnie do potrzeb, zmian w organizacji i otoczeniu zewnętrznym dostosowując się przy tym do wymagań właścicieli.

E.1.2. Struktura środków własnych

Środki własne Spółki są klasyfikowane w trzech kategoriach, w zależności od ich zdolności do absorbowania strat. Podstawowym podziałem środków własnych jest rozróżnienie na podstawowe środki własne i uzupełniające środki własne. Podstawowe środki własne składają się z nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami bilansu ekonomicznego po pomniejszeniu o dywidendę i podatek od niektórych instytucji finansowych przewidywane do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wykaz podstawowych środków własnych Spółki na dzień 31 grudnia 2020r. przedstawia tabela poniżej:

Pozycja środków własnych	Razem	Kategoria 1 nieograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	689 828	658 858	0	30 970
Przewidywane dywidendy	-21 815	-21 815	0	0
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-5 544	-5 544	0	0
Podstawowe środki własne, razem	**662 468**	**631 498**	**0**	**30 970**
Uzupełniające środki własne, razem	**0**	**0**	**0**	**0**
Kwota dopuszczalnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	**652 159**	**631 498**	**0**	**20 661**
Podstawowe środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR)	**631 498**	**631 498**	**0**	**0**

Spółka nie posiada środków własnych zaklasyfikowanych do Kategorii 1 – ograniczona.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne zmiany w środkach własnych Spółki. Zmiany środków własnych w okresie sprawozdawczym przedstawia poniższa tabela:

Pozycja środków własnych na dzień	31.12.2020	31.12.2019	Zmiany w okresie
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	689 828	687 777	2 051
Przewidywane dywidendy	-21 815*	0	-21 815
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-5 544	-6 541	997
Podstawowe środki własne, razem	**662 468**	**681 236**	**-18 767**
Uzupełniające środki własne, razem	**0**	**0**	**0**
Kwota dopuszczalnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	**652 159**	**673 850**	**-21 691**
Podstawowe środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR)	**631 498**	**646 063**	**-14 565**

**Zgodnie z rekomendacją KNF z dnia 16 grudnia 2020r., Spółka może wypłacić dywidendę w wysokości 100% zysku netto z 2019r. i 50% zysku netto z 2020r.*

W dniu 26 marca 2020r. KNF wydała stanowisko w sprawie polityki dywidendowej zakładów ubezpieczeń rekomendując zatrzymanie wypracowanego w poprzednich latach zysku w celu wzmocnienia bazy kapitałowej. Biorąc pod uwagę stanowisko KNF Zwyczajne Walne Zgromadzenie TU na Życie Europa S.A. w dniu 3 kwietnia 2020r. podjęło uchwałę o przeznaczeniu zysku za 2019r. na kapitał zapasowy. Informacja o tych zdarzeniach i ich wpływie na współczynnik wypłacalności ustalony na dzień 31 grudnia 2019r. została opublikowana przez Spółkę w dniu 7 kwietnia 2020r.

Poniższa tabela przedstawia strukturę środków własnych oraz współczynnik wypłacalności zaprezentowany w Sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2019r. sporządzonym dnia 11 marca 2020r. oraz strukturę środków własnych oraz współczynnik wypłacalności uwzględniający decyzję Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia o zatrzymaniu zysku za rok 2019 (dane w tysiącach złotych):

Pozycja	SFCR z dnia 11 marca 2020 roku	Dane uzupełniające SFCR z dnia 7 kwietnia 2020 roku
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	687 777	687 777
Przewidywane dywidendy	-18 524	0
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-6 541	-6 541
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	**655 326**	**673 850**
SCR	185 241	185 241
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR (współczynnik wypłacalności)	353,8%	363,8%

Pełna informacja odnośnie kalkulacji środków własnych w formacie wymaganym przepisami prawa znajduje się w załączniku S.23.01.01 „Środki własne".

Rezerwa uzgodnieniowa obejmuje wysokość nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, po skorygowaniu jej o: kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi), aktywo na podatek odroczony, nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia.

Sposób kalkulacji rezerwy uzgodnieniowej na dzień 31 grudnia 2020r. zaprezentowano w tabeli poniżej:

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	689 828
Akcje własne (wykazane jako aktywa w bilansie)	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	-27 360
Kapitał własny	-307 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	-6 800
Aktywa na podatek odroczony	-30 970
Rezerwa uzgodnieniowa	**317 498**

Pozycja „Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia" obejmuje dywidendę i podatek od aktywów przewidywane do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Objaśnienie różnic pomiędzy kapitałem własnym ze Sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami w bilansie ekonomicznym przedstawia tabela poniżej. Wyjaśnienia różnic z przeszacowania poszczególnych pozycji bilansowych zamieszczone są w sekcji D niniejszego sprawozdania.

Kapitał własny ze Sprawozdania finansowego	**695 931**
Przeszacowanie aktywów do wartości godziwej	-101 600
Przeszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	96 749
Przeszacowanie zobowiązań do wartości godziwej	-2 684
Podatek odroczony wyliczony od różnic z przeszacowania aktywów i zobowiązań	1 432
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami w bilansie ekonomicznym	**689 828**

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

E.2.1. Metoda wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności

Do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka stosuje formułę standardową. W ocenie Spółki zasady wyznaczania wymogu kapitałowego według formuły standardowej są konserwatywne i zasadniczo dobrze dopasowane do profilu ryzyka Spółki.

E.2.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności

Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2020r. i na dzień 31 grudnia 2019r. prezentuje tabela poniżej:

Kapitałowy wymóg wypłacalności	31.12.2020	31.12.2019
Ryzyko rynkowe	83 241	138 991
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	10 371	13 485
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	58 994	59 440
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	0	0
Dywersyfikacja	-35 517	-43 090
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	**117 090**	**168 826**
Ryzyko operacyjne	20 649	16 414
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	**137 739**	**185 241**

E.2.3. Pokrycie wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności środkami własnymi

Na dzień 31 grudnia 2020r. Spółka posiadała wystarczające środki własne na pokrycie wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności. Dane liczbowe prezentuje tabela poniżej:

Dostępne i dopuszczalne środki własne	31.12.2020
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	662 469
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	631 499
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	652 159
Kwota dopuszczalnych środków własnych na pokrycie MCR	631 499
SCR	**137 739**
MCR	**34 435**
Stosunek dopuszczalnych środków własnych do SCR	**473,48%**
Stosunek dopuszczalnych środków własnych do MCR	**1833,90%**

E.2.4. Uproszczenia

Przy wyliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka zastosowała następujące uproszczenia wynikające z zasady proporcjonalności.

W przypadku wyznaczania wielkości efektu ograniczania ryzyka dla ryzyka aktuarialnego w umowach reasekuracji i sekurytyzacji w ramach podmodułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta Spółka nie wyznacza wartości hipotetycznego wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji przy założeniu braku umowy reasekuracji i sekurytyzacji i wymogu kapitałowego związanego z tym efektem ograniczania ryzyka. Spółka wykonała dokładne wyznaczenie wielkości efektu ograniczania ryzyka dla ryzyka aktuarialnego i otrzymała wartość nieistotną z punktu widzenia całego wymogu kapitałowego oraz wymogu kapitałowego dotyczącego ryzyka niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

E.2.5. Parametry specyficzne i narzut kapitałowy

Spółka nie stosuje parametrów specyficznych dla zakładów ubezpieczeń. Ponadto, organ nadzoru nie nałożył narzutu kapitałowego na kapitałowy wymóg wypłacalności Spółki.

E.2.6. Minimalny wymóg kapitałowy – dane wejściowe

Spółka wyznacza Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) zgodnie z artykułem 249 Rozporządzenia delegowanego.

Liniowy Minimalny wymóg kapitałowy zgodnie z formułą standardową wyznaczony został na bazie składowych zaprezentowanych w załączniku numer S.28.01.01 „Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie".

Minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2020r. wynosi:

Liniowy MCR	14 843
SCR	137 739
Górne ograniczenia MCR	61 982
Dolne ograniczenie MCR	34 435
Minimalny wymóg kapitałowy	**34 435**

E.2.7. Zmiany wymogów kapitałowych

Pozycja kapitałowa Spółki utrzymuje się na wysokim poziomie. W okresie sprawozdawczym odnotowano spadek kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, przy jednoczesnym spadku środków własnych.

Największy wpływ na obniżenie wymogu kapitałowego ma spadek wymogu związanego z ryzykiem rynkowym w podmodule ryzyka koncentracji, wynikający m.in. z niższej ekspozycji inwestycyjnej u największego pod tym względem kontrahenta Spółki..

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Spółka nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Spółka nie stosuje modelu wewnętrznego, w związku z tym nie występują różnice między formuła standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Spółka na dzień 31 grudnia 2020r., nie odnotowała niezgodności z minimalnym wymogiem wypłacalności oraz niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności.

Spółka na bieżąco monitoruje poziom minimalnego wymogu kapitałowego i kapitałowego wymogu wypłacalności. W ramach strategicznych celów związanych z zarządzaniem ryzykiem Spółka regularnie bada zgodność i wdraża wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej (wypłacalności) dostosowując je do skali prowadzonej działalności.

E.6. Wszelkie inne informacje

Z dniem 8 lipca 2019r. weszło w życie Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2019/981 z dnia 8 marca 2019r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2015/35 uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II). Część zmian obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2020r.

Spółka przeanalizowała wszystkie zmiany wprowadzone rozporządzeniem zmieniającym i w ocenie Spółki zastosowanie tych zmian nie miało istotnego wpływu na wypłacalność Spółki, w tym kapitałowy wymóg wypłacalności, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej.

Rozporządzenie wprowadza szereg zmian wpływających na zakłady ubezpieczeń obliczające kapitałowy wymóg wypłacalności przy użyciu formuły standardowej, żadna z tych zmian nie miała jednak wpływu na wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności Spółki. Poniżej zamieszczono zmianę, która oddziałała dodatkowo na wartość wyznaczonego marginesu ryzyka (Spółka stosuje uproszczenia przy wyznaczaniu przyszłych wymogów kapitałowych z użyciem formuły standardowej):

- Uproszczenie w obliczenia wymogu kapitałowego dla ryzyka śmiertelności w ubezpieczeniach na życie.

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Marat Nevretdinov
Data: 2021.03.24 20:21:08 CET

Marat Nevretdinov
Wiceprezes Zarządu

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Maciej Kloze
Data: 2021.03.24 16:36:49 CET

Maciej Kloze
Wiceprezes Zarządu

EUROPA UBEZPIECZENIA WICEPREZES ZARZĄDU Artur Chądzyński
Dokument podpisany przez Artur Chądzyński
Data: 2021.03.24 15:38:52 CET

Artur Chądzyński
Wiceprezes Zarządu

EUROPA UBEZPIECZENIA Członek Zarządu
Dokument podpisany przez Marta Małek-Bernadzikowska
Data: 2021.03.24 16:07:57 CET

Marta Małek-Bernadzikowska
Członek Zarządu

Załączniki:

Kod formularza	Nazwa formularza
S.02.01.02	Bilans
S.05.01.02	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
S.05.02.01	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju
S.12.01.02	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
S.23.01.01	Środki własne
S.25.01.21	Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową
S.28.01.01	Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie